

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ  
АРХІТЕКТУРНИЙ  
(факультет)

ЛАНДШАФТНА ТА ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНА АРХІТЕКТУРА  

---

(кафедра)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри  
д. арх., проф. Панченко Т.Ф.  
“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20 22 року

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА**  
**ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ**  
**НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР**  
**«Принципи формування туристично-рекреаційної мережі м. Золотоноша та**  
**приміської зони»**  
(назва)

Виконав студент(ка) групи Арх-68  
Стеценко Віталій Геннадійович  
(прізвище, ім'я та по батькові повністю)

Спеціальність: 191 – Архітектура та містобудування

Освітньо-наукова програма: Ландшафтна архітектура

Наукові керівники та керівники проектної частини:  
Яценко В.О.  
(прізвище, ініціали)

д. арх., проф.  
(науковий ступінь, вчене звання)

Короткова Т.М.  
(прізвище, ініціали)

асистент  
(науковий ступінь, вчене звання)

Рецензент: \_\_\_\_\_  
(прізвище, ініціали)

\_\_\_\_\_  
(науковий ступінь, вчене звання)

Відсоток плагіату не перевищує дозволону норму (20 %)

Відповідальний за перевірку

К.М.Покотило

Київ - 2022

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Факультет: архітектурний

Кафедра: ландшафтної та туристично-рекреаційної архітектури

Освітній рівень: «магістр за ОПП/ОНП»

Спеціальність: 191 «Архітектура та містобудування»

Освітньо-наукова програма: Ландшафтна архітектура

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Декан факультету

проф. Кащенко О.В.

„\_\_\_” \_\_\_\_\_ 2022 року

**З А В Д А Н Н Я  
ДО ВИКОНАННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ  
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

Стеценка Віталія Геннадійовича

(прізвище, ім'я та по батькові студента)

Тема роботи: Принципи формування туристично-рекреаційної мережі  
м. Золотоноша та приміської зони

затверджена наказом ректора КНУБА № \_\_\_\_\_ від «\_\_» \_\_\_\_ 20\_\_ року

1. Керівник роботи

д.арх., проф. Яценко В.О.

асист. Короткова Т.М.

( прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

2. Строк подання студентом роботи до захисту \_\_\_\_\_

3. Зміст пояснювальної записки за розділами:

Р. 1. Загальні дані

Р. 2. Основні історичні етапи формування планувальної структури

Р. 3. Характеристика м. Золотоноша та прилеглих територій

Р. 4. Комплексний аналіз м. Золотоноша та прилеглих територій

Р. 5. Принципи формування туристично-рекреаційної мережі

м. Золотоноша

Р. 6. Основні історичні етапи формування планувальної структури

Р. 7. Висновки комплексного аналізу м. Золотоноша та прилеглих

територій

Р. 8. Проектна пропозиція дендропарку

Р. 9. Цивільний захист

#### 4. Графічний матеріал за розділами

Р. 1. Загальні дані

Р. 2. Основні історичні етапи формування планувальної структури

Р. 3. Характеристика м. Золотоноша та прилеглих територій

Р. 4. Комплексний аналіз м. Золотоноша та прилеглих територій

Р. 5. Принципи формування туристично-рекреаційної мережі

м. Золотоноша

Р. 6. Основні історичні етапи формування планувальної структури

Р. 7. Висновки комплексного аналізу м. Золотоноша та прилеглих територій

Р. 8. Проектна пропозиція дендропарку

Р. 9. Цивільний захист

#### 5. Календарний план виконання роботи: а) наукова частина; б) практична частина.

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Розділ 1.	22.02.2022
Розділ 2.	01.03.2022
Розділ 3.	08.03.2022
Розділ 4.	22.03.2022
Розділ 5.	29.03.2022
Розділ 6.	12.04.2022
Розділ 7.	19.04.2022
Розділ 8.	29.04.2022
Розділ 9. Цивільний захист	01.05.2022
Остаточне оформлення роботи	10.05.2022
Направлення роботи на рецензування, перевірку на плагіат	12.05.2022
Попередній захист роботи на кафедрі	16.05.2022

#### 6. Консультанти розділів атестаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірив	
		дата	підпис
Розділ 1.			
Розділ 2.			
Розділ 3.			
Розділ 4.			
Розділ 5.			
Розділ 6.			
Розділ 7.			
Розділ 8.			
Розділ 9.			

#### 7. Дата видачі завдання 10.02.2022

Зав. кафедри

\_\_\_\_\_  
(підпис)

Панченко Т.Ф.

(прізвище та ініціали)

Керівник

\_\_\_\_\_  
(підпис)

Яценко В.О.

(прізвище та ініціали)

Керівник

\_\_\_\_\_  
(підпис)

Короткова Т.М.

(прізвище та ініціали)

Студент

\_\_\_\_\_  
(підпис)

Стеценко В.Г.

(прізвище та ініціали)

## ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. Загальні дані	10
1.1. Коротка інформація	11
1.2. Природно-кліматичні умови	13
1.3. Природно-ландшафтні умови	17
1.4. Загальна характеристика стану атмосферного повітря	19
1.5. Загальна характеристика водних ресурсів	20
1.6. Загальна характеристика водних ресурсів	21
1.7. Демографічна ситуація та трудові ресурси	22
РОЗДІЛ 2. Основні історичні етапи формування планувальної структури	24
2.1. Перші писемні згадки про Золотоношу	25
2.2. Надання статусу міста	26
2.3. Період розвитку промисловості	27
2.4. Розвиток житлової та соціальної сфери міста	28
2.5. Сучасність. Районний центр	29
РОЗДІЛ 3. Характеристика м. Золотоноша та прилеглих територій	30
3.1. Недоліки м. Золотоноша та прилеглих територій	31
3.2. Переваги м. Золотоноша та прилеглих територій	32
РОЗДІЛ 4. Комплексний аналіз м. Золотоноша та прилеглих територій	33
4.1. Історія м. Золотоноша в культових спорудах	34
4.2. Культова спадщина приміської зони м. Золотоноша	34
4.3. Громадські будинки і споруди	35
4.4. Об'єкти монументального мистецтва	35
4.5. Система озеленення. Парки та сквери міста	36
4.6. Природно-заповідні ресурси прилеглих територій	37
4.7. Функціонально-планувальна структура міста	37

РОЗДІЛ 5. Принципи формування туристично-рекреаційної мережі м. Золотоноша_____	39
РОЗДІЛ 6. Основні історичні етапи формування планувальної структури____	41
6.1. Варіант побудови туристичного маршруту м. Золотоноша_____	42
6.2. Варіант побудови туристичного маршруту Золотоніського району____	44
6.3. Загальний туристичний маршрут_____	46
РОЗДІЛ 7. Висновки комплексного аналізу м. Золотоноша та прилеглих територій_____	47
РОЗДІЛ 8. Проектна пропозиція дендропарку_____	59
8.1. Визначення місцезонаштування_____	60
8.2. Функціональне зонування та планування_____	62
8.3. Вхідна зона_____	65
8.4. Адміністративна зона_____	69
8.5. НДІ та транзитна зона_____	74
8.6. Зона східної культури_____	79
РОЗДІЛ 9. Цивільний захист_____	89
ВИСНОВКИ_____	111
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ_____	115
ДОДАТКИ_____	118

ВСТУП

## **Актуальність дослідження**

Туристична галузь через пандемію істотно постраждала. До пандемії вона була найбільш конкурентно спроможною. Повномасштабне військове вторгнення росії в Україну знищує її остаточно. Виникає потреба у її відродженні.

Відродження та розвиток галузі туризму - це забезпечення робочими місцями, підвищення доходів населення та надходження коштів до місцевого бюджету, покращення соціальної інфраструктури. Як свідчить світовий досвід, рекреаційне господарство, зокрема туризм може істотно впливати на соціально-економічний розвиток міст, а залучення інвестицій для забезпечення рекреаційного облаштування - на приріст виробництва не лише в індустрії відпочинку та оздоровлення, але й в інших галузях.

Основною формою територіальної організації туристично-рекреаційної діяльності виступають поселення, серед яких провідне місце займають малі міста з багатою історією, як найбільші центри попиту туристичних послуг. У них зосереджено велику кількість пам'яток історії, культури та архітектури, які є привабливими екскурсійними об'єктами в поєднанні з пам'ятками природи та садово-паркового мистецтва, створюють найкращі передумови для розвитку туризму.

### **Мета дослідження.**

Мета роботи - розвиток туристично-рекреаційного потенціалу м. Золотоноша та зони впливу даного міста.

### **Задачі дослідження**

1. Дослідження та встановлення проблем м. Золотоноша та зони впливу міста
2. Аналіз містобудівного та туристично-рекреаційного потенціалу м. Золотоноша та зони впливу міста.
3. Проведення містобудівних заходів для туристично-рекреаційного розвитку м. Золотоноша та зони впливу. А саме: збереження

архітектурних та рекреаційних об'єктів, їх реставрація та реновація; створення нових об'єктів рекреації та туризму.

4. Створення туристичного маршруту та карти.
5. Покращення туристичної привабливості м. Золотоноша та зони впливу міста.

### **Об'єкт дослідження**

Туристично-рекреаційний розвиток малих історичних міст України

### **Предмет дослідження**

м. Золотоноша та зона впливу міста.

### **Методи проведення дослідження**

1. Теоретичний метод(теорія, моделювання).
2. Емпіричний метод(збір інформації, спостереження, вимірювання, фото- та відеофіксація, аналіз).

### **Наукова та практична новизна роботи**

1. Перетворення відомих даних в інформаційні моделі і таблиці.
2. Структурний розподіл та взаємозв'язок архітектурних просторів.
3. Створення туристичного маршруту малого історичного міста

### **Аналіз існуючих за заданою темою наукових праць**

Питання розвитку туризму в Україні, зокрема на рівні малих міст, привернули увагу багатьох дослідників впродовж останніх 10-15 років. Серед них Самарцев, Гурцев, Кифяк, які відзначають актуальність розвитку сфери туристичних послуг в малих історичних містах та вказують на нові можливості малих історичних міст. Мало дослідженою і не висвітленою залишається проблема системного вирішення питань розвитку сфери туристичних послуг малих історичних міст, її впливу на місцевий розвиток, а також роль та можливості органів місцевого самоврядування в розвитку туризму та забезпеченні високого рівня життя мешканців територіальної громади цих міст.

РОЗДІЛ 1  
Загальні дані





Золотоноша – місто обласного підпорядкування, розташоване на лівому допливі Дніпра р. Золотоношці на залізничній лінії Бахмач – Одеса з променем на Київ через Миронівку та на перехресті асфальтових шляхів Київ - Кременчук і Черкаси – Шрамківка. Відстань до Черкас залізницею – 30 км, автотрасою – 35,5 км.

Рік утворення міста: 1576 рік.

Статус міста: 1781 рік.

Площа: 21.7 кв.км. (із селами Згарі, Гришківка, Ярки, які підпорядковані міській раді – 44,6 кв.км )

Населення – 27,6 тис.

## 1.2. Природно-кліматичні умови



### Клімат

Помірно континентальний клімат із пануванням вітрів західного, східного та південно-східного напрямків. Характерною особливістю є відносно м'яка зима і тепле сонячне літо. Річні температури коливаються від -6,1°C в січні до +20,2°C в липні. Період з температурою понад 10°C триває 165 днів, безморозний – близько 200 днів. Мінімальна температура року - -35,3°C, максимальна - +38°C. Річна кількість опадів – близько 500мм, випадають здебільшого у теплий період року. Висота снігового покриву – 7-10мм. Сума тепла за вегетативний період перевищує 3000°C.



### Геологічна будова

У геологічній будові території подекуди трапляються кристалічні породи археохойської, протерозойської і палеозойської ер. Уся поверхня Золотоніщини заповнена піщаними відкладами кайнозойської ери. За неогенового періоду долина Дніпра сягала аж до нинішнього Пирятина. З плином віків ріка звужувалася. Уже за антропогенового періоду долина Дніпра кайнозойської ери Дніпро виробив сучасну долину. Звідси можна стверджувати, що Золотоніщина лежить на березі пра-Дніпра. Останні сторінки геологічного літопису краю заповнені наступом Дніпровського льодовика. Він залишив моренні відклади, покриті товщею лесу або піску.

## Рельєф

Край розташований на Придніпровській низовині, абсолютні висоти якої не перевищують 150м. Поверхня південно-західної частини Золотоніщини – низовинна, полого-хвиляста, тут поширені піщані пагорби і пасма борової тераси; на лесових рівнинах більш давніх терас трапляються западини та болота. Заплавна тераса займає вузьку смугу вздовж Дніпра, лучна проходить лінією розташування поселень Дмитрівка – Коробівка – Золотоноша – Благодатне(раніше - Чапаївка). Надлучна тераса піднімається невеликим уступом по лінії Гельмязів – Коврай – Золотоноша. Східна частина краю – полого і менш розчленована. Уся територія району похила на південний захід, до долини Дніпра.



## Корисні копалини

Поклади корисних копалин у районі незначні, вони тісно пов'язані з його геологічною будовою. У надрах Золотоніщини залягають переважно мінеральні ресурси нерудної групи, основне місце серед них займають будівельні матеріали. Зокрема, промислове значення мають поклади піску, червоно-бурої глини. Свого часу болота були багатими на торф.

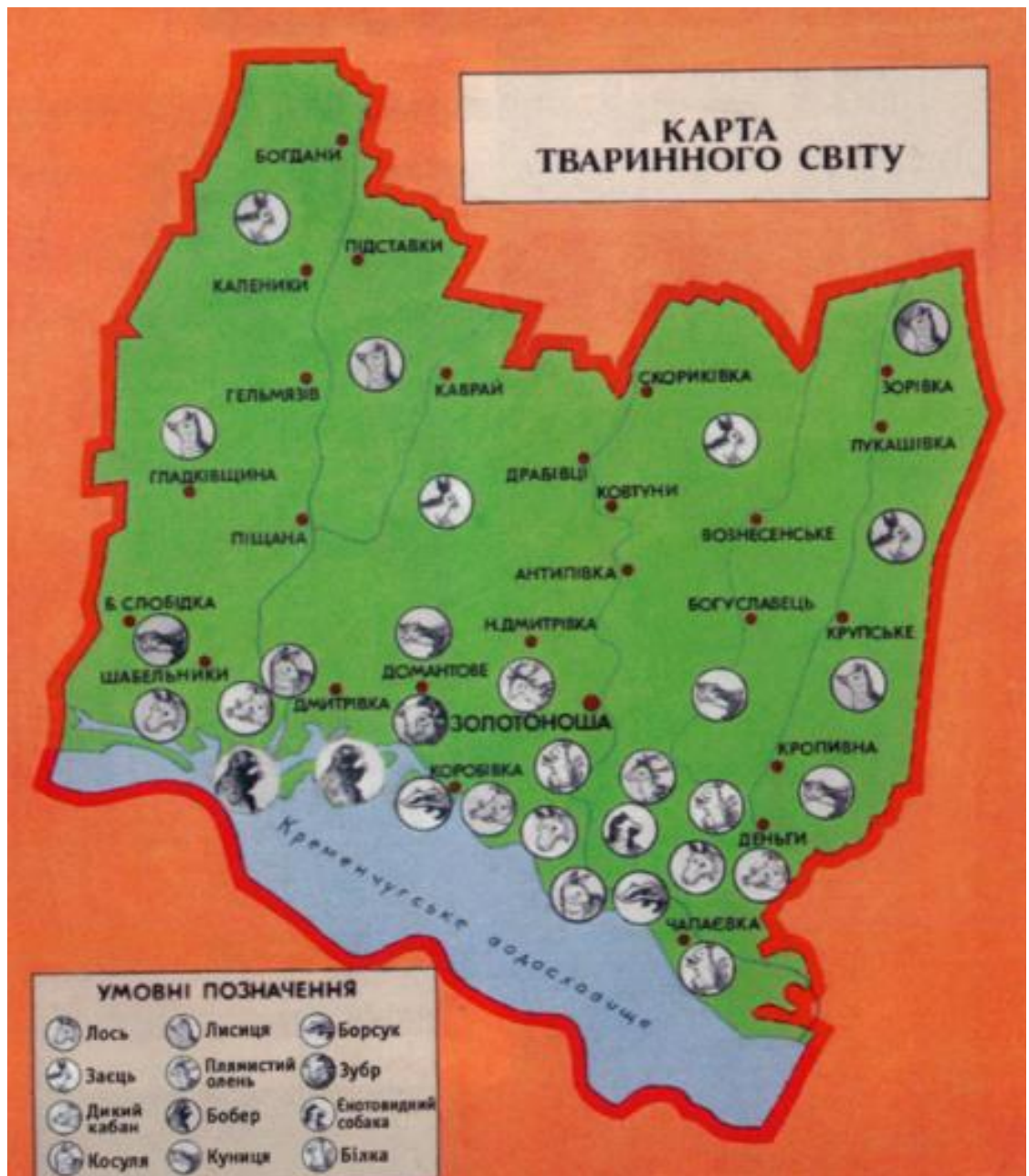


## Грунти

На території району переважають чорноземні ґрунти, вони займають майже 79% його площі. Типовими є малогумусні чорноземи, трапляються



площі лісів), серед мішаних – сосна, вільха, дуб, лісовий горіх. Дніпровська долина заліснена на 16,3%(на Черкащині – 14,9%). У заплавах переважає лучно-болотиста рослинність(лоза, вологолюбні злаки, осока, очерет тощо). На території краю ростуть також тополя, акація, берест, граб, осокор, клен та різноманітна трав'яниста рослинність. Край також має численні лісосмуги(12% орних угідь), на них особливо багата степова зона краю.



### Тваринний світ

Для краю характерна досить різноманітна фауна. У лісах водяться лосі, олені козулі, лисиці, зайці, дикі свині. На водоймах багато водоплавної птиці

– качок, вальдшнепів, куликів, чапель, чайок, лебедів, трапляються бобри та ондатри. У степах – чимало гризунів(хом’яки, миші). Досить різноманітний земноводний світ. Річки та ставки багаті на рибу(щука, карась, окунь, сом, плітка, жерех, короп, лящ, линок та ін.)

#### 1.4. Загальна характеристика стану атмосферного повітря

Екологічна ситуація в місті протягом останніх років залишається стабільною. У повітряний басейн міста від 617 стаціонарних джерел забруднення щорічно викидається до 300 тонн забруднюючих речовин, а від автотранспортних засобів – до 1,8 тис. т. У розрахунку на душу населення припадає біля 71,4 кг шкідливих викидів.

До найпоширеніших забруднюючих речовин, відносяться: азоту діоксид, оксид вуглецю, діоксид сірки та речовини у вигляді суспендованих твердих частинок.

Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення, тис. т.

	2000	2015	2016	2017
Золотоніський р-н	0,546	0,446	0,439	0,443

Обсяги викидів стаціонарними джерелами в атмосферне повітря, в тому числі по найпоширеніших речовинах(пил, діоксид сірки, діоксид азоту, оксид вуглецю), тис. т.

Населений пункт	Разом	В т.ч.			
		Пил	діоксид сірки	діоксид азоту	оксид вуглецю
Золотоніський р-н	2,884	0,256	0,004	0,013	0,026

Основним джерелом забруднення є ТОВ “Артбудкомфорт”, ВАТ “Золотоніський машинобудівний завод ім. Лепсе”, ДП “Златодар”, ПАТ “Золотоніський маслоробний комбінат”. Їм належить біля 65% від загальних викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря. На ДП “Златодар”

знаходиться 138 стаціонарних джерел викидів забруднюючих речовин, з яких 113 обладнано очисним обладнанням. Так, наприклад, у 2012 році із викинутих в повітря 2,5 тонн шкідливих речовин було уловлено 1,250 тонн.

Пилогазоочисне обладнання встановлене на 8 промислових підприємствах із 13 – ти. На підприємствах здійснюється відомчий контроль за викидами шкідливих речовин у повітря.

Стан атмосферного повітря в цілому задовільний, але спостерігалися перевищення середньорічних, гранично допустимих концентрацій аміаку і сірководню.

### 1.5 Загальна характеристика водних ресурсів

Основними джерелами водопостачання району є Кременчуцьке водосховище, річки Золотоношка і Суха Згар та підземні водозабори. Територією району також протікають річки Супій, Кропивна та Самозванка.

За інформацією Черкаського регіонального управління водних ресурсів, у поверхневі водні об'єкти басейну р. Золотоношка торік скинули 0,899 млн м<sup>3</sup> стічних вод, із них 0,763 млн м<sup>3</sup>

- забруднених (недостатньо очищених), 0,036 млн м<sup>3</sup>
- нормативно чистих без очистки та 0,1 млн м<sup>3</sup> нормативно очищених стічних вод.

Скид у р. Золотоношка здійснюють: ДП «Златодар», ПП «Агроспецпроект», ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат»; у річку Суха Згар – КП «Міський водоканал» Золотоніської міської ради.

До міської ж каналізаційної мережі скидають стоки 10 промислових підприємств м. Золотоноша.

На погіршення якості підгрунтових і поверхневих вод регіону впливає скид недоочищених стічних вод міста із міських очисних споруд у річку Суха Згар, а потім – через річку Золотоношка в річку Дніпро.

За рік у р. Суха Згар скидається до 1,1–1,2 млн. м<sup>3</sup> недоочищених стічних вод.

Незадовільний стан роботи і на очисних спорудах ПП “Агроспецпроект”. Очисні працюють неефективно, а тому за рік скидається до 100 тис. м<sup>3</sup> недоочищених стічних вод, з якими через осушувальний канал у р. Суха Згар надходить до 35 – 40 тонн шкідливих речовин.

#### Підземні води

Основні водоносні горизонти питних і технічних вод приурочені до четвертинних, алювіально-флювіогляціальних відкладів середнього відділу четвертинної систем, представлених пісками, крейдяних відкладів, представлених піщано-гравійними відкладами, відкладів тріщинуватої зони кристалічних порід докембрію, представлених мігматитами, гранітами. За хімічним складом води гідрокарбонатні калієво-магнієві.

#### 1.6. Структура утворення та накопичення відходів

Відходи є одним з найбільш вагомих факторів забруднення навколишнього середовища і негативного впливу на всі компоненти довкілля.

Станом на 01.01.2015 у місті накопичено 15,2 тис. тонн відходів I-IV класів небезпеки. За межами міста знаходиться полігон ТПВ загальною площею 46,81 га., який вичерпав свій ресурс і експлуатується з порушеннями норм екологічної безпеки. Полігон для твердих побутових відходів (ТПВ) експлуатується з 1956 року. Щороку завозиться до 6 – 7 тис. тонн сміття, а з початку експлуатації обсяг вивезених відходів становить більше 525 тис. тонн. Відбувається переповнення існуючого полігону, відходи складуються на 2–3 м вище чаші котловану, порушується технологічний цикл захоронення ТПВ. У місті розроблений проект реконструкції діючого полігону ТПВ, але за браком коштів він не реалізований.

Для дієвого удосконалення поводження з ТПВ необхідним є, перш за все, впровадження роздільного збирання побутових відходів на рівні населення, будівництво сміттесортувальних та сміттєпереробних комплексів з метою повторного використання ресурсоцінних компонентів побутових відходів.

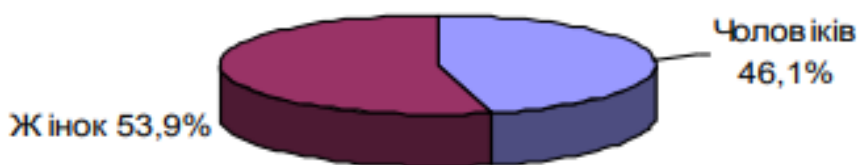
За обсягами утворення промислових відходів домінують токсичні, що містять важкі метали. Переважно – це відходи підприємств хімічної промисловості та машинобудування.

### 1.7. Демографічна ситуація та трудові ресурси

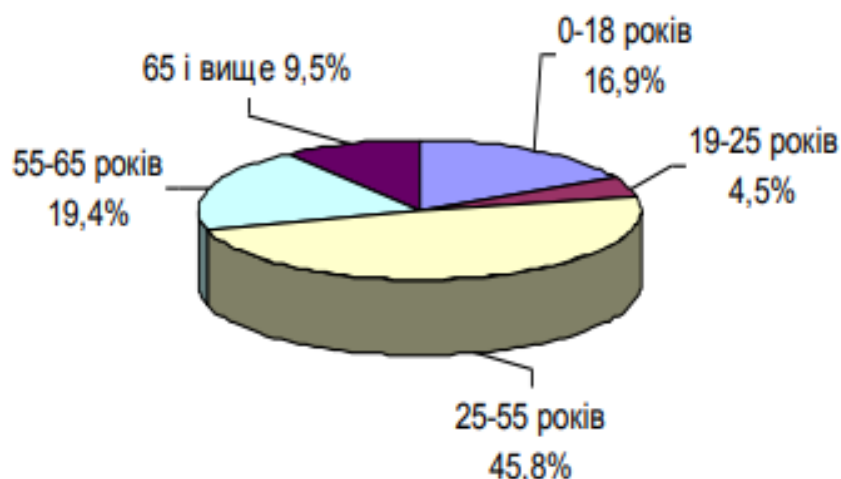
Сучасна демографічна ситуація склалася під впливом історичного розвитку території, природного та механічного руху населення і залишається складною – рівень народжуваності у 2,3 раза менше проти природного скорочення населення. Так у м. Золотоноша за попередній рік народилось – 174 дитини, померли – 404 людини та за останні п'ятнадцять років населення зменшилося на 950 осіб.

Статева структура населення громади характеризується стабільною перевагою жінок над чоловіками. Так за останніми статистичними даними жінки складають більш ніж половину населення громади — 53,9%, яка на 7,9 % перевищує чоловіче. Регіон характеризується високим рівнем урбанізації (75,2%), щільність населення 90,6 ос./км<sup>2</sup>. Вікова структура населення міста не відрізняється від інших міст Черкаської області і має високу частку населення у працездатному віці (61,0%), однак низька частка дітей (15,2%), що свідчить про поступове старіння населення та зниження у майбутньому частки населення у працездатному віці поряд зі зростанням чисельності населення у віці 65 років і старше. Середній вік складає для міських поселень 41,6 років, а сільських – 44,4 роки.

Статевий склад Золотоніського району на 2021р.

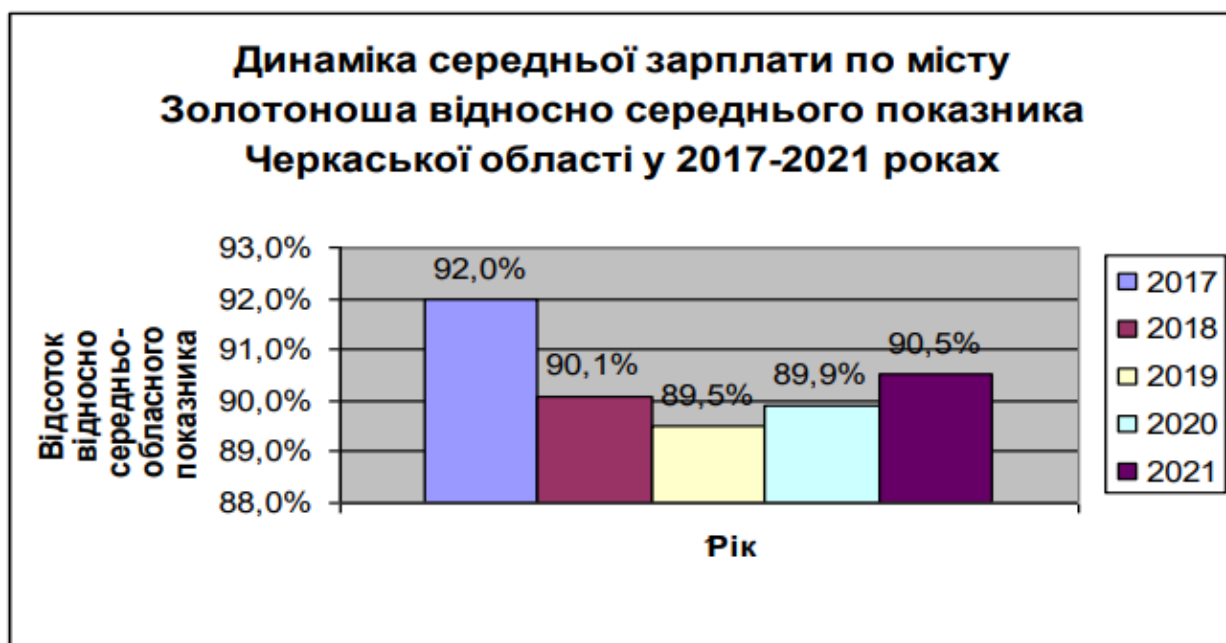


## Віковий склад постійного населення Золотоніського району на 2021р.



Кількість безробітних в попередні роки по місту Золотоноша була найнижча, в межах 268-307 осіб. З утворенням громади показник безробіття збільшився і кількість на початок 2021 року по Золотоніській громаді склала 356 осіб, що в свою чергу вимагає покращити роботу влади по залученню інвесторів та створенню нових робочих місць.

У 2020 р. розмір середньої номінальної заробітної плати штатних працівників по м. Золотоноша з 2017 р. збільшився на 4159,0 грн, або 42,6% і становив 9748,0 грн, але це складає 90,5% від середньої зарплати по Черкаській області.



## РОЗДІЛ 2

### Основні історичні етапи формування планувальної структури

## 2.1. Перші писемні згадки про Золотоношу



**Назва:** Золотоніська сотня

**Площа:** -

**Населення Золотоноші:**

1650р. - бл. 1,5 тис. осіб

**Кількість населених пунктів:**

1650р. - бл. 50 поселень

1764р. - 1 містечко, 4 слободи, 18 сіл, 67 хуторів

**Кількість населення:**

1764р. - бл. 6,8 тис. осіб

**Найбільші поселення:**

1764р. - Золотоноша, Антипівка, Драбівці, Драбів, Ковтуни, Великий Хутір, Мицалівка, Вознесенське, Лукашівка

**Провідні галузі економіки:**

сільське господарство, ремісництво.

**1576** - перша писемна згадка

Розташована на майже неприступному острові поряд з давнім торговельним шляхом – Царгородською дорогою, осада мала зручне оборонне і вигідне географічне положення, що сприяло її швидкому розвитку.

**1616** - Золотоноша згадується як місто, а на карті французького інженера Боллана (40-ві роки XVII ст.) – як укріплене місто.

**1625** - Золотоніську козацьку сотню у складі Черкаського полку

**1627** - створено ремісниче братство. Проіснувало біля 225 років.

**1647** року тут налічувалося 273 господарства, або приблизно 1500 осіб населення.

Від **1648** році Золотоноша – центр сотні як адміністративно-територіальної одиниці.

Золотоніська делегація, очолена сотником Остапом Зайцем, брала участь у Переяславській раді.

**1666** - Золотоноша – центр Переяславського повстання.

Маючи фортецю (на території нинішньої загальноосвітньої школи I-III ступенів № 3) й оточена зусюдибіч водою, Золотоноша вважалася неприступною. Урядовим військам не здалося здобути її.

Золотоніська козацька сотня брала участь у бою зі Шведами під Ерестфером і в Полтавській битві 1709 року.

## 2.2. Надання статусу міста



**Назва:** Золотоніський повіт

**Площа:** 3,5 - 3,7 тис. кв. км.

**Населення Золотоноші:**

1885р. - 2,3 тис. осіб

**Кількість населених пунктів Золотоніського повіту:**

1885р. - 13 міст та містечок, 175 поселень, 279 сільських громад

**Кількість населення Золотоніського повіту:**

1897р. - 227, 6 тис. осіб

**Найбільші поселення:**

1885р. - Золотоноша, Чорнобай, Кропивна, Іркліїв, Гельмязів, Піщане, Богушкова Слобідка, Бубнове, Прохорівка, Домантів, Драбів, Великий Хутір, Пальмира, Хрестилеве, Велика Бурімка, Єреміївка, Жовнин, Ліпляве

**Провідні галузі економіки:**

сільське господарство, ремісництво, харчова промисловість

1781 - Золотоноша стала містом, центром повіту Київського намісництва, 1796 – Малоросійської, а 1802 – Полтавської губернії.

1820 - в Золотоноші відкрито повітову школу

1871 - відкрито жіночу прогімназію (від 1904 року-гімназія)

1897 - відкрито театр

1898 - відкрито нижчу сільськогосподарську школу

1906 - відкрито чоловічу прогімназію (від 1910 року – гімназія),

Також були відкриті платна і безкоштовна бібліотеки, типографія.

1897 - прокладено вузькоколійну залізничну лінію Бахмач – Красне,

1912 - ширококолійну Бахмач – Одеса.

На 1885р. у місті налічувалося 30 дрібних промислових і ремісничих підприємств та 28 вітряків. Проживало 2,3 тис. осіб

1896 - відкрито лікєро-горілчаний завод

1903 - відкрито броварню



## 2.4. Розвиток житлової та соціальної сфери міста



**Назва:** Золотоніський район

**Площа:** 1517 кв. км.

**Населення Золотоноші:**

1970р. - 27,6 тис. осіб

1979р. - 28,5 тис. осіб

**Кількість населених пунктів Золотоніського району:**

51 село, 15 поселень

**Кількість населення Золотоніського району:**

1970р. - 91,4 тис. осіб

**Найбільші поселення:**

Золотоноша, Гельмязів, Вознесенське, Піщане, Чапаївка (раніше - Богушкова Слобідка), Нова Дмитрівка, Домантове

**Провідні галузі економіки:**

сільське господарство, тваринництво, харчова промисловість, легка промисловість, торгівля, металургія, машинобудування цегельна промисловість, деревообробка.

Від **19 вересня 1941** року до **22 вересня 1943** року Золотоноша перебувала в німецькій окупації.

У місцевому концентраційному таборі знищено 12570 осіб.

У **лютому 1942** року виникла Золотоніська антифашистська організація. Понад 2000 золотонісців брало участь у війні, близько 1000 з них – загинуло, понад тисячу нагороджено орденами і медалями.

Заподіяно місту збитків на 79,5 млн. крб.

Від **1945** року Золотоноша – районний центр Черкаської області. За післявоєнні роки було відновлено і розширено промисловість:

**1946** - швейна фабрика

**1959** - комбінат хлібопродуктів

**1968** - виноробний комбінат, маслоробний завод, консервний завод

**1970-ті рр.** - завод "Супутник" (виробництво предметів побуту)

, меблева фабрика, птахокомбінат, 4 цегельні заводи, завод металовиробів.

У **1950-1970-х рр.** поліпшувався благоустрій міста.

Лише за роки 8-ї п'ятирічки (**1966-1970 рр.**) у Золотоноші було збудовано 40 комунальних та 900 індивідуальних будинків. У центрі міста налічувалося 13 багатоповерхівок. Поліпшувався стан роботи продовольчих магазинів, транспортного зв'язку, освіти та культури. Побудовані нові районна та дитяча лікарні. Освітня мережа складалася з 8 середніх і восьмирічних шкіл, технічної, санаторно-лісної, музичної та двох вечірніх шкіл, сільськогосподарського технікуму та профтехучилища.

У **1950-1970-ті рр.** став до ладу новий кінотеатр "Мир", збудовано стадіон, нове приміщення бібліотеки, краєзнавчий музей, парки і сквери.

Населення: **1979р.** - 28,5 тис. осіб, **1989р.** - 30,7 тис. осіб.

## 2.5. Сучасність. Районний центр



**Назва:** Золотоніський район

**Площа:** 1517 кв. км.

**Населення Золотоніші:**

1.01.2020р. - 27,6 тис. осіб

**Кількість населених пунктів Золотоніського району:**

59 сіл, 11 поселень

**Кількість населення Золотоніського району:**

1.01.2020р. - 67,0 тис. осіб

**Найбільші поселення:**

Золотоніша, Гельмязів, Вознесеньське, Піщане, Благодатне(раніше - Богушкова Слобідка, Чапаївка), Нова Дмитрівка, Домантове

**Провідні галузі економіки:**

сільське господарство, тваринництво, харчова промисловість, торгівля, легка промисловість парфумерія, металурно-косметичне виробництво, будівництво, транспорт

Місто є промисловим, економічним та адміністративним центром Лівобережної Черкащини.

Економіка міста представлена такими галузями матеріального виробництва: промисловість, будівництво, транспорт, торгівля і громадське харчування, житлово-комунальне господарство, а також нематеріальною сферою: побутове обслуговування населення, охорона здоров'я, фізкультура і спорт, соціальне забезпечення та інші.

Основа промислового виробництва в місті складає харчова промисловість — 76,96 %, до складу якої входять: "Золотоніський лікеро-горілчаний завод «Златогор», ЗАТ «Золотоніський маслоробний комбінат», ВАТ «Золотонішам'ясо», ПП «Сільвер Фуд», підприємство «Універсал», ДП «Роял Фрут Гарден — Іст» завод "MacCoffe", ТОВ ПІІ "Еконія". На легку промисловість припадає 1,55 %, на машинобудування — 6,96 %, на парфумерно-косметичне виробництво — 2,84 %

У місті функціонує стала мережа освітніх закладів, яка нараховує 18 навчальних закладів. Працює 7 дошкільних закладів комунальної власності, професійний ліцей, Золотоніський коледж ветеринарної медицини Білоцерківського національного аграрного університету. До складу відділу культури і туризму Золотоніської міської ради входять такі структурні підрозділи-культурні заклади: Золотоніська бібліотека для дітей, міський будинок культури, дитяча музична школа, краєзнавчий музей імені М. Ф. Пономаренка, картинна галерея, де виставлено картини художників-аматорів Золотоніші, міська бібліотечна система, до складу якої входять міські бібліотеки № 1 і № 2, центр дозвілля молоді; міський клуб, районний будинок культури. 2 стадіони. Населення - 27,6 тис. осіб.

### РОЗДІЛ 3

#### Характеристика м. Золотоноша та прилеглих територій

### 3.1. Недоліки м. Золотоноша та прилеглих територій

#### Природно-екологічні проблеми:

1. Перевищення середньорічних, гранично допустимих концентрацій аміаку і сірковуглецю.
2. Погіршення якості підгрунтових і поверхневих вод. Незадовільний стан роботи очисних споруд.
3. Забруднення річки Золотоношка та її притоки Суха Згар недоочищеними стічними водами у великому обсязі(1,1-1,2 млн м<sup>3</sup> )
4. Перезавантаженість полігону ТПВ.
5. Площа ландшафтно-рекреаційних територій міста становить лише 93тис. м<sup>2</sup> , що становить 3,17м<sup>2</sup>/1 людину при нормі в 10м<sup>2</sup>/1 людину.
6. Загальна площа озеленення міста становить 8,9%, що є недостатнім рівнем для міст з населенням до 50 тис. осіб(не менше 40%).
7. Частково незадовільний стан існуючих ландшафтно-рекреаційних об'єктів

#### Соціально-демографічні проблеми:

1. Рівень народжуваності нижчий від середнього по Україні.
2. Рівень смертності в 2,3 рази більша за рівень народжуваності.
3. Постійне зниження кількості населення міста.
4. Зменшення частки молоді, старіння населення міста.
5. Недостатня соціальна активність населення.

#### Соціально-економічні проблеми:

1. Низький загальний рівень забезпечення матеріально-технічною базою соціальних інституцій.
2. Низька платоспроможність населення.
3. Брак іноземних інвестицій.
4. Низький рівень туризму

### 3.2. Переваги м. Золотоноша та прилеглих територій.

- Золотоноша – єдине місто Лівобережної Черкащини;
- зручне транспортне сполучення, розгалужена система транспортних коридорів;
- наближеність до столиці України(150км);
- м'який клімат;
- Золотоноша є промисловим центром Лівобережної Черкащини;
- Золотоноша є культурним центром Лівобережної Черкащини
- край має глибоке історичне коріння
- місто та район мають численні архітектурні пам'ятки, а також пам'ятки монументального мистецтва
- край має природний потенціал для створення туристично-рекреаційної мережі
- наявність трудових ресурсів (відносно дешева робоча сила);
- сприятливий клімат для інвесторів (низька внутрішня конкурентність).

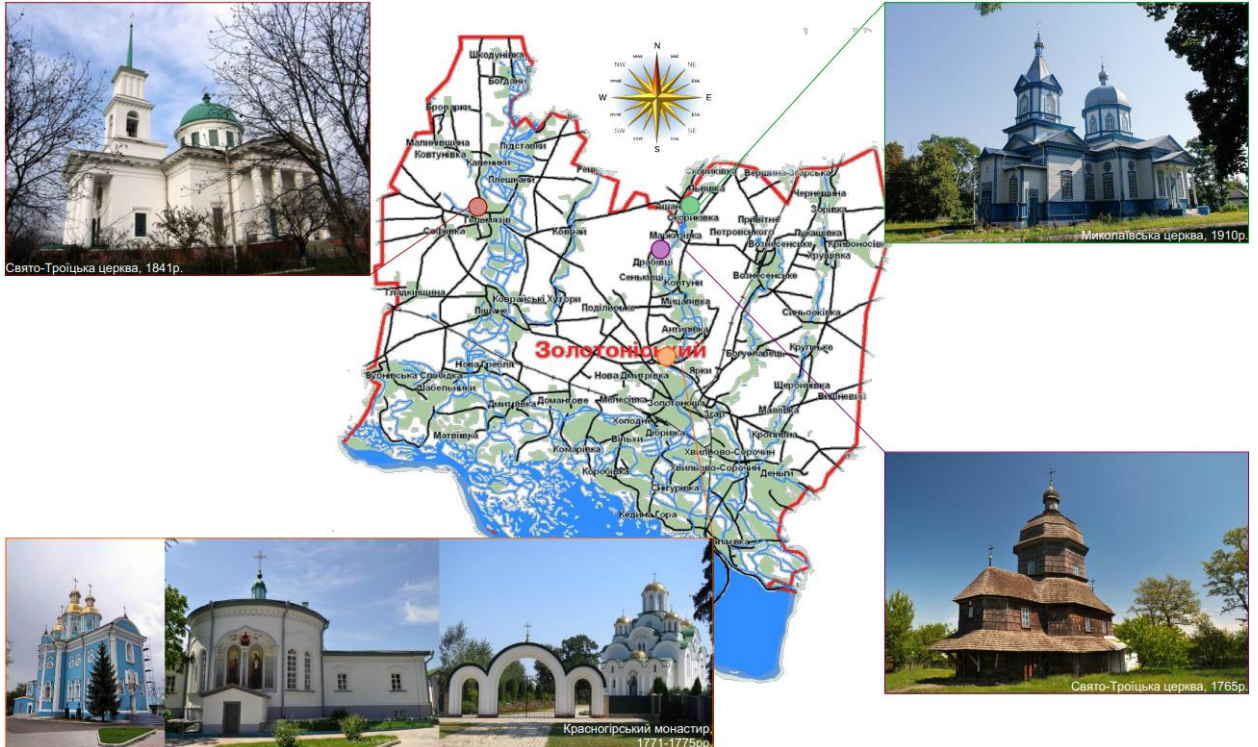
## РОЗДІЛ 4

### Комплексний аналіз м. Золотоноша та прилеглих територій

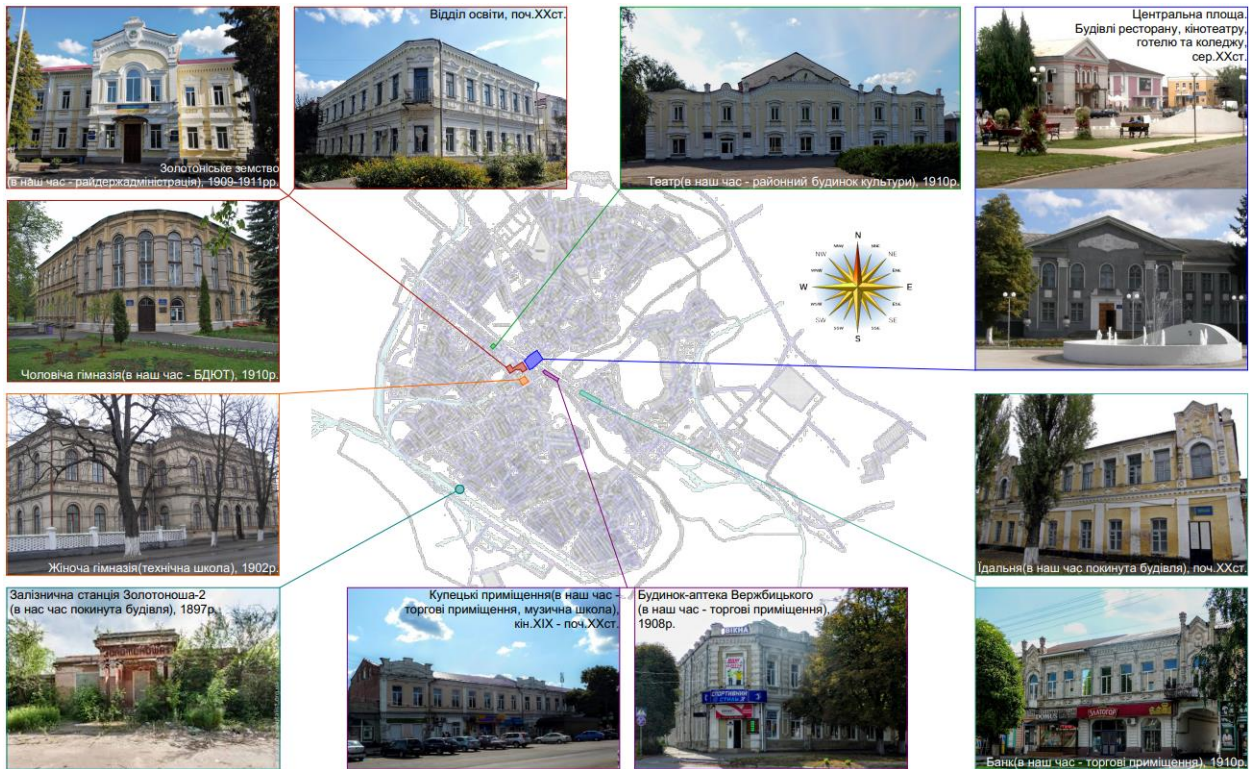
#### 4.1. Історія м. Золотоноша в культових спорудах



#### 4.2. Культова спадщина приміської зони м. Золотоноша



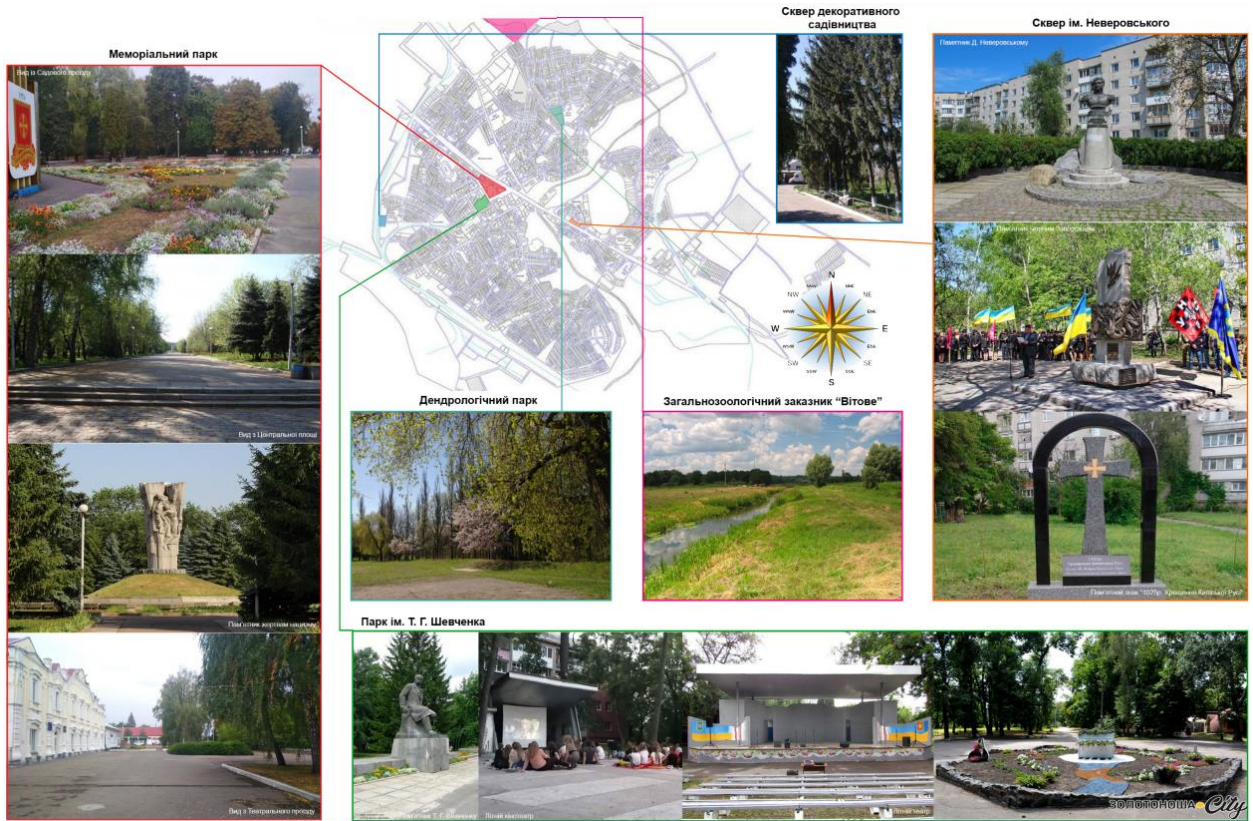
### 4.3. Громадські будинки і споруди



### 4.4. Об'єкти монументального мистецтва



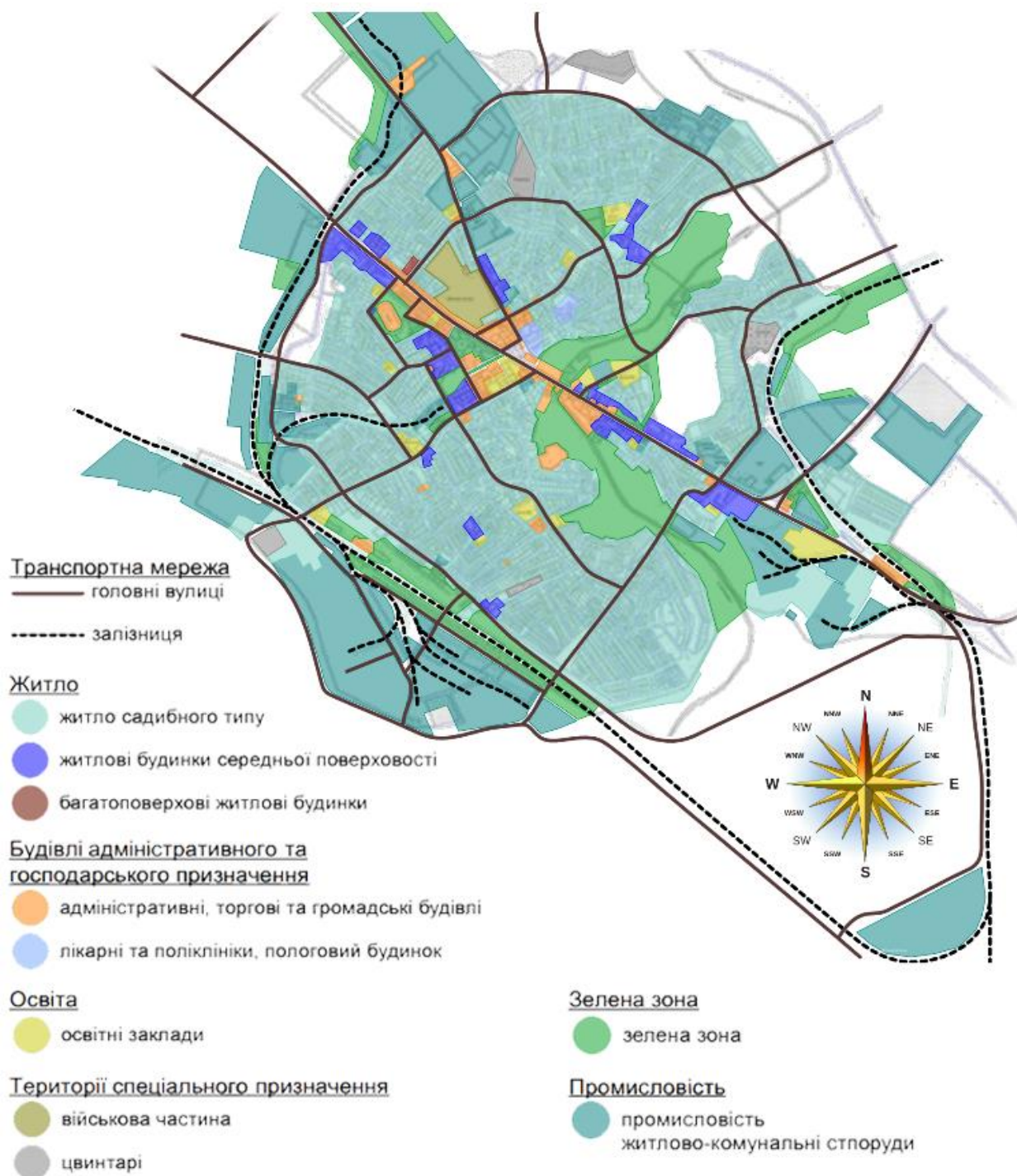
#### 4.5. Система озеленення. Парки та сквери міста



#### 4.6. Природно-заповідні ресурси прилеглих територій



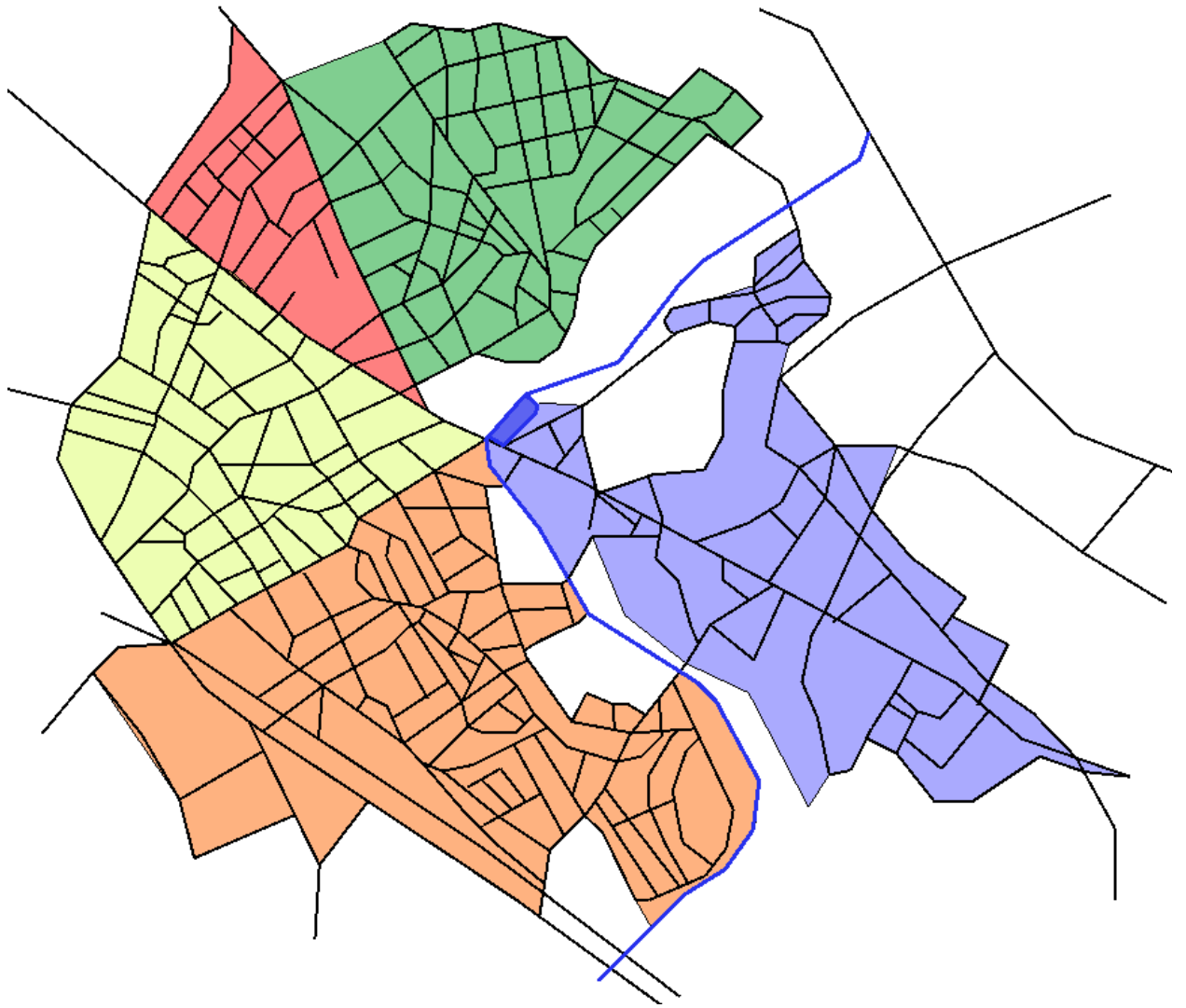
#### 4.7. Функціонально-планувальна структура міста



Золотоноша територіально умовно поділяється на 2 райони річкою Золотоношкою, які в свою чергу поділяються на численні мікрорайони головними вулицями міста.

Правобережна частина м. Золотоноші має радіально-кільцеву схему, утворену головними вулицями міста і вільну схему всередині мікрорайонів.

Лівобережна частина м. Золотоноші має вільну схему, утвореної навколо головної вулиці міста, яка проходить через всю територію міста з північного заходу на південний схід.



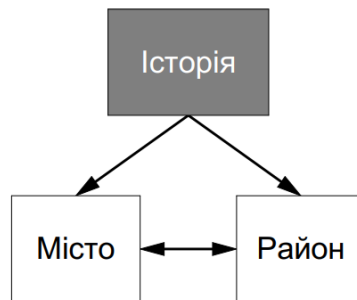
Структура мікрорайонів м. Золотоноша

## РОЗДІЛ 5

### Принципи формування туристично-рекреаційної мережі м. Золотоноша

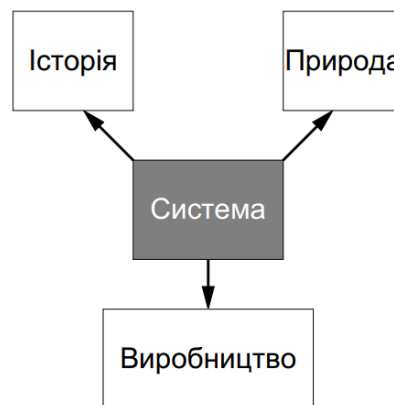
### Принцип I

Принцип історичної аргументації можливостей організації туристично-рекреаційної мережі як системи місто-район



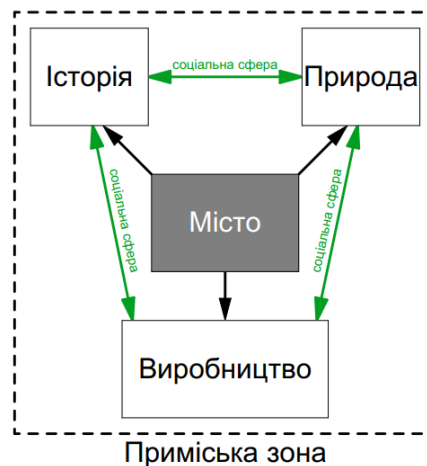
### Принцип II

Принцип спільного розвитку туристично-рекреаційної системи: історія-природа-виробництво



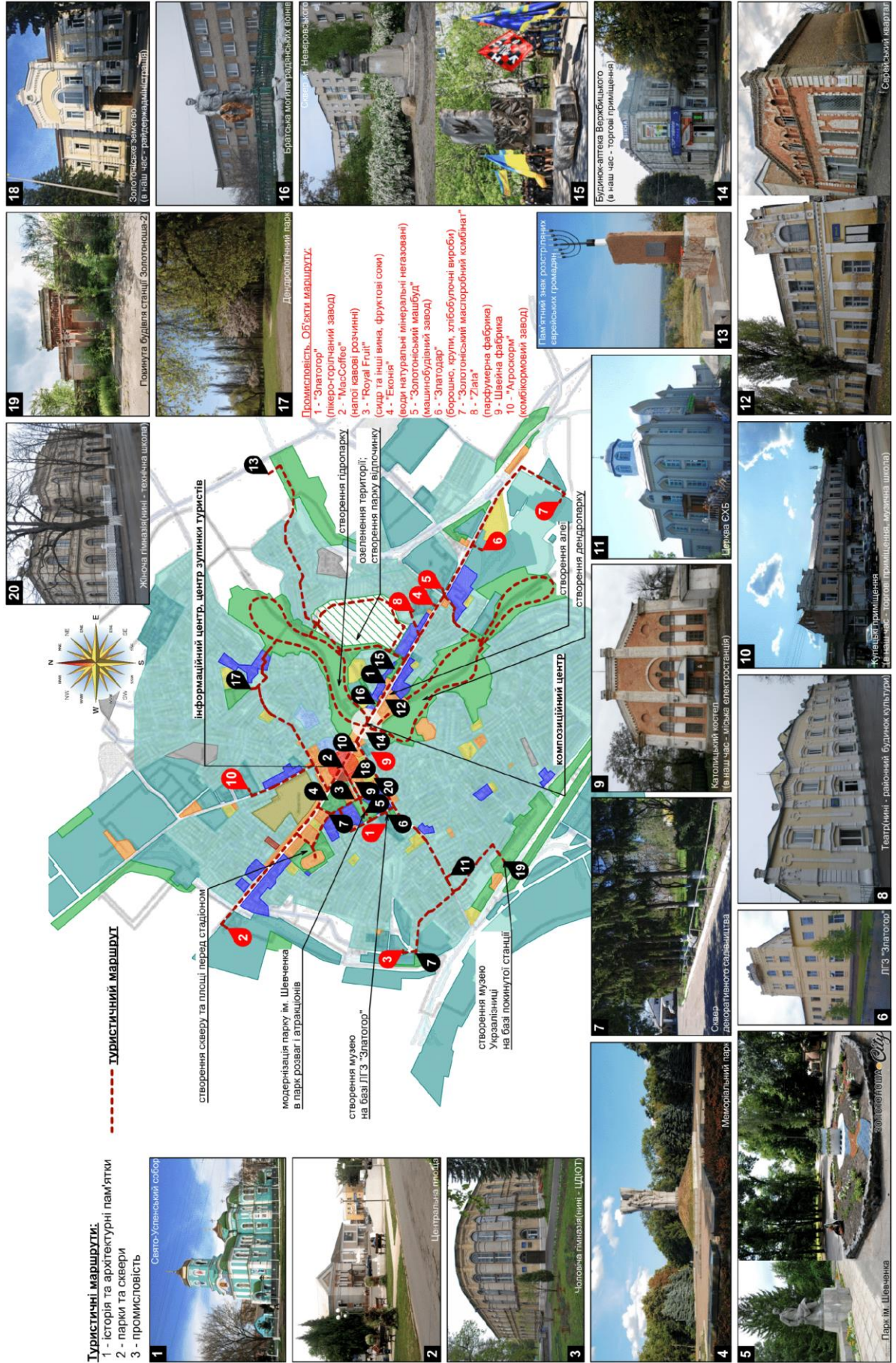
### Принцип III

Соціальна сфера як об'єднуючий фактор цілісності туристично-рекреаційної системи міста і району



РОЗДІЛ 6  
Побудова туристичних маршрутів

## 6.1. Варіант побудови туристичного маршруту м. Золотоноша



Необхідно організувати інформаційний центр та центр зупинки туристів на базі будівель, що межують з центральною площею міста. Необхідно поєднати в єдиний комплекс туристичну агенцію, інформаційний центр, готель, ресторан, центр дозвілля, каршеринг.

Запропоновано наступні туристичні маршрути по м. Золотоноша:

### 1. Історія та архітектурні пам'ятки

Даний маршрут буде проходити по основних архітектурних пам'ятках та пам'ятках монументального мистецтва міста. Автор основної частини архітектурних пам'яток – технік Золотоніського земства, архітектор А.Ф. Балавенський. Переважна більшість цих пам'яток споруджено в кін.ХІХ-поч.ХХст. Запропоновано також проекти музею Укрзалізниці на базі закинутої будівлі залізничної станції Золотоноша-2 та музею лікєро-горілчаного заводу «Златогор».

### 2. Парки та сквери

Даний маршрут буде проходити по парках і скверах міста, як існуючих, так і запроектованих. Існуючі парки і сквери:

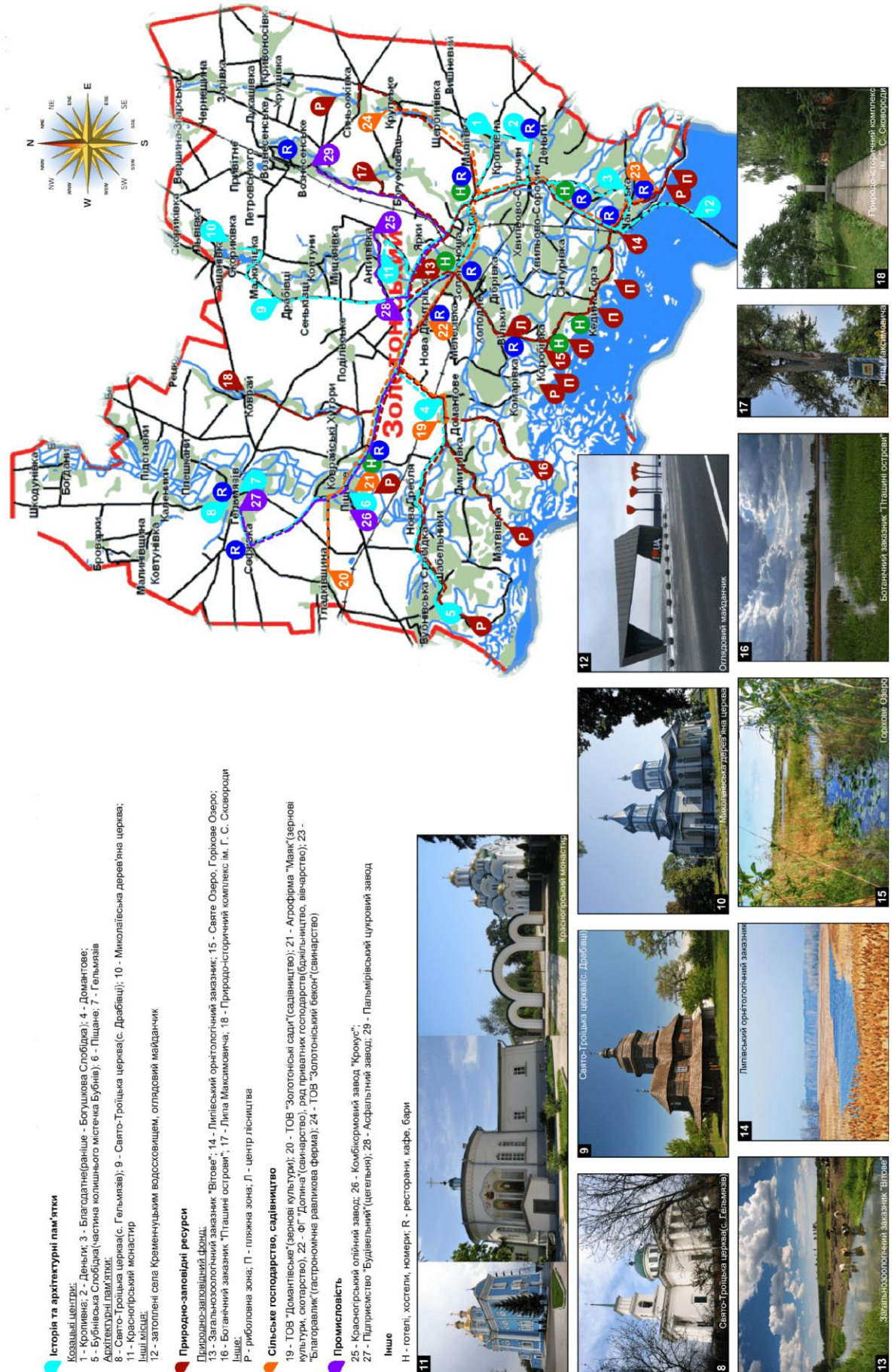
- Меморіальний парк;
- Парк ім. Т.Г. Шевченка;
- Сквер ім. Невіровського;
- Дендрологічний парк;
- Сквер декоративного садівництва.

Запропоновано проекти гідропарку, дендропарку, парку відпочинку, алеї кав'ярень, скверу та площі перед міським стадіоном, модернізацію міського стадіону та парку ім. Т.Г. Шевченка.

### 3. Промисловість.

Запропоновані маршрути по основним підприємствам м. Золотоноша, де туристи зможуть ознайомитись з технологічними процесами різних галузей промисловості. Також на базі ЛГЗ «Златогор» запропоновано відкрити музей для вивчення історії та технологічного процесу найстарішого заводу міста.

## 6.2. Варіант побудови туристичного маршруту Золотоніського району



Туристичні маршрути Золотоніського району поділено на 4 основні види:

#### 1. Історія та архітектурні пам'ятки.

Запропоновано екскурсії по козацьким центрам Золотоніщини, іншим історичним місцям краю, а також по пам'ятках архітектури культового призначення (Красногірський монастир, Свято-Троїцька церква в Гельмязові, Свято-Троїцька церква в Драбівцях, Миколаївська церква у Скориківці). Архітектурні пам'ятки відносяться до різних періодів історії краю, тому відображають різні стилі в архітектурі, що демонстративно показує розвиток культової архітектури впродовж XVIII-поч. XX ст.

#### 2. Природно-заповідні ресурси

Маршрут прокладений по найбільш відомих пам'ятках природи Золотоніщини. Також передбачені маршрути по місцевих лісах, пляжних та риболовних зонах.

#### 3. Сільське господарство, садівництво

Маршрут передбачений по найбільших сільськогосподарських підприємствах з різних галузей сільського господарства, а також садівництва.

#### 4. Промисловість

Маршрут передбачений по найбільших об'єктах промисловості Золотоніщини:

- Красногірський олійний завод;
- підприємство «Будівельник»;
- асфальтний завод;
- Пальмірівський цукровий завод.

Загалом 29 точок зупинки туристів на 4 туристичних маршрутах. За потребою цей список може бути розширений, а туристичні маршрути можуть бути змішані.



## РОЗДІЛ 7

Висновки комплексного аналізу м. Золотоноша та прилеглих територій

1. Аналіз архітектурних пам'яток, пам'яток монументального мистецтва, історії, системи озеленення м. Золотоноша показав, що місто потребує організованості ландшафтно-рекреаційних об'єктів.

2. Як результат, було запропоновано принципи формування туристично-рекреаційної мережі:

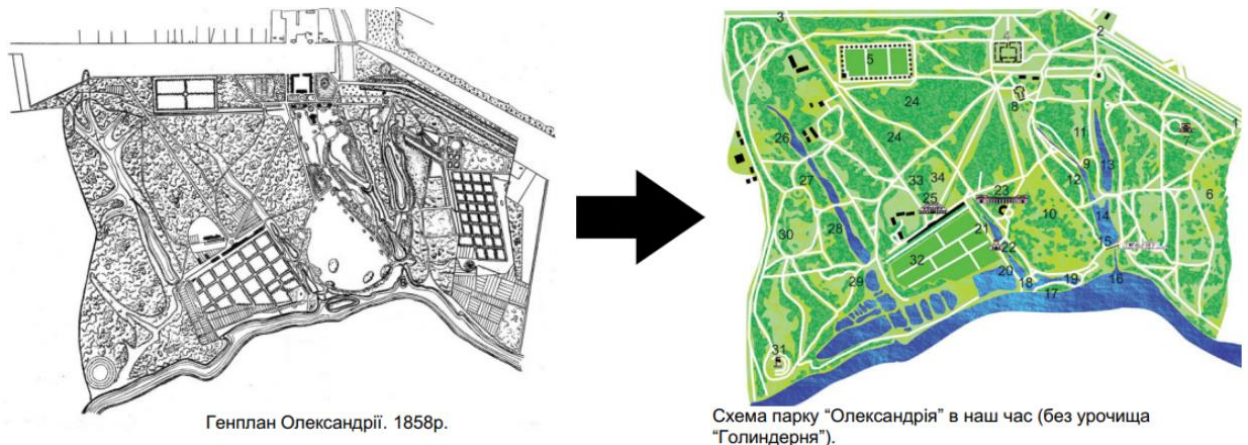
- принцип історичної аргументації можливостей організації туристично-рекреаційної мережі як системи місто-район;
- принцип спільного розвитку туристично-рекреаційної системи: історія-природа-виробництво;
- соціальна сфера як об'єднуючий фактор цілісності туристично-рекреаційної системи міста і району.

Відповідно до них розроблено дендропарк, який залучає ресурси як міста, так і прилеглих територій для відпочинку, вивчення природи та створення музею флори і фауни Лівобережної Черкащини

4. Аналіз аналогів дендропарків України та природних заказників дав можливість обґрунтувати функціонально-планувальне та ідейне рішення дендропарку "Золотоноша".

## Аналіз аналогів

*Дендропарк "Олександрія", м. Біла Церква, Київська обл., Україна*



Олександрія — державний дендрологічний парк Національної академії наук України. Розташований у північно-східній частині Правобережного лісостепу, за 80 км на південь від Києва на північно-західній околиці міста Біла Церква, на висоті 80 — 106 м над рівнем моря. Це найбільший (400га) архітектурно оформлений ландшафтний парк в Україні.

Парк розташований на площі 400,67 гектарів на березі річки Рось. Площа декоративних водойм парку (ставки та р. Рось) становить 21 га. Загальна довжина алей і доріжок становить понад 20 км. Парк є зразком пейзажної паркової композиції, основу якої складають рослини, архітектурні споруди, скульптури, водна гладь річки Рось та ставків.

Автором плану забудови парку був архітектор Мюффо. Також над проектом працювали вузькоспеціалізовані архітектори та садівники Серед них Бартецький, Вітт, Єнс, Ботані, Станге. Вони заклали основу паркових композицій.

Незабаром розпочалося будівництво резиденції Браницьких. Біля палацу знаходився комплекс павільйонів, зал для балів та господарські приміщення. У ХХ столітті резиденція та усі найближчі будівлі були зруйновані.

Для художньої частини облаштування парку виділили Велику та Малу галявини. У цій частині парку знаходяться ряди колон, об'єднаних горизонтальним перекриттям, акуратний китайський місток, арочний місток, руїни, два острови - Троянди та Марії. Територію парку прикрашали витвори

мистецтва: фонтани, водоспади, вази, скульптури з бронзи та мармуру. Єдиний парковий ансамбль формують акуратні луки, різних розмірів ставки і річка Рось.

Неподалік резиденції колись знаходилася управа економа, який керував господарством. Тут були зосереджені будинки постійних працівників, майстерні, городи, оранжерея. Поруч знаходився фруктовий сад та рибні ставки. З сорокових років на місці резиденції розташована адміністрація парку.

У дендропарку було кілька садів, наприклад, Прекрасний сад, Сад Потьомкіна, Російський сад, сад Клин, сад Катерини II. Виділявся сад "Мур", оскільки він був огорожений цегляною стіною, щоб захистити теплолюбні плодови дерева від негоди. Сад має прямокутну форму, його площа сягає 3 га. У саду є дегустаційна зала.

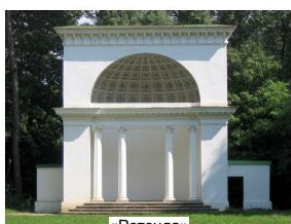
Після скасування кріпосного права в 1861 Браніцьких були позбавлені робочої сили. З того часу простежувався спад у розвитку парку, оскільки з догляду та підтримки художнього образу «Олександрії» потрібно було платити. Декоративні павільйони потребували ремонту, але не відновлювалися. Великих втрат зазнав парк у період громадянської війни. Частина архітектурних споруд було зруйновано, а цінні скульптури вивезено. За радянських часів споруди в «Олександрії» розбирали, а дерева вирубали. Парк використовували як джерело деревини.

1922 року за рішенням Київського губернського комітету парк отримав статус заповідника. Понад двадцять років "Олександрія" входила до складу сільськогосподарського технікуму, а потім інституту. Чималі руйнування спіткали парк у роки Другої світової війни. За час німецької окупації було зрізано понад 3 га вікових дерев. Будівля палацу, флігелі, павільйони — все це було в руїнах.

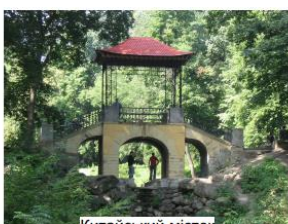
З 1946 року парк передали до Національної академії наук України. починаючи з 50-х років, починаються активні реставраційні роботи. З роками в «Олександрії» впорядкували алеї та забезпечили водо та електропостачання, також оновили дубову алею, відреставрували кам'яну дамбу до горіхової галявини.

2008 року дендропарк «Олександрія» номінували у проєкті «Сім чудес України».

2009 року у склад парку було включено урочище Голидерня.



«Ротонда»



Китайський місток



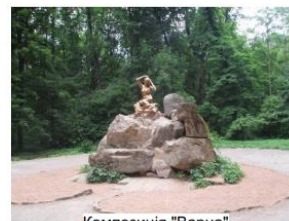
Джерело «Лев»



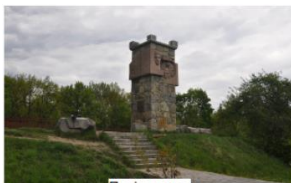
Руїни



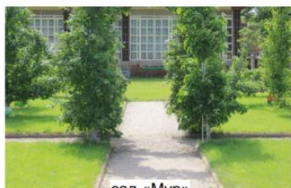
Колоната «Луна» зсередини



Композиція "Варна"



Паліса гора

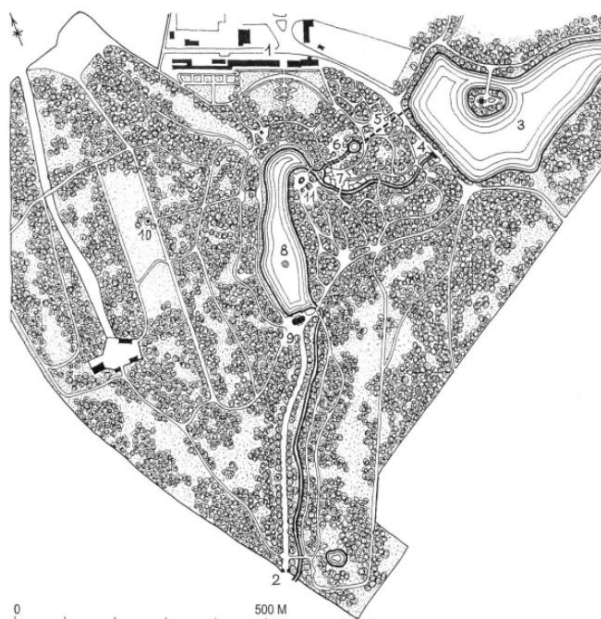


сад «Мур»

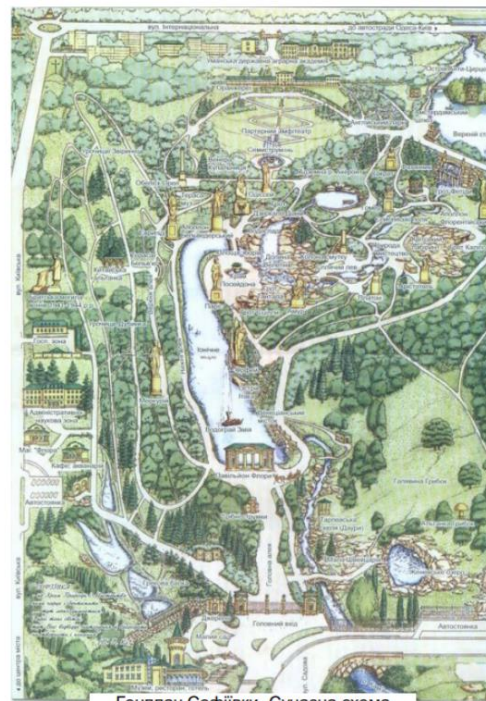


Турецький будиночок

## Дендропарк "Софіївка", м. Умань, Черкаська обл., Україна



Генплан Софіївки. кін. XVIII - поч. XIX ст.



Генплан Софіївки. Сучасна схема

Національний дендрологічний парк «Софіївка», або Софіївський парк — шедевр світового садово-паркового мистецтва кінця XVII — початку XIX століть. Щорічно його відвідують близько 150 тисяч людей (гранично-допустима, науково-обґрунтована норма відвідування — 500 тисяч на рік). Площа — 179,2 га.

Парк розташований у північній частині міста Умань Черкаської області, обабіч річки Кам'янки Парк «Софіївка» заснований у 1796 році власником міста Умані, магнатом Станіславом Щенсним Потоцьким та названий на честь його дружини Софії Вітт-Потоцької. Автором топографічного й архітектурного проекту і керівником будівництва парку було призначено військового інженера Людвіга Метцеля. Парк будувався упродовж шести років.

Парк був створений у майже безлісій місцевості, розчленованій річкою Кам'янкою, балками та ярами, які врзалися в гранітне підложжя, що часто виходило на поверхню. При створенні парку вдало використано рельєф, але без заздальгідь наміченого плану. У процесі завершення робіт на окремих ділянках були висаджені місцеві та екзотичні деревно-чагарникові рослини,

тоді ж були збудовані перші архітектурні споруди та прикрашено «Софіївку» скульптурою, переважно античною.

Головна композиційна вісь парку проходить по річищу Кам'янки, де споруджено ряд штучних басейнів та ставів: Верхній — понад 8 га, Нижній — близько 1,5 га та інші, водоспади (один з них 14 м висотою), шлюзи, каскади, підземну річку Ахеронт (завдовжки 224 м), водограї (найбільший — до 20 м) тощо. Також у «Софіївці» є чимало алей і ландшафтних ділянок, таких як: Єлисейські поля, Англійський парк, Мала Швейцарія, Партерний амфітеатр.

Парк прикрашають штучні скелі (Левкадська (Бельведерська), Тарпейська й інші), гроти (Венери, «Горішок», «Страху і сумнівів» та інші), павільйони (Флори, Рожевий), альтанки, скульптури.

Завдяки компоюванню різних деревних порід, поєднанню їх з водоймами, скелями й архітектурними спорудами, створено види й перспективи різних планів (Головна алея, Англійський парк, Єлисейські поля та інші).

В стислий термін був створений цей шедевр, що понад 220 років вражає відвідувачів своєю красою. Дивні пейзажі, екзотичні рослини, античні скульптури, водойми, каскади, фонтани, кам'яні гроти - все це можна побачити, відвідавши парк.

За цей час нами виділено наступні сім періодів в історії розвитку «Софіївки».

Перший з 1796 по 1832 роки - період заснування парку і його розвитку як власності Потоцьких.

Другий період з 1832 по 1836 р. «Софіївка» перебуває у віданні Київської казенної палати.

З 1836 по 1859 рік парк знаходився у віданні Управління військових поселень. З 21 квітня 1836 р. згідно указу Миколи I «Софіївка» стала називатись Царициним садом. Сюди був запрошений академік архітектури А.І. Штакеншнейдер для будівництва нових архітектурних споруд. Це був період розквіту парку. В класичному стилі будуються Головні в'їзні ворота з

вхідними баштами, Рожевий павільйон на острові Анти-Цирцеї, павільйон Флори, Китайська альтанка й інші малі архітектурні форми.

Прорізається Головна алея та з'єднується з містом вулицею Садовою.

В 1859 році парк перейшов у відання Головного училища садівництва, переведеного з Одеси до Умані. Парк стає навчальною базою училища, збагачується його рослинний світ; з рідкісних видів та форм рослин вченим-натуралістом В. Пашкевичем створюється Англійський парк. Нині Англійський парк займає площу близько 2 гектарів в північній частині «Софіївки». На заході межує з Партерним амфітеатром, на півдні - з Єлисейськими полями. В Англійському парку росте близько 100 видів і форм дерев кущів віком від 15 до 150 і більше років.

Після революції 1917 року і громадянської війни «Софіївка» перейменовується в Парк імені III-го Інтернаціоналу. Існуюче училище садівництва стало агротехнікумом, згодом сільськогосподарським інститутом, а нині - це Уманський Національний університет садівництва.

В 1929 році «Софіївку» оголошено Державним заповідником, їй надається самостійний статус, і до 1955 року вона кілька разів перепідпорядковується різним відомствам і міністерствам.

В часи великої Вітчизняної війни в парку було зруйновано багато архітектурних пам'яток. Після визволення Умані 10 березня 1944 року парк відновив свою роботу.

В 1955 році «Софіївку» передано у відання Національної академії наук України, якій підпорядковується і в даний час.

За ці роки вченими «Софіївки» багато зроблено для вивчення історії будівництва парку, встановлення та відновлення забутих за попередні роки назв окремих об'єктів та паркових композицій, зокрема таких, як острів Ітака, грот Скілли, грот Поліфема, річок: Ахеронт, Коціта, Флегетон, Лета, Океан, Мнімосіма. По новому вказується місцезнаходження річки Стікс. Нову семантику відображає Острів Ітака, Площа зборів і т.п.



Головний вхід



Будинок творчості вчених



Грот "Грибок"



Фонтан поряд з Головним входом до парку



Центральна алея



Павільйон Флори



Венеційський міст



Вид на Нижній став



Великий водоспад



Фонтан "Змія"



Місток на Площі Зборів



"Срібні Джерельця"



Тарпейська скеля



Партерний амфітеатр



Загальний вид на Острів кохання

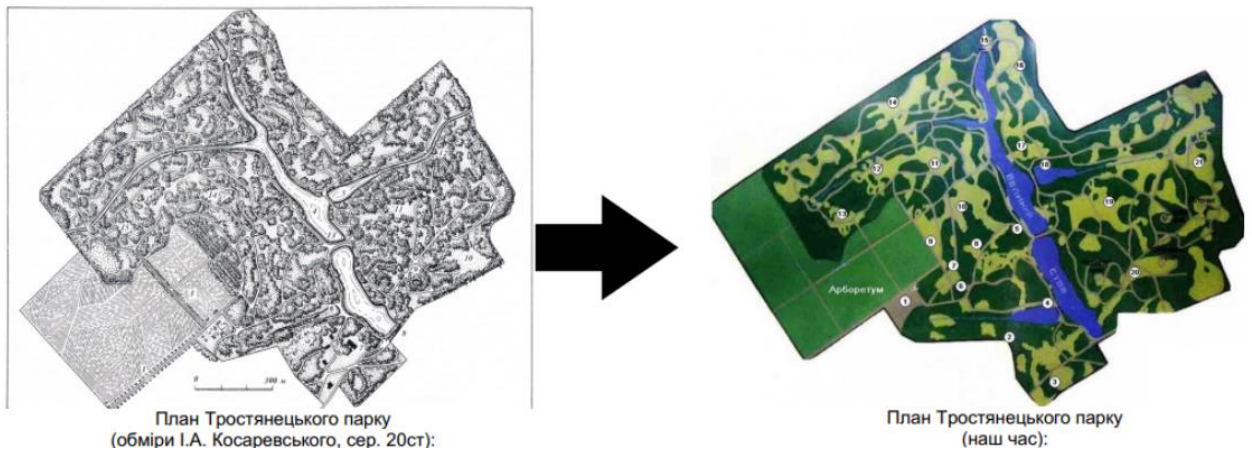


Фазанник



"Нова Софіївка"

*Дендропарк «Тростянець», смт. Тростянець, Чернігівська обл., Україна*



«Тростянець» — дендрологічний парк загальнодержавного значення в Україні (до 1983 року — Державний дендрологічний заповідник «Тростянець» НАН України), парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва середини XIX століття. Створений завдяки зусиллям і коштам Івана Михайловича Скоропадського.

Парк розташований у південно-східній частині Чернігівської області, в селищі Тростянець Ічнянського району, у загалом сприятливих для розвитку деревної рослинності кліматичних умовах. Навколо нього простягаються лісозахисні смуги площею близько 350 га. Площа дендропарку 204,7 га.

Місцевість, вибрана для створення дендропарку, на початку XIX століття була типовою для Лівобережного лісостепу відкритою рівниною, що розсікалась численними незалісненими заболоченими балками. На південній частині цієї території зростав дубовий гай, частина дерев якого, посаджених у кінці XVIII і на початку XIX століття, збереглися і входять до складу паркових ландшафтів. Решта вибраної території використовувалась як сільськогосподарські угіддя.

Садиба, яка включала великий дерев'яний будинок з баштами та чотири флігелі, була споруджена у 1833 році поблизу струмка Тростянець, що був використаний для створення системи ставків. Шляхом поглиблення балок і насипання гребель було створено Великий став, завдовжки 1,3 км і завширшки біля греблі майже 100 м. Він розділив парк посередині з півночі на південь і став його композиційною віссю. З різних сторін біля ставу було створено два

менших за розмірами — Лебединий і Куциха, з якими загальна водна поверхня парку перевищила 10 га.

У 1834 році по берегах ставків на площі бл. 20 га зроблені перші посадки деревних рослин. Ці рослини з часом практично повністю загинули, крім тих, які були висаджені безпосередньо біля води. Такі результати перших посадок спонукали Скоропадського до створення власного розсадника на території парку. У балці Богівщина в значній кількості почали вирощувати посадковий матеріал як місцевих видів, так і завезених з інших районів. Наприкінці першої половини ХІХ століття в насадження почали вводити екзотичні види. Одночасно з розвитком паркових ландшафтів виникла необхідність створення захисних насаджень. Це здійснювалось шляхом заліснення степових ділянок розміром від 0,5 до 15 га за межами паркової території. Насадження розміщувались смугами чи компактними галявинами навкруги парку на відстані до 2 км від нього, створюючи захисну зону, розширену з боку переважного напрямку вітрів. Так площу захисних насаджень було доведено до 155 га, з яких 100 га займали хвойні види.

З 1858 року почався новий етап у будівництві Тростянецького парку — перетворення рівнинної місцевості на рельєфний ландшафт. Спочатку роботи здійснювались на 5 га, а згодом площу було розширено до 30 га по обох боках від Великого ставу. Керував роботами головний садівник К. Д. Шлінглоф. З метою створення гірського рельєфу на відведених ділянках частково вирубували існуючі насадження, а в місцях, де створювали високі гірки, вони ставали каркасом і повністю засипались землею. У результаті робіт, що проводили близько 30 років, створено гористий рельєф, де висота окремих гірок сягала 35 метрів. Гірки обсаджували деревами, переважно соснами та кущовими видами.

У 1886 році було проведено першу інвентаризацію насаджень парку і складено топографічний план. За її підсумками площа парку становила 170 га, видовий склад налічував 623 види та форми. Взагалі за цей період ландшафт парку був практично сформований: захисні насадження займали площу 180 га,

формування рельєфу безпосередньо на території парку закінчено, прокладено доріжки, встановлено кам'яні та дерев'яні лави й альтанки, скульптури, побудовані малі архітектурні форми, греблі та мости.

Після смерті Івана Скоропадського та особливо після революції 1917 року парк у Тростянці почав занепадати. У 1918 році зруйнували дерев'яну садибу з вежами, яка була зведена на території ще в 1833 році. Видовий склад рослин зменшився майже вдвічі.

У 1951 році Тростянецький дендропарк передали у відомство Академії наук УРСР, що ознаменувало початок його відродження. Тут активізувалася науково-дослідна та культурно-просвітницька діяльність, було створено виробничий розсадник і арборетум, де росте близько тисячі деревних видів.



Колона смутку



Верховинський міст



Кам'яна баба



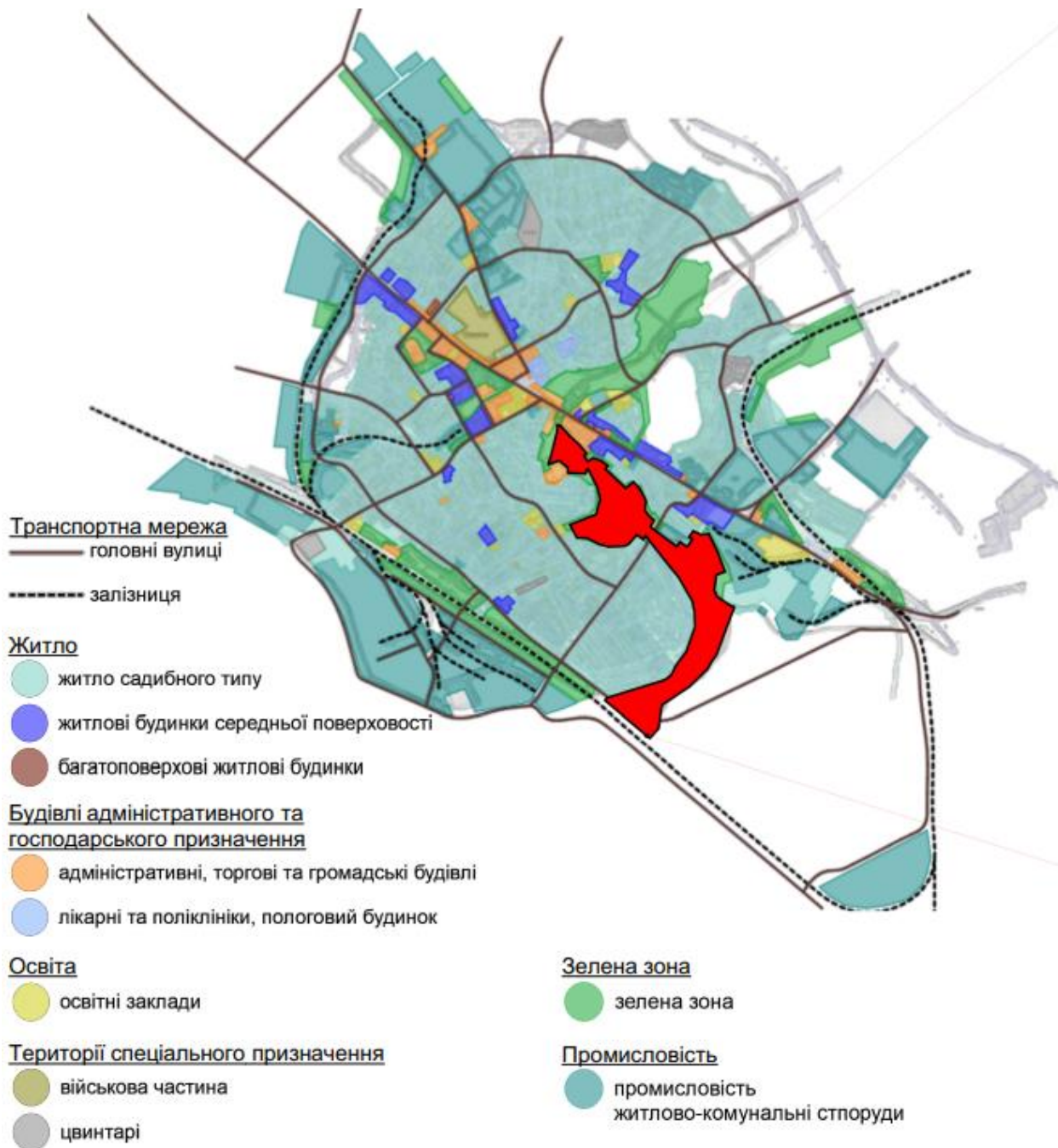
Бюст Скоропадського

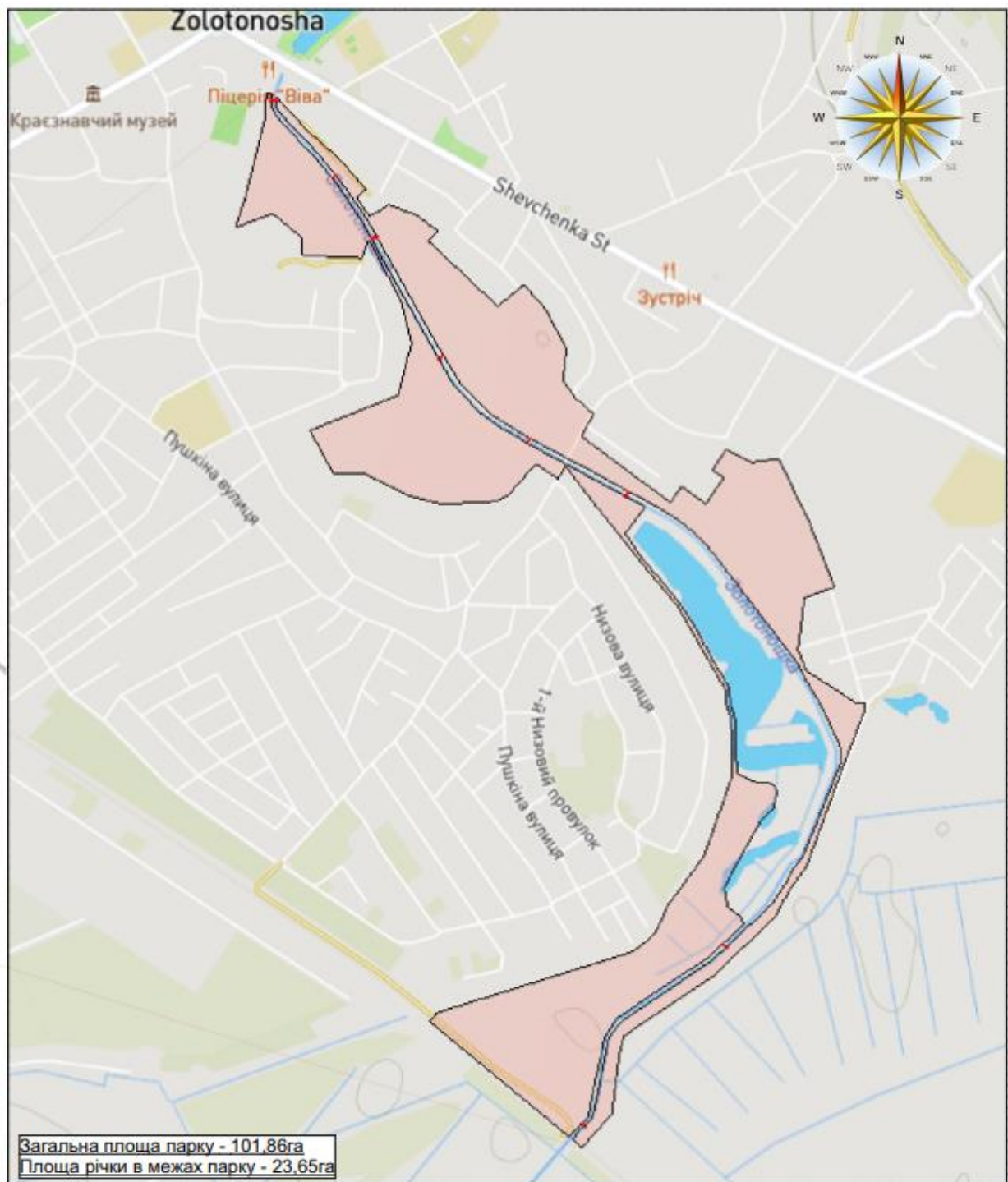
**Аналіз надав можливість сформувати комплекс функціональних зон майбутнього дендропарку на підставі існуючих культурних, історичних, природних ресурсів як міста, так і приміської зони.**

## РОЗДІЛ 8

### Проектна пропозиція дендропарку

## 8.1. Визначення місцезростащування





Ділянка проектування знаходиться в Україні, Черкаська область, місто Золотоноша. Загальна площа – 101,86га. Площа водойми в межах парку – 23,65га.

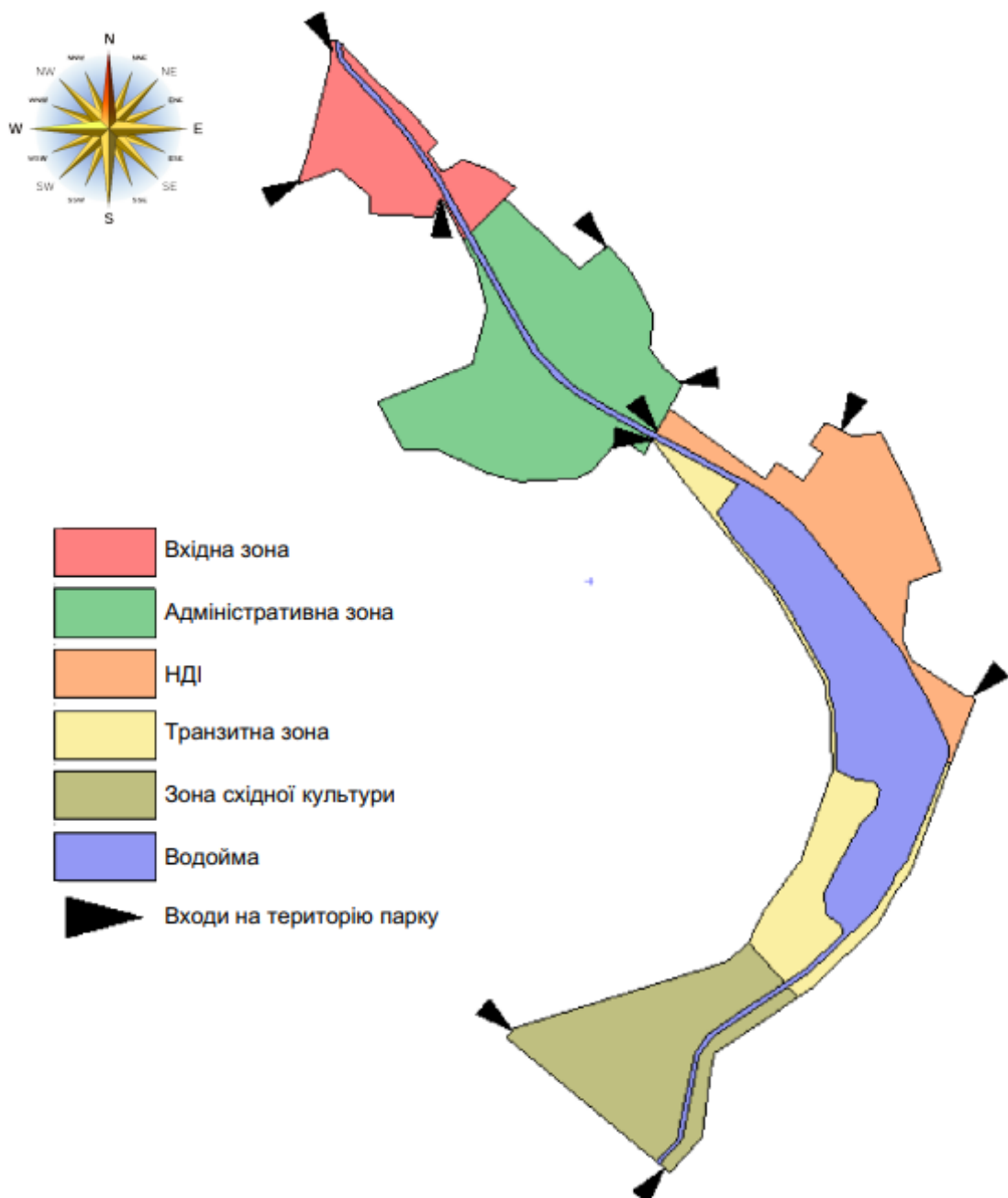
Територія дендропарку видовжена, розташована вздовж річки Золотоношка, на обидвох її берегах, починаючи з центру міста від вул. Шевченка і до південно-західних околиць міста, де проходить вузькоколійна залізниця. Майже з усіх сторін територію оточує міська забудова, окрім

південно-західної(вузькоколійна залізниця), південної та південно-східної сторони(лісостеп).

До 50-х рр. ХХст. в даній місцевості було річне русло місцевої річки - Золотоношки. Після цього періоду річку почали зневоднювати та проводили меліорацію земель, створювались сільськогосподарські угіддя.

В наш час більшість територій покинута та заболочена, лише подекуди є приватні сільськогосподарські землі.

## 8.2. Функціональне зонування та планування





Основні ідеї дендропарку:

- зонування території;
- широкі стежки вздовж річки;
- створення закритих територій для відпочинку в глибині парку подалі від основних шляхів(стежок);
- створення на базі закинутого заводу металовиробів бази для прокату лодок, а також ще однієї в іншому кінці парку;

- створення науково-дослідного інституту на території парку, який буде займатись науковою діяльністю в сфері ботаніки, а також благоустроєм парку;
- створення музею флори і фауни Лівобережної Черкащини.

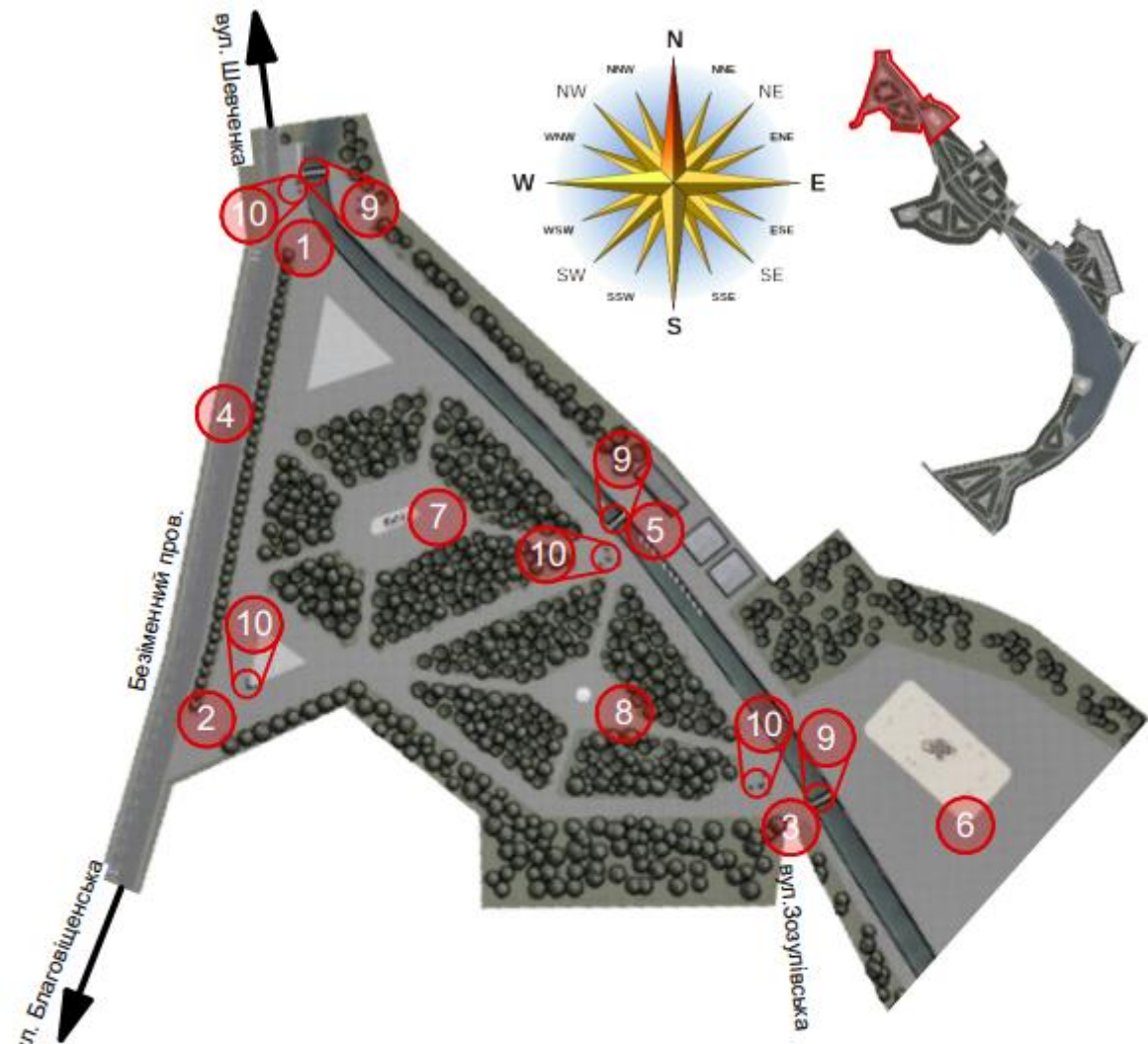
Для зручності та безпеки пересування по парку та відпочинку в ньому передбачені наступні рішення:

- інтерактивні інформаційні колони, по якій можна подивитись карту дендропарку; купити білети в музей, орендувати лодку чи катер, інший вид транспорту по дендропарку; замовити екскурсію тощо;
- створення візуальних дороговказів, що підсвічуються ввечері та вночі;
- сучасне освітлення дендропарку(вуличні ліхтарі, фасадні світильники, підсвічування водойм, вуличні вбудовані світильники, вкопувані світильники, світильники-стовпи, прожектори вуличні).

Також територія парку повинна бути зручною та безпечною для людей з особливими потребами:

- замість ступеней на території парку повинні бути пандуси та, де необхідно, підйомники;
- створення спеціальних доріжок для незрячих;
- створення гучномовців для незрячих у спеціально відведених місцях;
- на колонах з інформацією окремо повинна бути інформація шрифтом Брайля;
- створення візуальних дороговказів для глухих людей.

### 8.3. Вхідна зона



- 1 - головний вхід
- 2 - південно-західний вхід
- 3 - південний вхід
- 4 - автостоянка
- 5 - база прокату лодок
- 6 - дитячий майданчик
- 7 - композиція "Камені"
- 8 - фонтан
- 9 - мости
- 10 - інтерактивні колони

Вхідна зона межує з безіменним провулком між вулицями Шевченка та Благовіщенська, а також з вулицею Зозулівською з південної сторони.

Має 3 входи. Головний вхід розташований на безіменному провулку зі сторони вулиці Шевченка. Інші 2 входи розташовуються на безіменному провулку зі сторони вулиці Благовіщенська та в кінці вулиці Зозулівська.

Головний вхід обладнано об'ємними літерами, що підсвічуються, якими викладено назву парку. Входи, що межують з безіменним провулком мають пішохідні фонтани, які обладнанні світло-музикою. Кожен вхід має інтерактивну інформаційну колону. Також ці колони розташовані на основних пішохідних вузлах. Загалом налічуються 4 такі колони.

Вглиб території розташовані закриті зони відпочинку. Тут запроєктовано художню композицію «Камені» та фонтан із мармуру. На іншому березі вхідної зони розташовуються база для прокату лоток, створена на базі закинутого заводу металовиробів, а також дитячий майданчик.

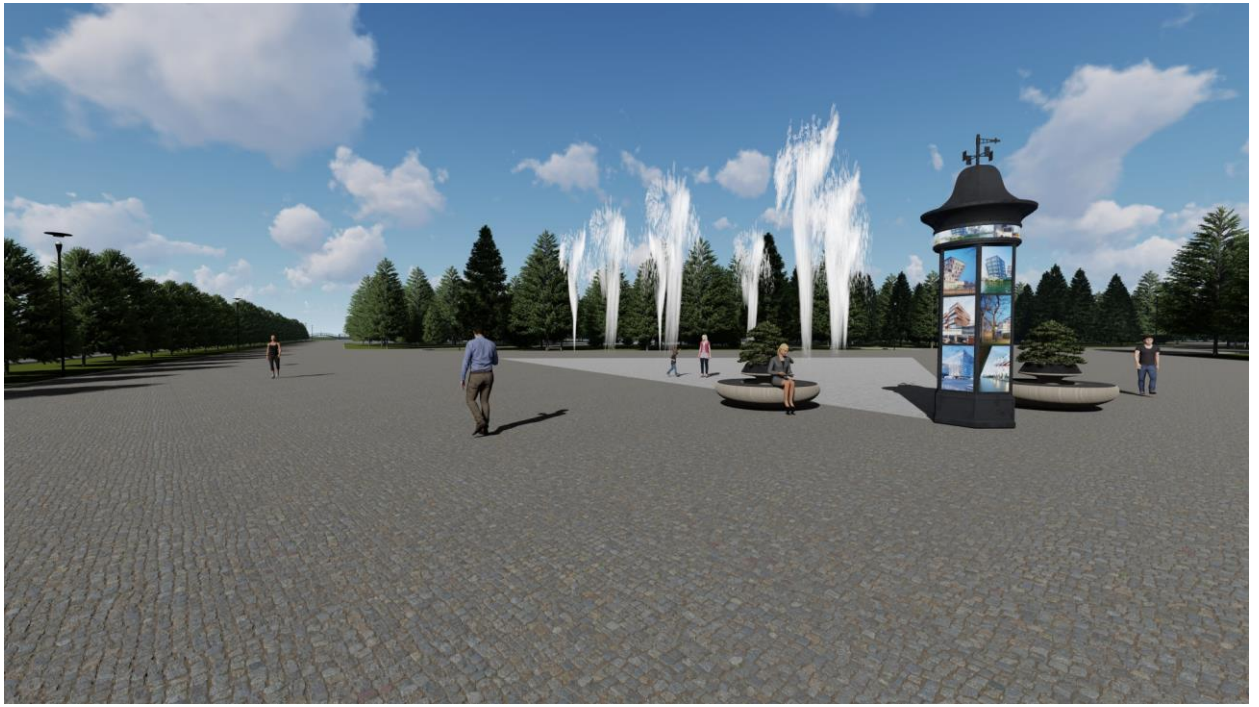
Обидва береги вхідної зони парку сполучають пішохідні мости, при головному вході, а також в центральній частині навпроти бази прокату лодок.

Територія вхідної зони засаджена хвойними деревами та чагарниками, глибоководними рослинами на водоймі.

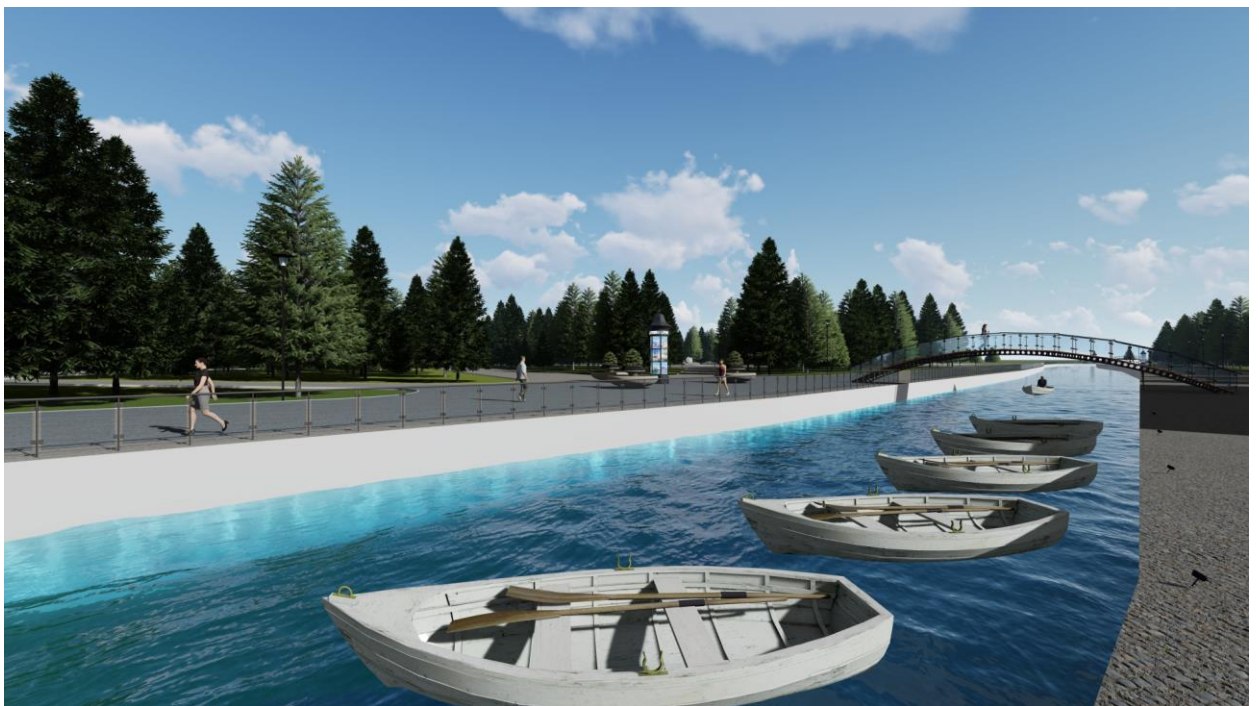
## 1.Головний вхід



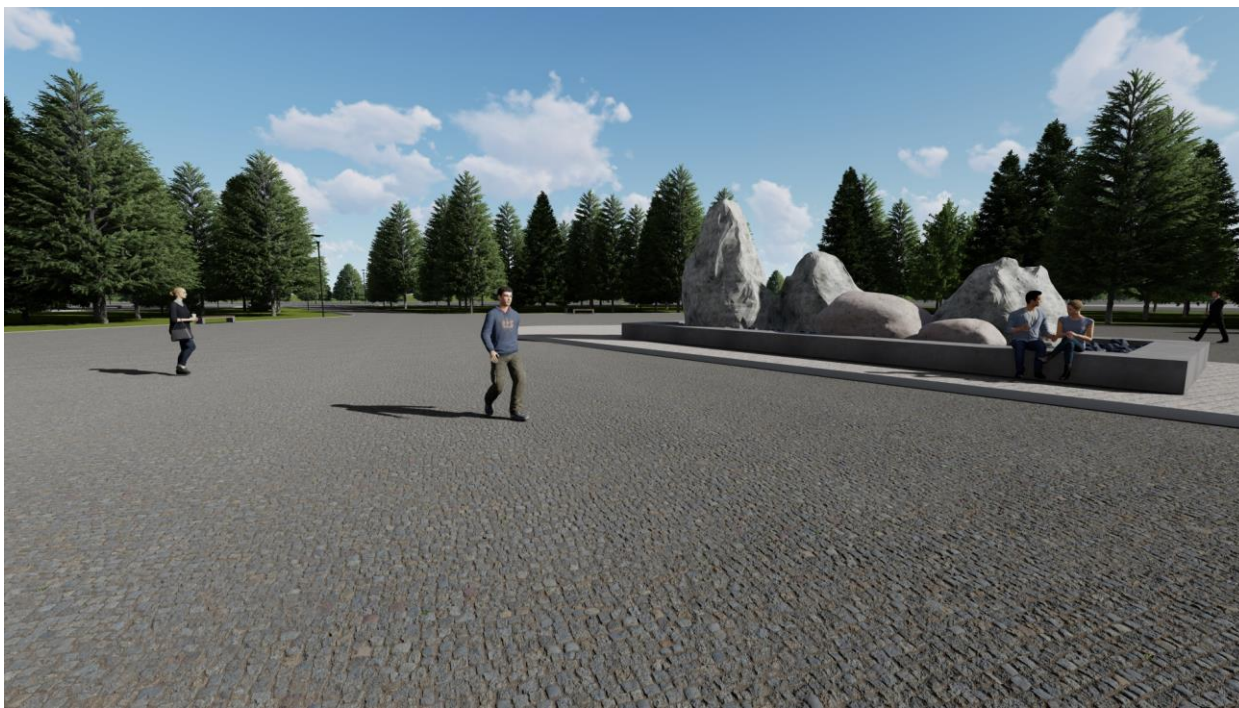
## 2. Південно-західний вхід



## 5. База прокату лодок



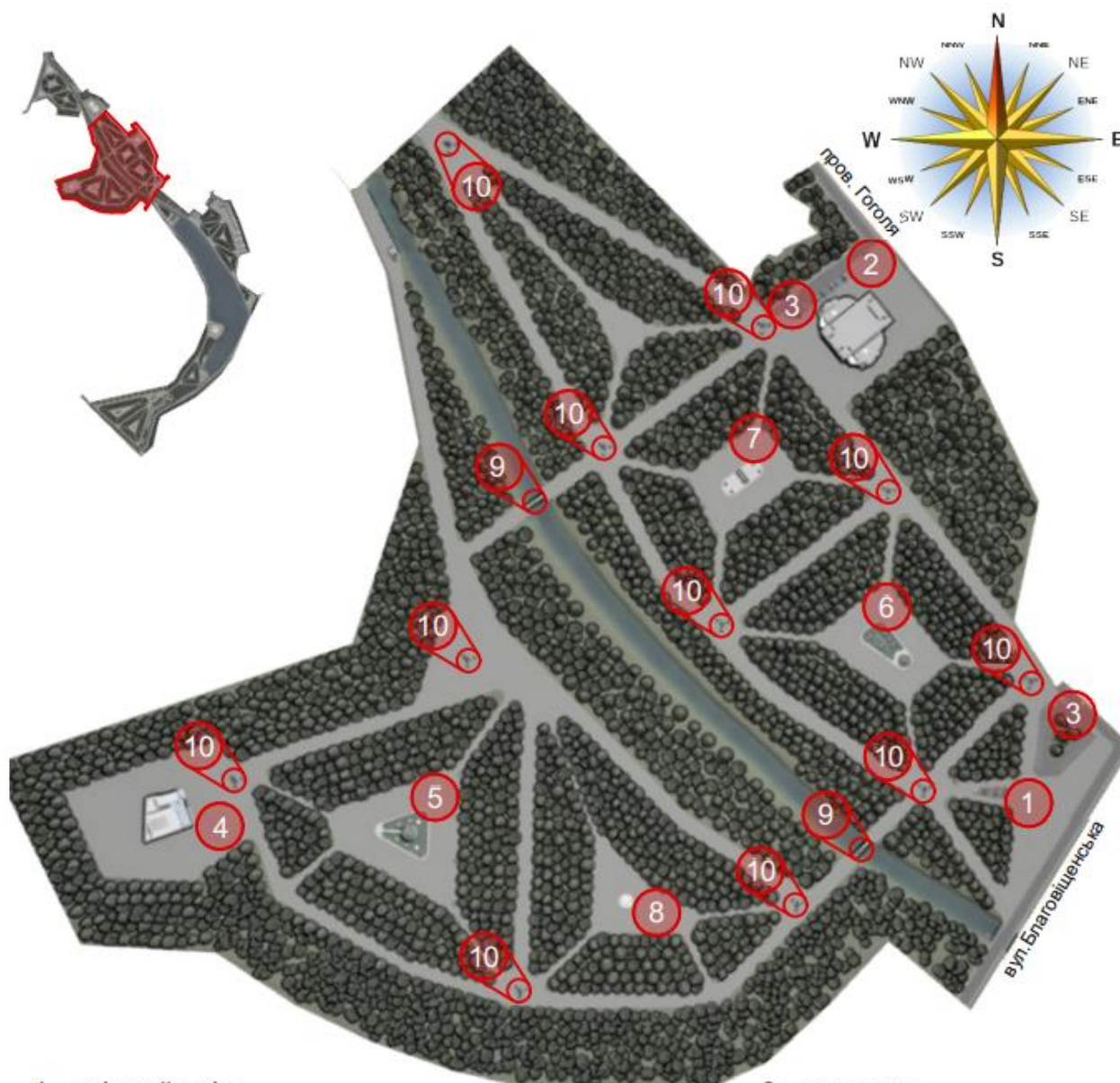
## 7.Композиція «Камені»



## 8.Фонтан



## 8.4. Адміністративна зона



- 1 - східний вхід
- 2 - адміністрація(північно-східний вхід)
- 3 - автостоянки
- 4 - музей флори і фауни Лівобережної Черкащини
- 5 - "Альтанка на острові"

- 6 - альтанка
- 7 - штучний водоспад
- 8 - фонтан
- 9 - мости
- 10 - інтерактивні колони

Адміністративна зона межує вулицею Благовіщенська зі східної сторони та провулком Гоголя з північної сторони.

Має 2 входи. Головний вхід(східний вхід) в адміністративну зону межує з вулицею Благовіщенська, яка розділяє адміністративну зону з однієї сторони

та зону НДІ та транзитну зону з іншої сторони. Інший вхід межує з провулком Гоголя та слугує входом до адміністрації дендропарку.

На території східного входу запроектовано алею тюльпанів, яка є візитною карткою цієї частини дендропарку. Кожен вхід має інтерактивну інформаційну колону. Також ці колони розташовані на основних пішохідних вузлах. Загалом налічуються 11 таких колон.

Вглиб території розташовані закриті зони відпочинку. Тут запроектовані «Альтанка на острові», альтанка, штучний водоспад, фонтан із мармуру. В самому кінці західної частини адміністративної зони запроектовано музей флори і фауни Лівобережної Черкащини.

Територія адміністративної зони дендропарку поділена на 2 рівні частини річкою Золотоношкою. Ці дві частини поєднані мостами біля східного входу та в центральній частині.

Територія адміністративної зони засаджена хвойними деревами та чагарниками, тюльпанами на східному вході та глибоководними рослинами на водоймах.

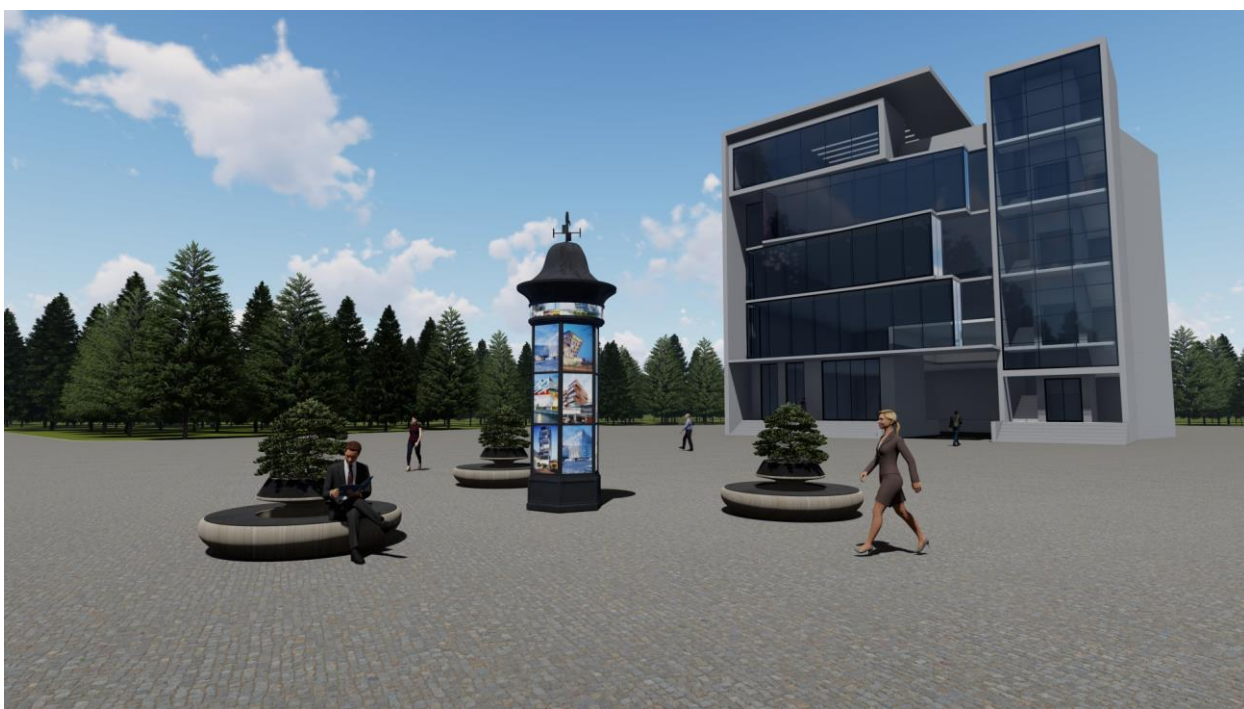
### 1. Східний вхід



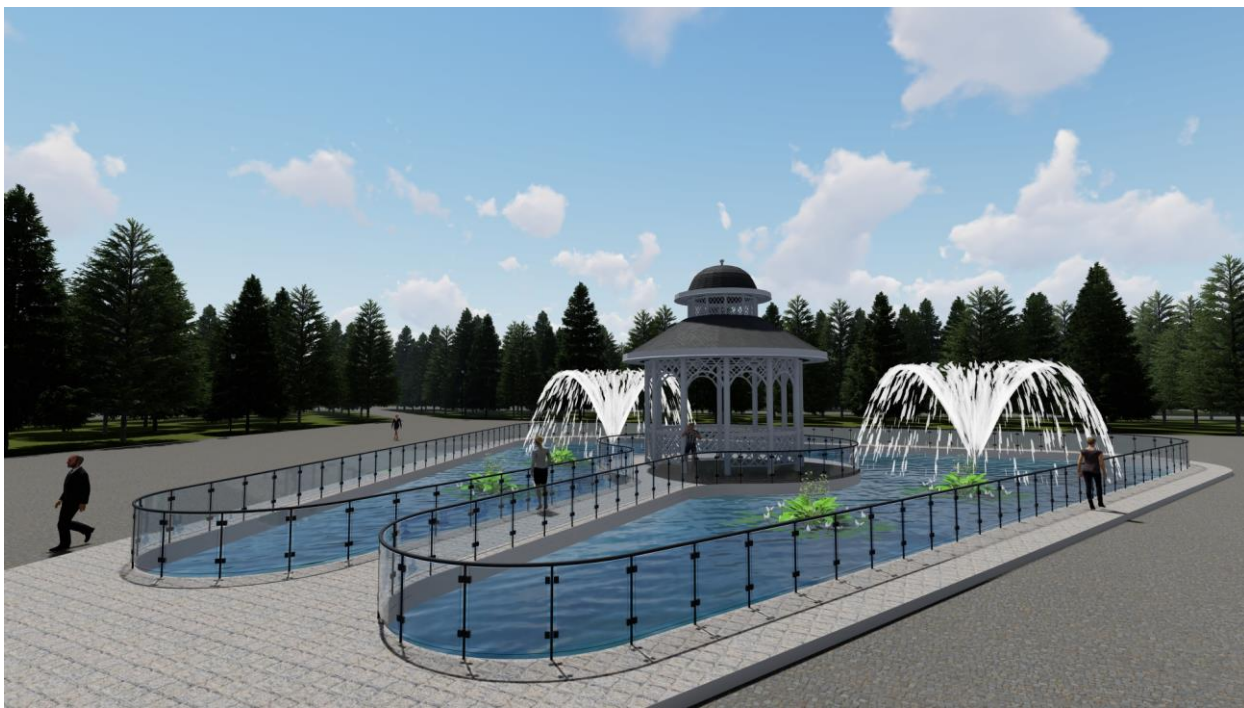
## 2.Адміністрація



## 4.Музей флори і фауни Лівобережної Черкащини



## 5.«Альтанка на острові»



## 6.Альтанка



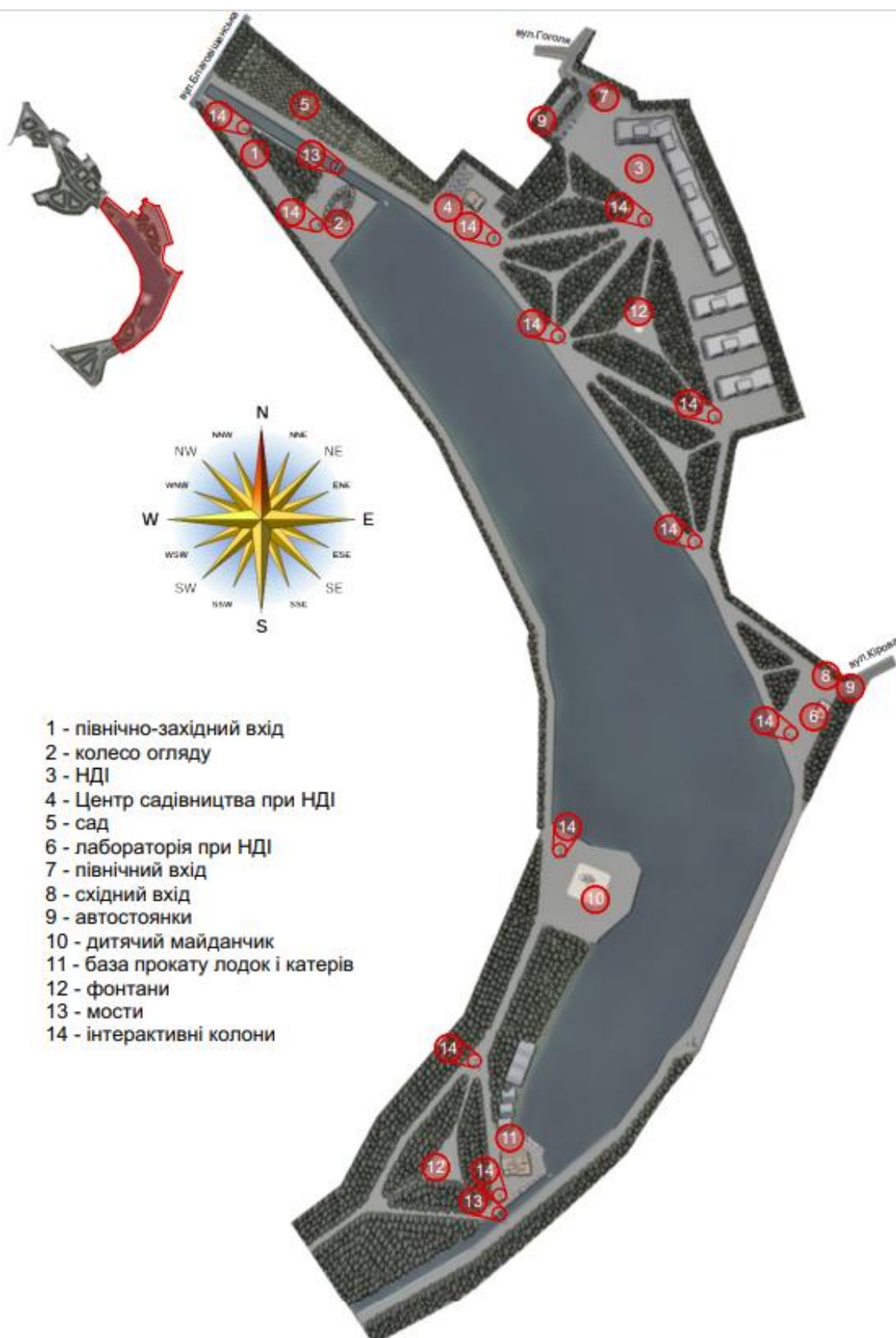
## 7. Штучный водоспад



## 8. Фонтан



## 8.5. НДІ та транзитна зона



НДІ та транзитна зона межує з вулицею Благовіщенська з північно-західної сторони, з вулицею Гоголя з північної сторони та з вулицею Кірова зі східної сторони. Це найбільша за площею частина дендропарку, яка має невелике водосховище площею приблизно 19,1га та об'ємом приблизно 580тис. м<sup>3</sup>.

Має 3 входи. Головний вхід(північно-західний вхід) на територію НДІ та в транзитну зону межує з вулицею Благовіщенська, яка розділяє адміністративну зону з однієї сторони та зону НДІ й транзитну зону з іншої сторони. Північний вхід межує з вулицею Гоголя та слугує входом до науково-дослідного інституту. Східний вхід межує з вулицею Кірова та слугує входом до лабораторії при НДІ.

На території північно-східного входу запроектовано колесо огляду, звідки видно не лише територію дендропарку, але й всю Золотоношу. Є однією з візитних карток не лише дендрологічного парку, а й всього міста. Також на території цього входу, але на іншому березі запроектований фруктовий сад при НДІ, далі за ним – Центр садівництва при НДІ, звідки далі доступ до науково-дослідного інституту в сфері ботаніки та садівництва з окремим входом. Далі вглиб по території розташована лабораторія НДІ з окремим входом. Кожен вхід має інтерактивну інформаційну колону. Також ці колони розташовані на основних пішохідних вузлах. Загалом налічуються 11 таких колон.

По іншу сторону річки вглиб території за колесом огляду запроектовано базу прокату лодок та катерів.

Посередині між транзитною зоною та НДІ – водосховище, що починається від колеса огляду і закінчується біля бази прокату лодок та катерів. На початку та в кінці водосховища запроектовані мости через річку, які поєднують НДІ та транзитну зону.

Територія також має декілька закритих зон відпочинку, зокрема перед головними корпусами НДІ та за територією бази прокату лодок та катерів. В деяких з них запроектовані фонтани з мармуру.

НДІ та транзитна зона засаджені хвойними деревами та чагарниками, фруктовими деревами, березами, а також глибоководними рослинами на водоймі.

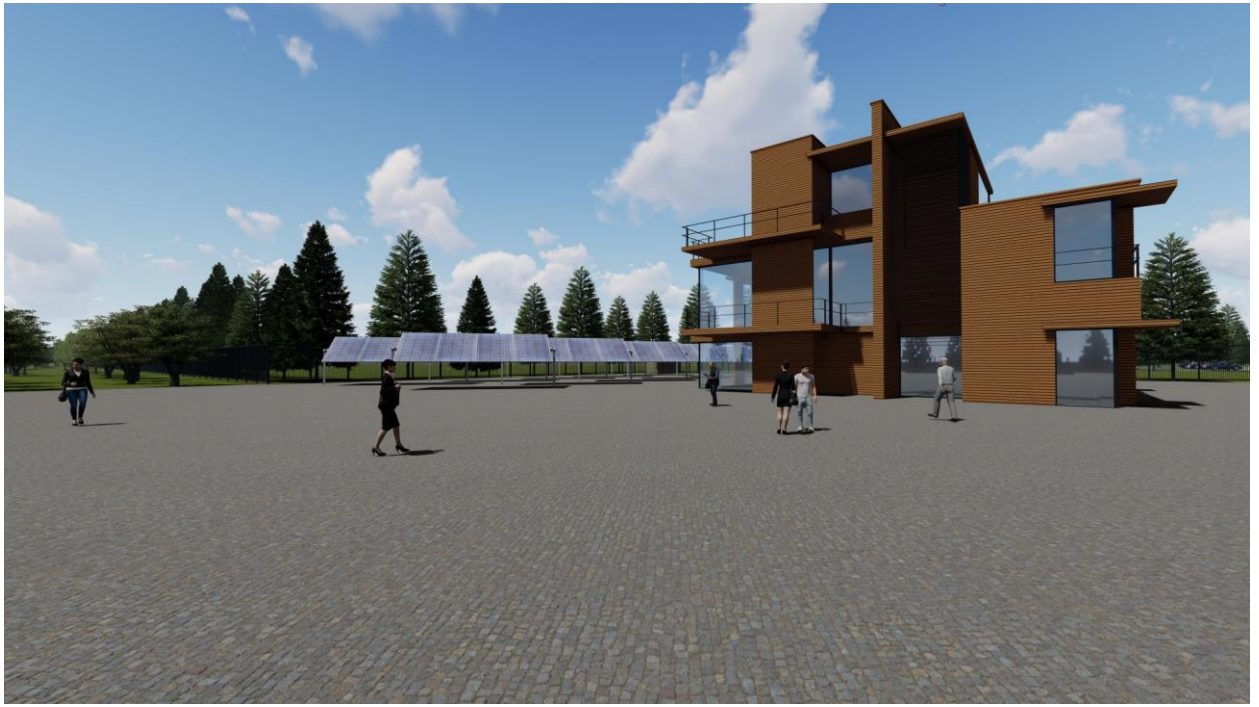
1.Північно-західний вхід. 2.Колесо огляду



3.НДІ



#### 4.Центр садівництва при НДІ



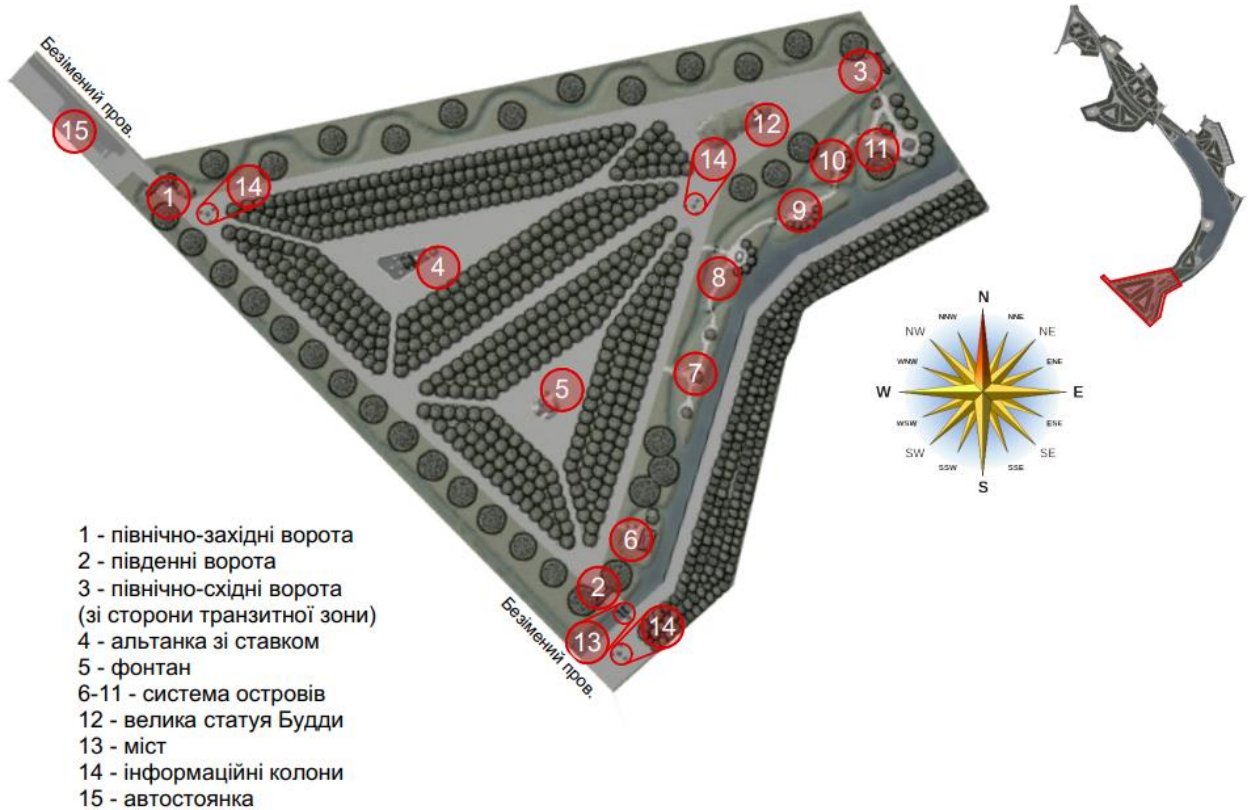
#### 11.База прокату лодок і катерів



## 12. Фонтан



## 8.6. Зона східної культури



Зона східної культури межує з безіменними провулками з північно-західної сторони та південної сторони.

Має 3 входи. Головний вхід (північно-західний вхід) на територію зони східної культури межує з безіменним провулком. Південний вхід межує з іншим безіменним провулком. Північно-західний вхід межує з транзитною зоною. На кожному вході встановлені традиційні японські ворота Торії.

В центральній частині парку розташовані закриті зони відпочинку, куди ми потрапляємо з північно-західного та південного входу. Тут запроектовано альтанку з водоймою, де розташовані невеликі острови у традиційній формі японської культури «Черепаша», а також фонтан з композицією із різноманітних рослин. З північно-східних воріт ми потрапляємо до великої статуї Будди, а також з лівої сторони на систему островів.

Острови від основної частини розділяються каналами. Також канали проходять по периметру території зони східної культури. Система островів розташована від південних до північно-східних воріт.

Територія парку має декілька штучних насипів та скель.

Кожен вхід має інтерактивну інформаційну колону. Також ці колони розташовані на основних пішохідних вузлах. Загалом налічуються 3 такі колони.

По іншу сторону річки запроектовано алею з хвойними деревами. Обидва береги річки поєднані мостом перед південними воротами.

Територія зони східної культури засаджена різноманітними рослинами. Від невеликих чагарників та глибоководних рослин до хвойних та листяних дерев.

### 1.Північно-західні ворота



## 2.Південні ворота



## 3.Північно-східні ворота



#### 4. Альтанка зі ставком



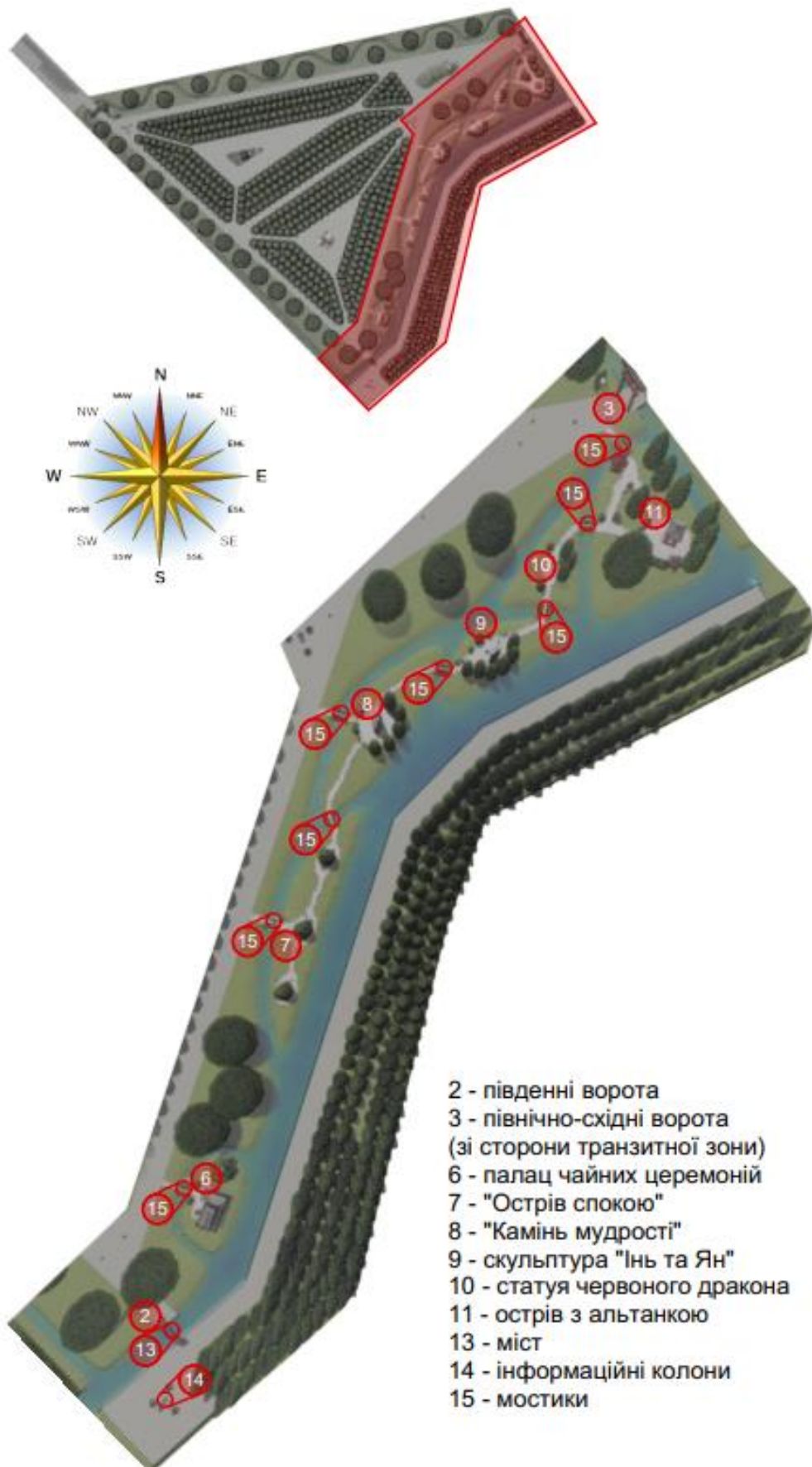
#### 5. Фонтан



## 12. Велика статуя Будди



## Система островів



Система островів знаходиться в південно-західній частині зони східної культури між основною частиною та річкою. Загалом 6 островів. Острови від основної частини розділяються каналами. Потрапити на систему островів можна через мостики, що розташовані від південних до північно-східних воріт. Острови між собою розділяються каналами. Вони також поєднані між собою мостиками(крім острову з палацом чайних церемоній). Загалом запроектовано 8 мостиків.

На островах запроектовано(від південних до північно-східних воріт):

- палац чайних церемоній;
- «Острів спокою»;
- «Камінь мудрості»;
- скульптура «Інь та Ян»;
- статуя червоного дракона;
- альтанка в традиційному східному стилі.

#### 6.Палац чайних церемоній



7.«Острів спокою»



8.«Камінь мудрості»



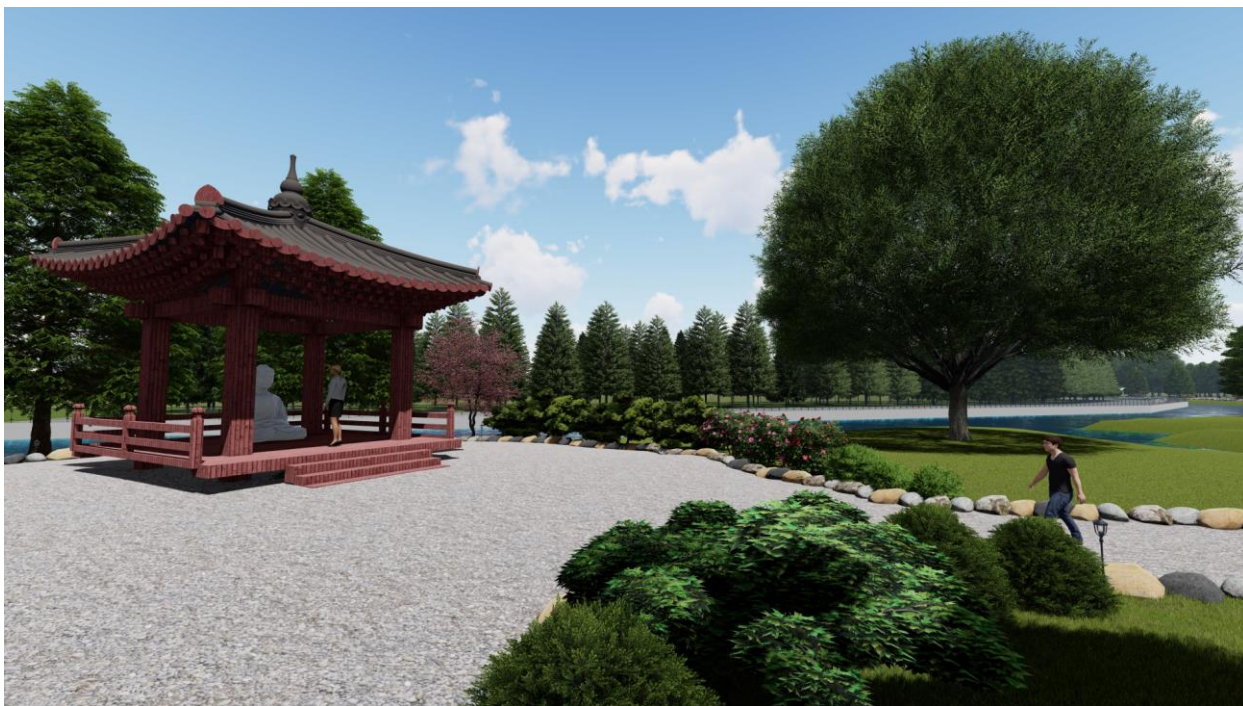
## 9.Скульптура «Інь та Ян»



## 10.Статуя червоного дракона



## 11.Острів з альтанкою



РОЗДІЛ 9  
Цивільний захист

## Вступ

Згідно з Кодексом цивільного захисту України:

Цивільний захист - це функція держави, спрямована на захист населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій шляхом запобігання таким ситуаціям, ліквідації їх наслідків і надання допомоги постраждалим у мирний час та в особливий період.

Цивільний захист забезпечується з урахуванням особливостей, визначених [Законом України "Про основи національної безпеки України"](#), суб'єктами, уповноваженими захищати населення, території, навколишнє природне середовище і майно, згідно з вимогами цього Кодексу - у мирний час, а також в особливий період - у межах реалізації заходів держави щодо оборони України.

Надзвичайна ситуація - обстановка на окремій території чи суб'єкті господарювання на ній або водному об'єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності.

Залежно від характеру походження подій, що можуть зумовити виникнення надзвичайних ситуацій на території України, визначаються такі види надзвичайних ситуацій:

- 1) техногенного характеру;
- 2) природного характеру;
- 3) соціальні;
- 4) воєнні.

Залежно від обсягів заподіяних надзвичайною ситуацією наслідків, обсягів технічних і матеріальних ресурсів, необхідних для їх ліквідації, визначаються такі рівні надзвичайних ситуацій:

- 1) державний;
- 2) регіональний;
- 3) місцевий;
- 4) об'єктовий.

Забезпечення реалізації державної політики у сфері цивільного захисту здійснюється єдиною державною системою цивільного захисту, яка складається з функціональних і територіальних підсистем.

*{Частина перша статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2081-IX від 17.02.2022](#)}*

Положення про єдину державну систему цивільного захисту, типові положення про функціональну і територіальну підсистеми затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Основними завданнями єдиної державної системи цивільного захисту є:

- 1) забезпечення готовності міністерств та інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підпорядкованих їм сил і засобів до дій, спрямованих на запобігання і реагування на надзвичайні ситуації;
- 2) забезпечення реалізації заходів щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій;
- 3) навчання населення щодо поведінки та дій у разі виникнення надзвичайної ситуації;
- 4) виконання державних цільових програм, спрямованих на запобігання надзвичайним ситуаціям, забезпечення сталого функціонування підприємств, установ та організацій, зменшення можливих матеріальних втрат;
- 5) опрацювання інформації про надзвичайні ситуації, видання інформаційних матеріалів з питань захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій;

6) прогнозування і оцінка соціально-економічних наслідків надзвичайних ситуацій, визначення на основі прогнозу потреби в силах, засобах, матеріальних та фінансових ресурсах;

7) створення, раціональне збереження і використання резерву матеріальних та фінансових ресурсів, необхідних для запобігання і реагування на надзвичайні ситуації;

8) оповіщення населення про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій, своєчасне та достовірне інформування про фактичну обстановку і вжиті заходи;

9) захист населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій;

10) проведення рятувальних та інших невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, організація життєзабезпечення постраждалого населення;

11) пом'якшення можливих наслідків надзвичайних ситуацій у разі їх виникнення;

12) здійснення заходів щодо соціального захисту постраждалого населення;

13) реалізація визначених законом прав у сфері захисту населення від наслідків надзвичайних ситуацій, в тому числі осіб (чи їх сімей), що брали безпосередню участь у ліквідації цих ситуацій;

14) інші завдання, визначені законом.

Додатковими завданнями єдиної державної системи цивільного захисту у відбудовний період є:

проведення цільової мобілізації для ліквідації наслідків ведення воєнних дій та надзвичайних ситуацій;

ліквідація наслідків воєнних дій у населених пунктах та на територіях, що зазнали впливу засобів ураження;

вжиття заходів для відновлення об'єктів критичної інфраструктури сфери життєзабезпечення населення;

визначення населених пунктів та районів, що потребують проведення гуманітарного розмінування, маркування небезпечних ділянок, проведення очищення (розмінування) територій;

залучення до ліквідації наслідків ведення воєнних дій та надзвичайних ситуацій міжнародної допомоги.

*{Статтю 8 доповнено частиною четвертою згідно із Законом [№ 2132-IX від 15.03.2022](#)}*

## **Коротка характеристика об'єкту проектування**

### **Характеристика району проектування**

Ділянка проектування знаходиться в Україні, Черкаська область, місто Золотоноша.

Золотоноша – місто обласного підпорядкування, розташоване на лівому допливі Дніпра р. Золотоношці на залізничній лінії Бахмач – Одеса з променем на Київ через Миронівку та на перехресті асфальтових шляхів Київ - Кременчук і Черкаси – Шрамківка. Відстань до Черкас залізницею – 30 км автотрасою – 35,5 км. Населення – 29,9 тис. чол.

### *Природні умови*

Клімат місцевості території міста помірно-континентальний із середньорічною температурою повітря від +7° С до +9° С. Абсолютний мінімум температури дорівнює - 41° С, а максимум від +38°С до +40°С. Переважний напрям вітру в літні і зимові місяці північно-західний зі швидкістю до 4,4 м/секунду. Середньорічна кількість опадів коливається від межих від 457 мм до 529 мм. Висота сніжного покриву в середньому становить 13-16 сантиметрів. Глибина промерзання ґрунту досягає 125 см.

Кліматичні умови ділянки, що проектується, характеризуються такими показниками: кліматичний підрайон -II; будівельно-кліматична зона - ПВ; 14 розрахункова температура зовнішнього повітря в зимовий період - мінус 22° С; нормативна глибина сезонного промерзання - 108 см; вітрове навантаження - = 0,45 кПа; снігове навантаження-80=1,60 кПа Сейсмічність майданчика

проектування становить 5 балів згідно з ДБН В. 1.1- 12:2014 (додаток Б) «Будівництво у сейсмічних районах України». Екологічні умови сприятливі для розміщення об'єкта.

В інженерно-геологічному відношенні проєктована територія характеризується як придатна. Рельєф придатний для планування і забудови, не потребує значних заходів з інженерної підготовки території. У цілому, по комплексу природних умов територія є перспективною для планування і забудови. При проєктуванні конкретних об'єктів необхідно у відповідності з нормативними документами виконати для них повний комплекс інженерно-геологічних вишукувань.

Рельєф ділянки спокійний і не передбачає значних обсягів робіт з організації рельєфу шляхом вертикального планування. Дана ділянка розташовується на низинній поверхні з незначними перепадами висот в межах Придніпровської низовини, ділянка проєктування видовжена, розташована вздовж річки Золотоношка, на обидвох її берегах, починаючи з центру міста від вул. Шевченка і до південно-західних околиць міста, де проходить вузькоколійна залізниця.

#### *Містобудівні умови*

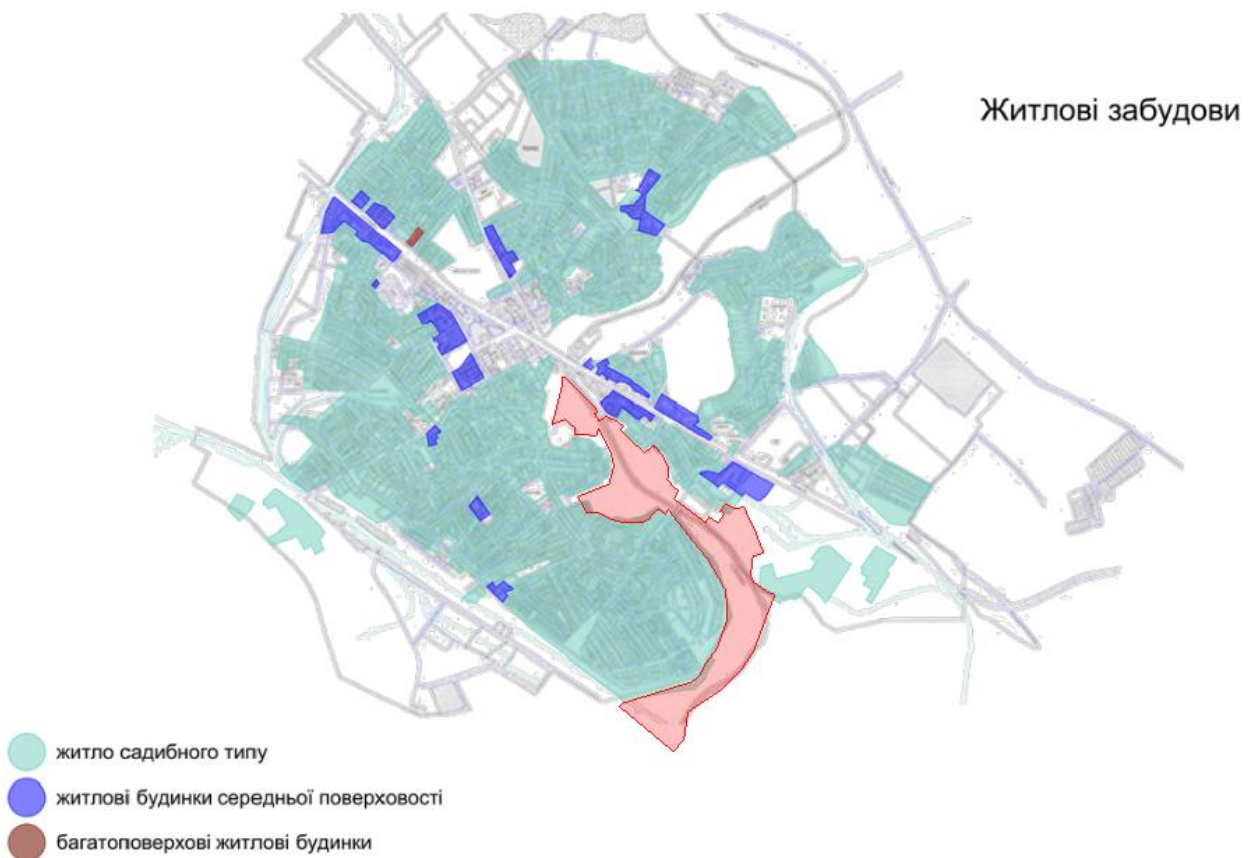
Майже з усіх сторін територію оточує міська забудова, окрім південно-західної(вузькоколійна залізниця), південної та південно-східної сторони(лісостеп).

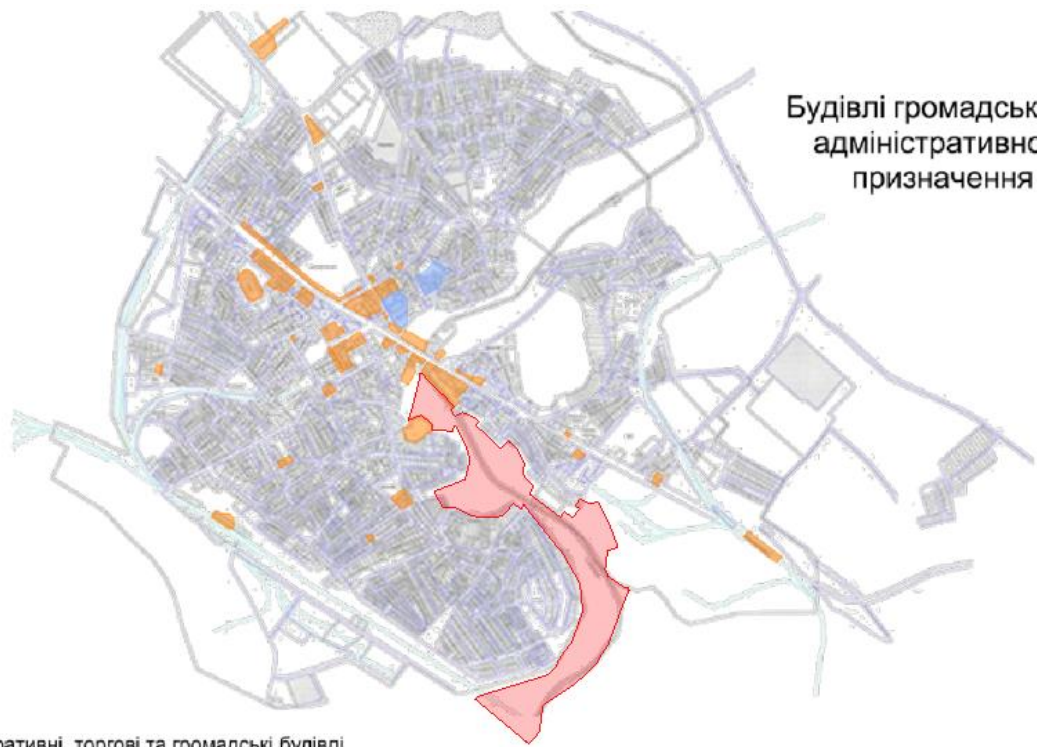
Площа ділянки - 101 га.

На території подекуди розташовуються приватні сільськогосподарські угіддя, більшість територій не освоєно, річка брудна та заболочена, тому дана територія ніяк не притягує туристів. Саме тому на цій території створюється дендропарк на базі якого також буде функціонувати науково-дослідний інститут.

Виходячи з цього, містобудівні умови можна визначити позитивними.

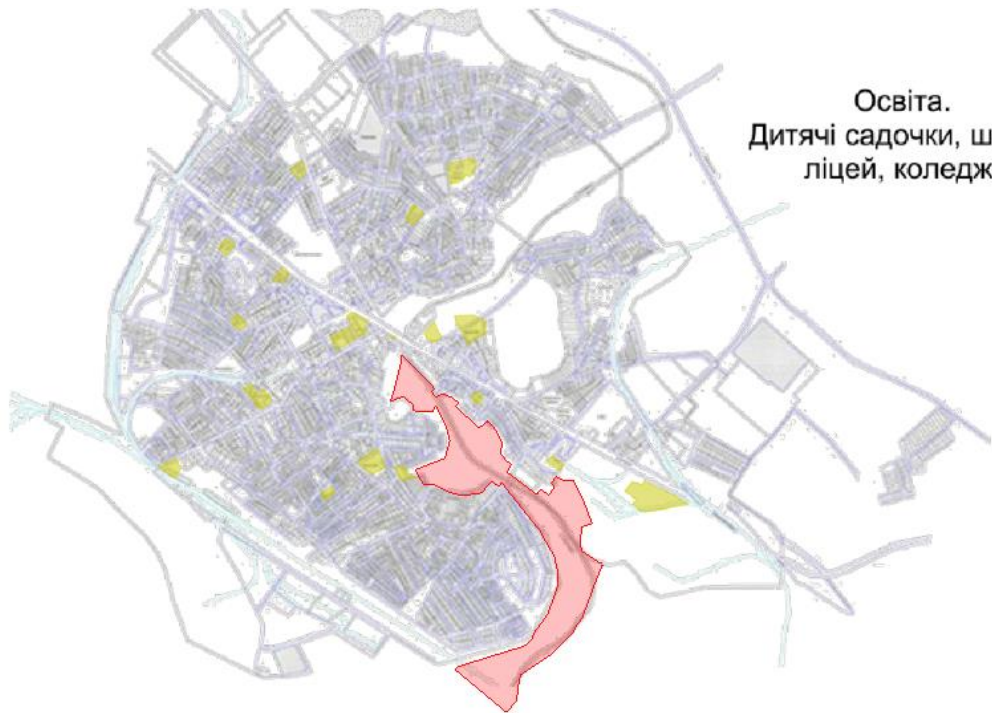






Будівлі громадського і адміністративного призначення

- адміністративні, торгові та громадські будівлі
- лікарні та поліклініки, пологовий будинок



Освіта.  
Дитячі садочки, школи,  
ліцей, коледж.

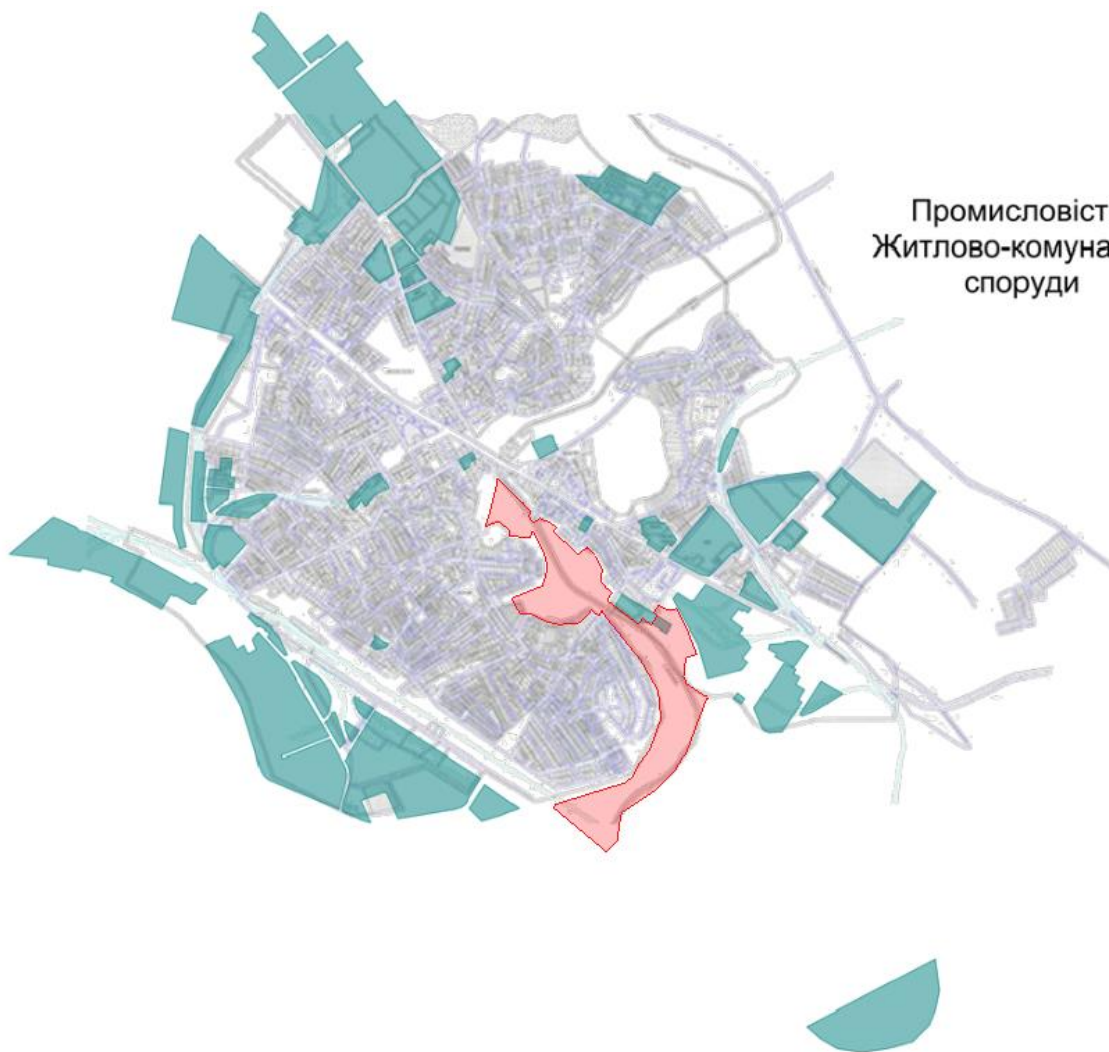


Території спеціального призначення

- військова частина
- цвинтарі



Зелена зона



Промисловість.  
Житлово-комунальні  
споруди

### **Характеристика об'єкту проектування**

Розташування – м. Золотоноша, Черкаська обл.

Площа об'єкту – 1,01 км<sup>2</sup>

Основа об'єкту – здебільшого неосвоєна земельна ділянка вздовж місцевої річки Золотоношка, з обох його берегів, на базі якої формується дендрологічний парк, на базі якого також створюються науково-дослідний інститут та краєзнавчий музей – для цього ми здійснюємо очищення річки, меліоративні роботи, застосовуємо новітні будівельні матеріали та конструкції, різноманітні зелені насадження, здебільшого хвойних порід дерев тощо.

Кількість постійного складу працівників – 160 чол. (дендрологічний парк – 90 чол.; НДІ – 60 чол.; краєзнавчий музей – 10 чол.)

Кількість відвідувачів у піковий час - до 350 чол.

Максимальна кількість людей на об'єкті проектування у піковий час 510 чол.

Евакуація відбувається залізницею, громадським та особистим транспортом.

### **Обґрунтування та прийняття рішень з питань Цивільного захисту**

#### **Аналіз потенційно небезпечних об'єктів в районі проектування**

Даною ділянкою проектування протікає річка Золотоношка, отже існує досить велика ймовірність затоплення, для чого необхідно прийняти ряд заходів для уникнення підтоплення.

Склад боєприпасів з військової частини у березні 2022 року перевезли у невідомому напрямку для уникнення небезпеки вибуху боєприпасів в міській забудові міста.

Потенційно небезпечних підприємств територія міста не має.

### **Можлива надзвичайна ситуація**

Аналізуючи територію проектування робимо висновок, що найбільш ймовірна небезпечна надзвичайна ситуація для даного об'єкту – ймовірність виходу річки з її берегів – повіддя.

### **Прийняття рішення з питань Цивільного захисту**

Враховуючи, що на ділянці є ймовірність повіддя на території об'єкту проектування, обґрунтованою є пропозиція з питань Цивільного захисту відвідувачів та працівників об'єкту в умовах надзвичайної ситуації – передбачити ЕВАКУАЦІЮ.

Згідно з Кодексом цивільного захисту:

Евакуація - організоване виведення чи вивезення із зони надзвичайної ситуації або зони можливого ураження населення, якщо виникає загроза його життю або здоров'ю, а також матеріальних і культурних цінностей, якщо виникає загроза їх пошкодження або знищення.

Заходи з евакуації

1. Евакуація проводиться на державному, регіональному, місцевому або об'єктовому рівні.

2. Залежно від особливостей надзвичайної ситуації встановлюються такі види евакуації:

- 1) обов'язкова;
- 2) загальна або часткова;
- 3) тимчасова або безповоротна.

3. Рішення про проведення евакуації приймають:

- 1) на державному рівні - Кабінет Міністрів України;
- 2) на регіональному рівні - Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації;

3) на місцевому рівні - районні, районні у містах Києві чи Севастополі державні адміністрації, відповідні органи місцевого самоврядування;

4) на об'єктовому рівні - керівники суб'єктів господарювання.

4. У разі виникнення радіаційних аварій рішення про евакуацію населення, яке може потрапити або потрапило до зони радіоактивного забруднення, приймається Радою міністрів Автономної Республіки Крим та місцевими державними адміністраціями на підставі інформації суб'єктів господарювання, які експлуатують ядерні установки, про випадки порушень у їх роботі та прогнозоване дозове навантаження на населення.

{Частина четверта статті 33 в редакції Закону № 2081-ІХ від 17.02.2022}

5. У невідкладних випадках керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, а в разі його відсутності - керівник аварійно-рятувальної служби, який першим прибув у зону надзвичайної ситуації, може прийняти рішення про проведення екстреної евакуації населення із зони надзвичайної ситуації або зони можливого ураження.

6. Обов'язкова евакуація населення завчасно планується та проводиться у разі виникнення загрози:

{Абзац перший частини шостої статті 33 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2081-ІХ від 17.02.2022}

- 1) аварій з викидом радіоактивних та небезпечних хімічних речовин;
- 2) катастрофічного затоплення місцевості;
- 3) масових лісових і торф'яних пожеж, землетрусів, зсувів, інших геологічних та гідрогеологічних явищ і процесів;
- 4) збройних конфліктів (з районів можливих бойових дій, які визначаються Генеральним штабом Збройних Сил України на особливий період, у безпечні райони);

{Пункт 4 частини шостої статті 33 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2081-ІХ від 17.02.2022}

5) надзвичайних ситуацій на арсеналах, базах (складах) озброєння, ракет, боєприпасів і компонентів ракетного палива, інших вибухопожежонебезпечних об'єктах Збройних Сил України та/або військових формувань, створених відповідно до законів України, а також суб'єктів

господарювання, які використовують у своїй діяльності вибухопожежонебезпечні об'єкти.

{Частину шосту статті 33 доповнено пунктом 5 згідно із Законом № 2081-ІХ від 17.02.2022}

7. Загальна евакуація проводиться для всіх категорій населення із зон:

1) можливого радіоактивного та хімічного забруднення;  
2) катастрофічного затоплення місцевості з чотиригодинним добіганням проривної хвилі при руйнуванні гідротехнічних споруд;

3) можливого ураження в разі виникнення надзвичайних ситуацій на арсеналах, базах (складах) озброєння, ракет, боєприпасів і компонентів ракетного палива, інших вибухопожежонебезпечних об'єктах Збройних Сил України та/або військових формувань, створених відповідно до законів України, а також суб'єктів господарювання, які використовують у своїй діяльності вибухопожежонебезпечні об'єкти.

{Частину сьому статті 33 доповнено пунктом 3 згідно із Законом № 2081-ІХ від 17.02.2022}

8. Часткова евакуація проводиться для вивезення категорій населення, які за віком чи станом здоров'я у разі виникнення надзвичайної ситуації не здатні самостійно вжити заходів щодо збереження свого життя або здоров'я, а також осіб, які відповідно до законодавства доглядають (обслуговують) таких осіб. Часткова евакуація може проводитися також для інших категорій населення за рішенням органів і посадових осіб, зазначених у частині четвертій цієї статті.

9. Проведення евакуації забезпечується шляхом:

1) утворення регіональних, місцевих та об'єктових органів з евакуації;  
2) планування евакуації;  
3) визначення безпечних районів, придатних для розміщення евакуйованого населення та майна;

- 4) організації оповіщення керівників суб'єктів господарювання і населення про початок евакуації;
- 5) організації управління евакуацією;
- 6) життєзабезпечення евакуйованого населення в місцях їх безпечного розміщення;
- 7) навчання населення діям під час проведення евакуації.

10. За рішенням органів, зазначених у частині третій цієї статті (крім керівників суб'єктів господарювання), для виведення чи вивезення основної частини населення із зони надзвичайної ситуації, районів можливих бойових дій залучаються у порядку, встановленому законом, транспортні засоби суб'єктів господарювання, а в разі безпосередньої загрози життю або здоров'ю населення - усі наявні транспортні засоби суб'єктів господарювання та громадян.

Кількість, види та типи транспортних засобів, що планується залучити під час евакуації населення із зони надзвичайної ситуації, районів можливих бойових дій, визначаються органом, який прийняв рішення про залучення транспортних засобів.

{Частина десяту статті 33 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 2081-IX від 17.02.2022}

11. Суб'єкту господарювання та громадянину, транспортні засоби яких залучені, компенсуються вартість надання послуг і розмір фактичних (понесених) витрат за рахунок коштів, що виділяються з відповідного бюджету на ліквідацію наслідків надзвичайної ситуації або усунення загрози її виникнення, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

12. Працівник суб'єкта господарювання, власник, користувач, водій транспортного засобу, які відмовилися від надання послуг з перевезення населення у зв'язку з надзвичайною ситуацією, несуть відповідальність відповідно до закону.

13. Евакуація громадян України та членів їхніх сімей з території інших держав, на якій виникли надзвичайні ситуації або існує загроза їх виникнення, проводиться у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Координація заходів, пов'язаних з плануванням і проведенням евакуації, передбаченої цією частиною, здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері зовнішніх зносин.

{Частина тринадцята статті 33 в редакції Закону № 2081-ІХ від 17.02.2022 }

14. Евакуація матеріальних і культурних цінностей проводиться у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій, які можуть заподіяти їм шкоду, за наявності часу на її проведення.

Перелік, обсяг матеріальних і культурних цінностей та черговість проведення їх евакуації визначаються органами державної влади, суб'єктами господарювання, у віданні або власності яких перебувають зазначені цінності, та враховуються під час планування заходів з евакуації.

{Частину чотирнадцяту статті 33 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 2081-ІХ від 17.02.2022 }

15. Порядок проведення евакуації визначається Кабінетом Міністрів України.

Перелік адміністративно-територіальних одиниць, з яких проводиться евакуація населення, матеріальних і культурних цінностей в особливий період з районів можливих бойових дій, визначається Кабінетом Міністрів України.

{Частину п'ятнадцяту статті 33 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 2081-ІХ від 17.02.2022 }

Перелік матеріальних і культурних цінностей, що перебувають у державній власності та підлягають обов'язковій евакуації з районів можливих бойових дій, визначається Кабінетом Міністрів України.

{Частина п'ятнадцяту статті 33 доповнено абзацом третім згідно із Законом № 2081-ІХ від 17.02.2022}

Організація евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей в особливий період здійснюється з урахуванням положень Закону України "Про правовий режим воєнного стану";

{Частина п'ятнадцяту статті 33 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом № 2081-ІХ від 17.02.2022}

16. Планування, організація та проведення заходів з евакуації здійснюється відповідно до методики, що затверджується центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

{Частина шістнадцята статті 33 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2081-ІХ від 17.02.2022}

### **Розрахунок заходів Цивільного захисту на об'єкті, що проектується**

#### **Розрахунок заходу Цивільного захисту**

Територією об'єкту протікає річка Золотоношка:

- Довжина 92 км;
- Площа водозбірного басейну 1 260 км<sup>2</sup>;
- Похил річки 0,4 м/км;
- Долина коритоподібна, завширшки до 4 км;
- Заплава завширшки до 400 м, подекуди заболочена;
- Річище слабозвивисте, завширшки пересічно 5 м(в окремому місці в межах об'єкту проектування при умові очищення річки – до 280м);
- Глибина річки – до 4 м.
- Об'єм річки – приблизно  $1,89 \times 10^9$  м<sup>3</sup>

Визначення параметрів хвилі на задану відстань від греблі при її прориві (руйнуванні)

Методика оцінки

Вихідними даними для проведення розрахунків є:

- об'єм річки  $W, м^3 = 1,89 \times 10^9 м^3$ ;
- глибина води перед греблею  $H, м = 4 м$ ;
- ширина річки  $B, м = до 280 м$ ;
- середня швидкість руху хвилі прориву  $V, м/с = 5 м/с$ ;
- відстань від водоймища до об'єкта  $R, км = 0 км$ .

Послідовність розрахунків.

1. Розраховується час підходу хвилі прориву ( $t_{пр}, год$ ) на задану відстань  $R$  до об'єкта:  $t_{пр} = R / (3600 \cdot V)$ , для зон надзвичайно небезпечного та небезпечного затоплень:  $V = 2,5-5 м/с$ ; для ділянок можливого затоплення:  $V = 1,5-2,4 м/с$ .

$$1. t_{пр} = R / (3600 \cdot V) = 0 / (3600 \cdot 5) = 0 \text{ год}$$

2. Визначається висота хвилі прориву ( $h, м$ ) на відстані  $R$  до об'єкта:  $h = m \cdot H$ , де  $m$  – коефіцієнт у табл.1 який залежить від відстані берега до об'єкта.

$$h = m \cdot H = 0,25 \cdot 4 = 1 \text{ м}$$

3. Визначається час спорожнення водосховища ( $T, год$ ):  $T = W / (3600 \cdot N \cdot B)$ , де  $N$  – максимальна витрата води на 1 м ширини прорану (ділянки переливу води скрізь гребень греблі),  $м^3/с 1 м$ , що визначається за табл. 2.

$$T = W / (3600 \cdot N \cdot B) = 1,89 \times 10^9 / (3600 \cdot 10 \cdot 280) = 187,5 \text{ год}$$

4. Визначається тривалість (час) проходження хвилі прориву ( $t, год.$ ) на заданій відстані до об'єкта  $R$ :  $t = m_1 \cdot T$ ,

де  $m_1$  – коефіцієнт у табл.1 який залежить від відстані греблі до об'єкта.

$$t = m_1 \cdot T = 1 \cdot 187,5 \text{ год}$$

Таблиця 1

Значення коефіцієнтів  $m$  та  $m1$  при різних відстанях від греблі до об'єкта

Найменування параметрів	Відстань від греблі до об'єкту ( $R$ ), км						
	<u>0</u>	25	50	100	150	200	250
коефіцієнт $m$	<u>0,25</u>	0,2	0,15	0,075	0,05	0,03	0,02
коефіцієнт $m1$	<u>1</u>	1,7	2,6	4	5	6	7

Таблиця 2

Максимальна витрата води на 1 м ширини прорану

$H, м$	<u>5</u>	10	25	50
$N, м^3/с$	<u>10</u>	30	125	350
$lм$				

Розрахунок необхідної кількості плавзасобів для евакуації населення з зони затоплення (з пункту збору постраждалих).

1. Визначення тривалості рейсу  $i$  – го виду плавзасобу ( $R_i^{ПЗ}$ , хв.):

$$\begin{aligned}
 R_i^{ПЗ} &= \frac{2 * L_{ME}}{V_i^{ПЗ}} (1 + 0,3 * V_{ВП}) + t_{зр}^{ПЗ} R_i^{ПЗ} \\
 &= \frac{2 * 2800}{283} (1 + 0,3 * 18) + 30 = 137\text{хв} \\
 &= 2\text{год } 17\text{хв}
 \end{aligned}$$

де:  $L_{ME}$  - довжина маршруту евакуації, м;

$V_i^{ПЗ}$  - швидкість руху плавзасобу  $i$  – го виду по воді, м/хв. (табл. 3);

$V_{ВП}$  - швидкість течії водного потоку, км/год;

$t_{зр}^{ПЗ}$  - час, необхідний на завантаження та розвантаження плавзасобу  $i$  – го виду, хв. (табл. 3).

2. Розрахунок необхідної кількості плавзасобів  $i$  – го виду для евакуації населення ( $N_{ПЗ i}$ , шт.):

$$N_{ПЗ i} = \frac{N_{Нас i}^{ПЗ} * R_i^{ПЗ}}{N_{М i}^{ПЗ} * T} * k_{Д} * k_{П} * k_{ПЗ}$$

$$= \frac{510 * 137}{75 * 30} * 1,5 * 1,25 * 0,5 = 29 \text{ шт}$$

де:  $N_{Нас i}^{ПЗ}$  - кількість населення, що евакуюється  $i$  – им плавзасобом;

$N_{М i}^{ПЗ}$  - місткість  $i$  – го виду плавзасобу, чол.(табл. 3);

$R_i^{ПЗ}$  - тривалість рейсу плавзасобу  $i$  – го виду, хв.;

$T$  - тривалість евакуації, хв.;

$k_{Д}$  - коефіцієнт доби (1 – день, 2 – ніч, 1,5 – ранок та вечір);  $k_{П}$  - коефіцієнт підводних умов (приблизно приймається 1,25);

$k_{ПЗ}$  - коефіцієнт використання плавзасобу.

3. Розрахунок загальної кількості плавзасобів, необхідних для евакуації населення ( $N_{ПЗ}$ , шт.):

$$N_{ПЗ} = \sum_{i=1}^m N_{ПЗ i} = \sum_{i=1}^1 29 = 29 \text{ шт}$$

Таблиця 3

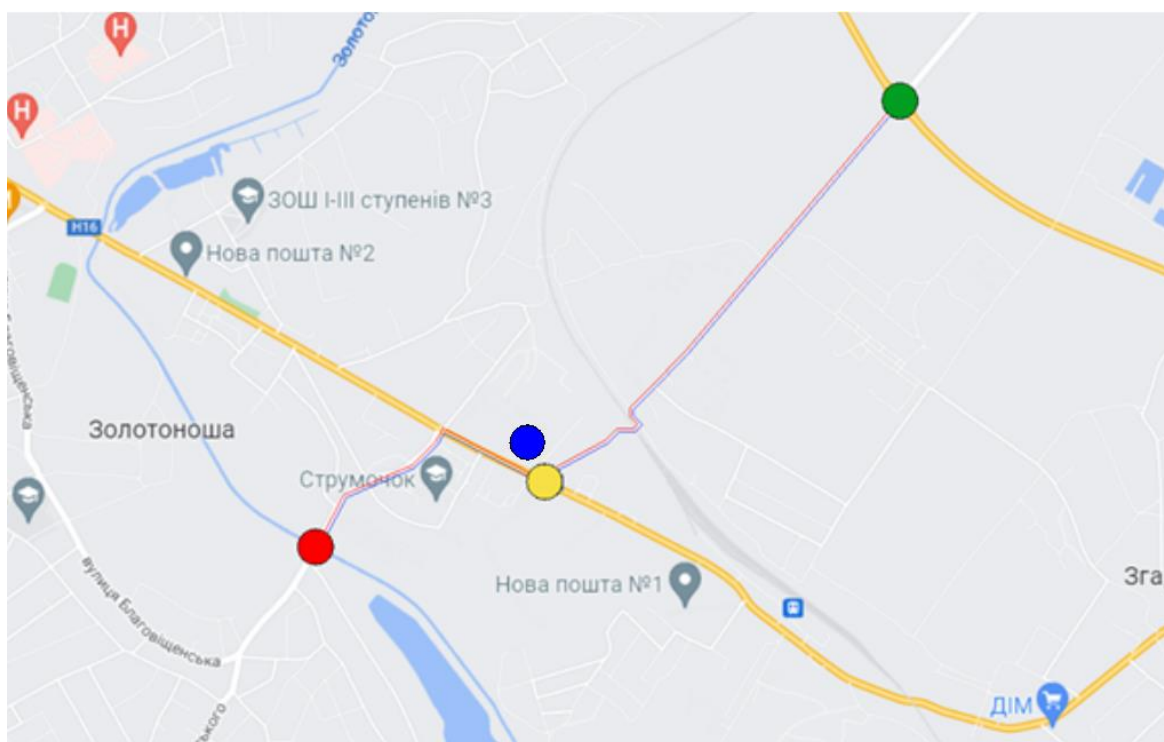
Характеристики основних плавзасобів ДСНС України

№ з/п	Найменування характеристик	Плавзасоби			
		<u>ПТС-2</u>	ДЛ-10	НЛ-5	НЛ-8
1	Місткість, чол	<u>75</u>	25	5	8
2	Швидкість, м/хв.: з забортним двигуном на веслах:	<u>283</u>	200	133	116
		=	83	67	50
3	Час, необхідний для завантаження та розвантаження, хвилини	<u>30</u>	22	13	16

## План евакуації населення

Голова комісії з евакуації визначає:

- місце Збірного евакуаційного пункту (ЗЕП);
- маршрути евакуації з приміщень;
- кількість евакуаційних груп (не більше 100 чоловік в одній групі);
- призначає старших груп;
- спосіб евакуації;
- маршрут евакуації та кроки маршрутів, Проміжні пункти евакуації (ППЕ);
- пункт регулювання;
- Приймальний евакуаційний пункт (ПЕП).



● - ЗЕП ● - ППЕ ● - ПЕП ● - пункт регулювання

— автомобільний маршрут

— пішохідний маршрут

## ВИСНОВКИ

1. Після проведеного аналізу загальних даних та історичного формування території м. Золотоноша та прилеглих територій можна виділити основні недоліки та переваги цієї місцевості.

#### Недоліки м. Золотоноша та прилеглих територій

Природно-екологічні проблеми:

- Перевищення середньорічних, гранично допустимих концентрацій аміаку і сірковуглецю.
- Погіршення якості підґрунтових і поверхневих вод. Незадовільний стан роботи очисних споруд.
- Забруднення річки Золотоношка та її притоки Суха Згар недоочищеними стічними водами у великому обсязі(1,1-1,2 млн м<sup>3</sup> )
- Перезавантаженість полігону ТПВ.
- Площа ландшафтно-рекреаційних територій міста становить лише 93тис. м<sup>2</sup> , що становить 3,17м<sup>2</sup>/1 людину при нормі в 10м<sup>2</sup>/1 людину.
- Загальна площа озеленення міста становить 8,9%, що є недостатнім рівнем для міст з населенням до 50 тис. осіб(не менше 40%).
- Частково незадовільний стан існуючих ландшафтно-рекреаційних об'єктів

Соціально-демографічні проблеми:

- Рівень народжуваності нижчий від середнього по Україні.
- Рівень смертності в 2,3 рази більша за рівень народжуваності.
- Постійне зниження кількості населення міста.
- Зменшення частки молоді, старіння населення міста.
- Недостатня соціальна активність населення.

Соціально-економічні проблеми:

- Низький загальний рівень забезпечення матеріально-технічною базою соціальних інституцій.
- Низька платоспроможність населення.
- Брак іноземних інвестицій.
- Низький рівень туризму

### Переваги м. Золотоноша та прилеглих територій:

- Золотоноша – єдине місто Лівобережної Черкащини;
- зручне транспортне сполучення, розгалужена система транспортних коридорів;
- наближеність до столиці України(150км);
- м'який клімат;
- Золотоноша є промисловим центром Лівобережної Черкащини;
- Золотоноша є культурним центром Лівобережної Черкащини
- край має глибоке історичне коріння
- місто та район мають численні архітектурні пам'ятки, а також пам'ятки монументального мистецтва
- край має природний потенціал для створення туристично-рекреаційної мережі
- наявність трудових ресурсів (відносно дешева робоча сила);
- сприятливий клімат для інвесторів (низька внутрішня конкурентність).

2. Аналіз архітектурних пам'яток, пам'яток монументального мистецтва, історії, системи озеленення м. Золотоноша показав, що місто потребує організованості ландшафтно-рекреаційних об'єктів.

3. Як результат, було запропоновано принципи формування туристично-рекреаційної мережі:

- принцип історичної аргументації можливостей організації туристично-рекреаційної мережі як системи місто-район;
- принцип спільного розвитку туристично-рекреаційної системи: історія-природа-виробництво;
- соціальна сфера як об'єднуючий фактор цілісності туристично-рекреаційної системи міста і району.

4. На базі сформованих принципів формування туристично-рекреаційної мережі побудовані туристичні маршрути м. Золотоноші та району, що класифікуються за 3 туристичними рівнями в залежності від тривалості маршруту.

Запропоновано наступні туристичні маршрути по м. Золотоноша:

- Історія та архітектурні пам'ятки;
- Парки та сквери;
- Промисловість.

Запропоновано наступні туристичні маршрути Золотоніського району:

- Історія та архітектурні пам'ятки;
- Природо-заповідні ресурси;
- Сільське господарство, садівництво
- Промисловість.

5. Відповідно до принципів формування туристично-рекреаційної мережі розроблено дендропарк, який залучає ресурси як міста, так і прилеглих територій для відпочинку, вивчення природи та створення музею флори і фауни Лівобережної Черкащини

6. Аналіз аналогів дендропарків України та природних заказників дав можливість обґрунтувати функціонально-планувальне та ідейне рішення дендропарку "Золотоноша", а також надав можливість сформувати комплекс функціональних зон майбутнього дендропарку на підставі існуючих культурних, історичних, природних ресурсів як міста, так і приміської зони.

Основні ідеї дендропарку:

- зонування території;
- широкі стежки вздовж річки;
- створення закритих територій для відпочинку в глибині парку подалі від основних шляхів(стежок);
- створення на базі закинутого заводу металовиробів бази для прокату лодок, а також ще однієї в іншому кінці парку;
- створення науково-дослідного інституту на території парку, який буде займатись науковою діяльністю в сфері ботаніки, а також благоустроєм парку;
- створення музею флори і фауни Лівобережної Черкащини.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

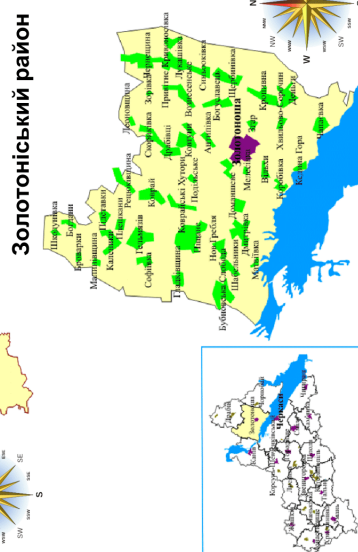
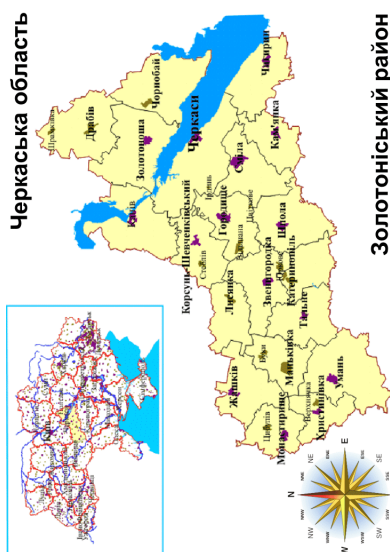
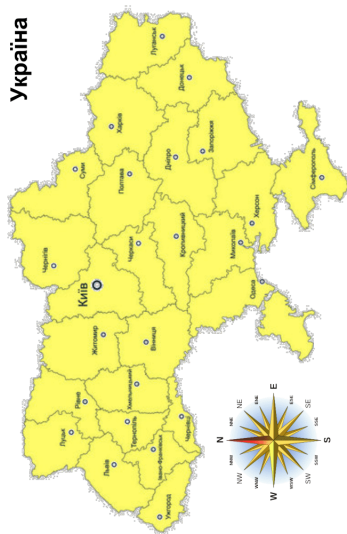
1. Конституція України. Основний закон. - К., 1996.
2. Кодекс цивільного захисту України – К., від 02.10 2012 року, № 5403 - VI.
3. Бейдик О. О. Рекреаційні ресурси України : Навчальний посібник. / –О. О. Бейдик. – 2-ге видання, доп. і перероб. - К.: Альтерпрес, 2010. – 404 с.
4. Богдана Шевченко. Тростянець. — К., 2012.— 96 с.
5. В. В. Остроглазова, А. В. Ситник, І. В. Телятник. Золотоноша // Енциклопедія сучасної України : у 30 т. / ред. кол. І. М. Дзюба [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001—2020. — ISBN 944-02-3354-X.
6. Географічна енциклопедія України : [у 3 т.] / редкол.: О. М. Маринич (відповід. ред.) та ін. — К., 1989—1993. — 33 000 екз. — ISBN 5-88500-015-Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. — К. : Наукова думка, 2013. — Т. 10 : Т — Я. — С. 497. — 784 с. : іл. — ISBN 978-966-00-1359-9.
7. Голиш Г.М., Голиш Л.Г., Пономаренко М.Ф. Подорож Златокраєм. Нарис історії та сьогодення Золотоніського району. – Черкаси: Вертикаль, 2008. – 572 с.
8. ДБН 97 Державні будівельні норми України Київ, Держ. Стандарт 1999.
9. ДБН А.3.1 - 9 - 2000. Прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом захисних споруд цивільної оборони та їх утримання, управління, організація і технологія. Київ.: НДІБВ – 2000
10. ДСТУ БА. 2.2.-7:2010. Проектування. Розділ інженерно технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у складі проектної документації об'єктів. Київ - Мінрегіонбуд. Україна, - 2010.
11. Льшенко О. О. «Тростянець» Державний дендрологічний парк // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. — К. : Наукова думка, 2013. — Т. 10 : Т — Я. — С. 159. — 784 с. : іл. — ISBN 978-966-00-1359-9.
12. «Каталог річок України». — К. : Видавництво АН УРСР, 1957. — С. 106. — (№ 1791).
13. Конякін С. М. Регіональна екологічна мережа: геоекологічні аспекти формування та розвитку./ Регіональні екологічні проблеми Черкащини в контексті переходу до збалансованого розвитку України: матеріали V обласної молодіжної науково-практичної конференції. — Черкаси, 2009. — С. 56—59.
14. Косенко І. С. «Софіївка», Національний дендрологічний парк // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. — К. : Наукова думка, 2012. — Т. 9 : Прил — С. — С. 717. — 944 с. : іл. — ISBN 978-966-00-1290-5.
15. Кузик С. П. Географія туризму: навчальний посібник / С.П. Кузик. – К. : Знання, 2011. – 271 с.
16. Масляк П. О. Рекреаційна географія : навч. посібник / П.О. Масляк. – К. : Знання, 2008. – 343 с.

17. Методика туристично-рекреаційних досліджень: методичні вказівки для виконання практичних робіт для студентів 3 курсу спеціальності 014 Середня освіта (Географія) та 015 Професійна освіта (Туристичне обслуговування) / Уклад. О.О. Якута. – Рівне: РДГУ, 2017. – 32 с.
18. Наш рідний край: Хрестоматія з історії Черкащини / Упоряд. А. І. Кузьмінський, Г. В. Суховершко, В. Я. Чудновський. — К.: Молодь, 1993—1995.
19. Р. І. Бондаренко. «Олександрія» // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. — К. : Наукова думка, 2010. — Т. 7 : Мл — О. — С. 575. — 728 с. : іл. — ISBN 978-966-00-1061-1.
20. Р. В. Маньковська. Золотоноша // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. — К. : Наукова думка, 2005. — Т. 3 : Е — Й. — С. 381. — 672 с. : іл. — ISBN 966-00-0610-1.
21. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія / Н. В. Фоменко. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.
22. Черкащина. Універсальна енциклопедія. Документально-публіцистичне наукове фотоілюстративне історичне видання / Автор-упорядник Віктор Жадько. — К.: ВПК «Експрес-Поліграф», 2010. — 1104 с.; іл.
23. Чернецький Є. А., Мордатенко Л. П. Біла Церква. Браницькі. Олександрія // Ogrody Czartoryskich. Studia i materiaiy. — Warszawa, 2001. — S. 108—112.
24. Цивільний захист. Корінний В.Г, Стефанович П.І., Стефанович І.С., Гуць В.М., Курс лекцій - Київ: КНУБА - 2018., 208 с.
25. <https://ck-oda.gov.ua/heohrafichne-polozhennya/>
26. <https://cyberleninka.ru/article/n/perspektivni-napryami-rozvitku-turizmu-v-malih-mistah/viewer>
27. <http://ist.zolotonosha.ck.ua/2020/07/memorial-nij-park-mistse-pam-yati/>
28. <http://ist.zolotonosha.ck.ua/2020/08/skver-neverovs-kogo-mistse-shho-poyednuye-epohi/>
29. <https://www.oblradack.gov.ua/geografichne-pologennja>
30. <https://orhidea777.livejournal.com/147559.html>
31. <https://ukrainaincognita.com/ru/goroda-ukrayny/zolotonosha>
32. <http://zolo.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/zvit-po-SEO.pdf>

## ДОДАТКИ

# Розділ 1. Загальні дані

## Розділ 1. Загальні дані



### Географічні дані

Місто розташоване на річці Золотоноші, притоці річки Дніпро, за 35 км від обласного центру – міста Черкаси, на перехресті автомагістралей Київ-Кременчук і Київ-Черкаси та на залізничній лінії Бахмач-Одеса. Територією міста протікає 2 річки. Найбільша річка - Золотоношка – 88 км.

**Рік утворення міста:** 1576 рік.

**Статус міста:** 1781 рік.

**Площа:** 21.7 кв.км. (з селами Згарі, Гришківка,

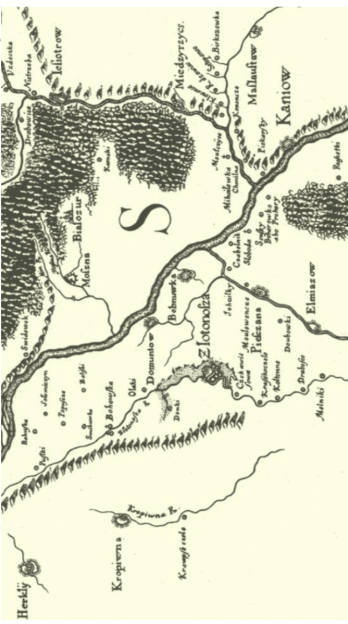
Ярки, які підпорядковані

міській раді – 44.6 кв.км )

**Населення:** 27,6 тис. чол.

## Розділ 2. Основні історичні етапи формування планувальної структури

### 2.1. Перші писемні згадки про Золотоношу

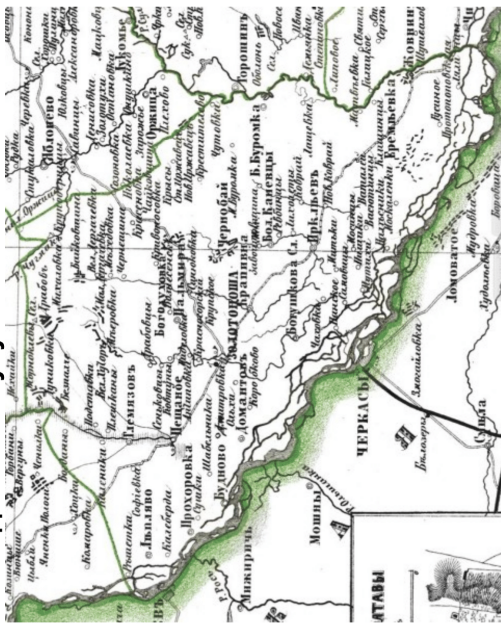


**Назва:** Золотоніська сотня  
**Площа:** -  
**Населення Золотоноші:**  
 1650р. - бл. 1,5 тис. осіб  
**Кількість населених пунктів:**  
 1650р. - бл. 50 поселень  
 1764р. - 1 містечко, 4 слободи, 18 сіл, 67 хуторів  
**Кількість населення:**  
 1764р. - бл. 6,8 тис. осіб  
**Найбільші поселення:**  
 1764р. - Золотоноша, Антипівка, Драбів, Дробиш, Ковтуни, Великий Хутір, Мицалівка, Вознесенське, Лукашівка  
**Провідні галузі економіки:**  
 сільське господарство, ремісництво.

**1576** - перша писемна згадка Розташована на майже неприступному острові поряд з давнім торговельним шляхом – Цергородського дорогою, осادا мала зручне оборонне і видічне географічне положення, що сприяло її швидкому розвитку.  
**1616** - Золотоноша згадується як місто, а на карті французького інженера Боллана (40-ві роки XVII ст.) – як укріплене місто.  
**1625** - Золотоноську козацьку сотню у складі Черкаського полку **1647** року тут налічувалося 273 господарства, або приблизно 1500 осіб населення.  
 Від **1648** році Золотоноша – центр сотні як адміністративно-територіальної одиниці.  
 Золотоніська делегація, очолена сотником Остапом Зайцем, брала участь у Переяславській раді.  
**1666** - Золотоноша – центр Переяславського повстання.  
 Маючи фортецю (на території нинішньої загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 3) й оточена зусодич водою, Золотоноша вважалася неприступною. Урядовим військам не здалося здобути її.  
 Золотоніська козацька сотня брала участь у бою зі Шведами під Ерестфером і в Полтавській битві 1709 року.

1576  
-  
1775

### 2.2. Надання статусу міста



**Назва:** Золотоніський повіт  
**Площа:** 3,5 - 3,7 тис. кв. км.  
**Населення Золотоноші:**  
 1885р. - 2,3 тис. осіб  
**Кількість населених пунктів Золотоніського повіту:**  
 1885р. - 13 міст та містечок, 175 поселень, 279 сільських громад  
**Кількість населення Золотоніського повіту:**  
 1897р. - 227, 6 тис. осіб  
**Найбільші поселення:**  
 1885р. - Золотоноша, Чорнобай, Кропивна, Ірклів, Гельязів, Пшчане, Боршківка Слобідка, Бубнове, Прохорівка, Доманів, Драбів, Великий Хутір, Пальмира, Хрестиліве, Велика Бурімка, Єремівка, Жовнин, Лілляве  
**Провідні галузі економіки:**  
 сільське господарство, ремісництво, харчова промисловість

**1781** - Золотоноша стала містом, центром повіту Київського намісництва, **1796** – Малоросійської, а **1802** – Полтавської губернії.  
**1820** - в Золотоноші відкрито повітову школу  
**1874** - відкрито жіночу прогімназію (від 1904 року-гімназія)  
**1897** - відкрито театр  
**1898** - відкрито нижчу сільськогосподарську школу  
**1906** - відкрито чоловічу прогімназію (від 1910 року – гімназія), Також були відкриті платня і безкоштовна бібліотека, типографія.  
**1897** - прокладено вузькоколійну залізничну лінію Бахмач – Красне,  
**1912** - ширококолійну Бахмач – Одеса.  
 На **1885**р. у місті налічувалося 30 дрібних промислових і ремісничих підприємств та 28 вітряків. Проживало 2,3 тис. осіб  
**1896** - відкрито лікєро-горілчаный завод  
**1903** - відкрито проварно

1781  
-  
1900-ті

## Розділ 2. Основні історичні етапи формування планувальної структури

### 2.3. Період розвитку промисловості



1910-ті  
-  
1930-ті

**Назва:** Золотоніський повіт  
**Площа:** 3,5 - 3,7 тис. кв. км.

**Населення Золотоноші:**

1910р. - 13,8 тис. осіб

**Кількість населених пунктів Золотоніського повіту:**

1913р. - 270,3 тис. осіб

**Кількість населення Золотоніського повіту:**  
13 міст та містечок, 160 поселень, 279 сільських громад

**Найбільші поселення:**

данних немає, див. попередні дані

**Провідні галузі економіки:**

сільське господарство, ремісництво, харчова промисловість, торгівля, металурія, цегельня промисловість

На початку ХХ ст. Золотоноша – дрібний промисловий і помітний торгівельний осередок.  
1910 року в місті мешкало 13800 чоловік.  
1911 – відкриті чавунноливарний завод, цегельня "Вулкан"  
До 1913 року також були відкриті олійний і миловарний заводи, завод газових і фруктових вод, 2 парових та 2 простих млини, 2 олійниці, 3 крупорушки тощо. Відбувалося 6 щотижневих ярмарок і 3 щотижневі базари.

Від 1920 року Золотоноша – повітове місто Кременчуцької губернії, від 1922 року – Полтавської, 1923 року створено Золотоніський район у складі Золотоніського округу, від 1925 року – Черкаської, від 1927 року – Шевченківської округи, ліквідованої 1930 року. Від 1932 року Золотоноша – районний центр Київської, а від 1937 року – Полтавської області.

За роки довоєнної п'ятирічки в місті створено нову промисловість:

1929 – ремонтно-механічний завод;

1930 – інкубаторну станцію;

1931 – конюшнезавод, чинбарно, кромалопаточковий завод;

1933 – деревообробну артель "Перемога";

1934 – м'ячний завод;  
1938 – харчокOMBінат та інші підприємства.

### 2.4. Розвиток житлової та соціальної сфери міста



1940-ві  
-  
1980-ті

**Назва:** Золотоніський район

**Площа:** 1517 кв. км.

**Населення Золотоноші:**

1970р. - 27,6 тис. осіб

1979р. - 28,5 тис. осіб

**Кількість населених пунктів Золотоніського району:**

51 село, 15 поселень

**Кількість населення Золотоніського району:**

1970р. - 91,4 тис. осіб

**Найбільші поселення:**

Золотоноша, Гельмізів, Вознесенське, Піщане, Чапайківка(раніше - Вогушкова Слобідка), Нова Дмитрівка, Домантове

**Провідні галузі економіки:**

сільське господарство, тваринництво, харчова промисловість, легка промисловість, торгівля, металурія, машинобудування цегельня промисловість, деревообробка.

Від 19 вересня 1941 року до 22 вересня 1943 року Золотоноша перебувала в німецькій окупації.

У місцевому концентраційному таборі знищено 12570 осіб.

У лютому 1942 року виникла Золотоніська антифашистська організація. Понад 2000 золотонісців брали участь у війні, близько 1000 з них – загибли, понад тисячу нагороджено орденами і медалями.

Заподіяно місту збитків на 79,5 млн. крб.

Від 1945 року Золотоноша – районний центр Черкаської області.

За післявоєнні роки було відновлено і розширено промисловість:

1946 – швейна фабрика

1959 – комбінат хлібопродуктів

1968 – виноробний комбінат, маслоробний завод, консервний завод

1970-ті рр. - завод "Супутник" (виробництво предметів побуту)

мелбевна фабрика, птахокOMBінат, 4 цегельні заводи, завод

металовиробів.

У 1950-1970-х рр. поліпшувалася благоустрій міста.

Лише за роки 8-ї п'ятирічки(1966-1970рр.) у Золотоноші було збудовано 40 комунальних та 900 індивідуальних будинків. У центрі міста налічувалося 13 багатопверхових. Поліпшувалася стан роботи продовольчих магазинів, транспортного зв'язку, освіти та культури.

Побудовані нові райони та дитячі лікарні. Освітня мережа складалася з 8 середніх і восьмирічних шкіл, технічної, санаторно-лісної, музичної та двох вечірніх шкіл, сільськогосподарського технікуму та профтехучилища.

У 1950-1970ті рр. став до ладу новий кінотеатр "Мир", збудовано

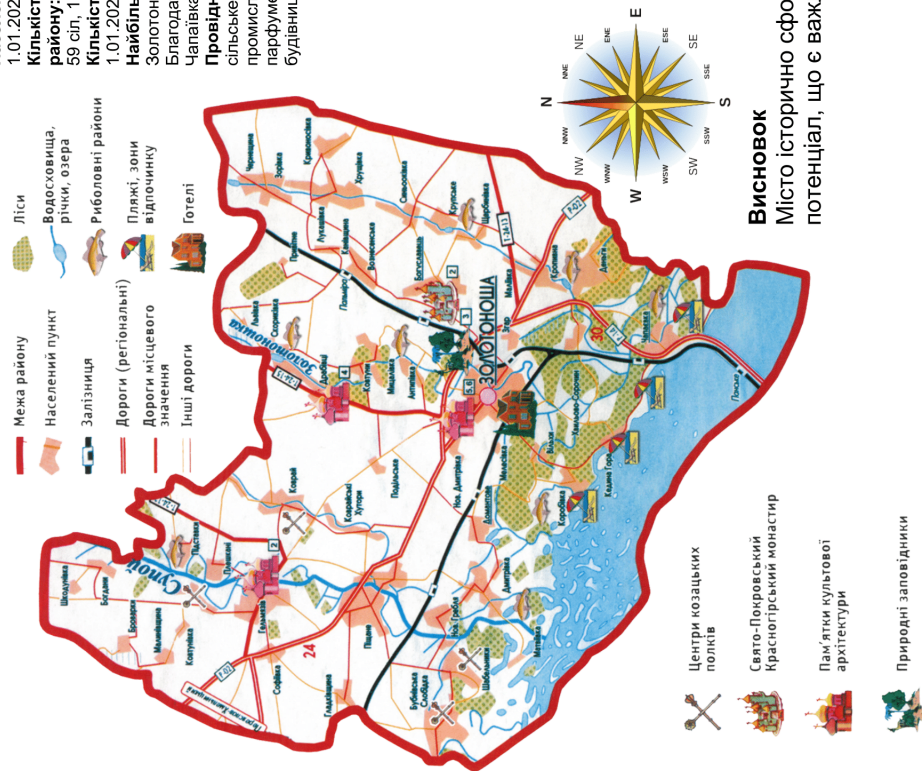
стадіон, нове приміщення бібліотеки, красназвичий музей, парки і

сквери.

Населення: 1979р. - 28,5 тис. осіб, 1989р. - 30,7 тис. осіб.

## Розділ 2. Основні історичні етапи формування планувальної структури

### 2.5. Сучасність. Районний центр



**Назва:** Золотоніський район  
Львоberежної Черкащини.

**Площа:** 1517 кв. км.  
**Населення Золотоноші:** 1,01,2020р. - 27,6 тис. осіб

**Кількість населених пунктів Золотоніського району:** 59 сіл, 11 поселень

**Кількість населення Золотоніського району:** 1,01,2020р. - 67,0 тис. осіб

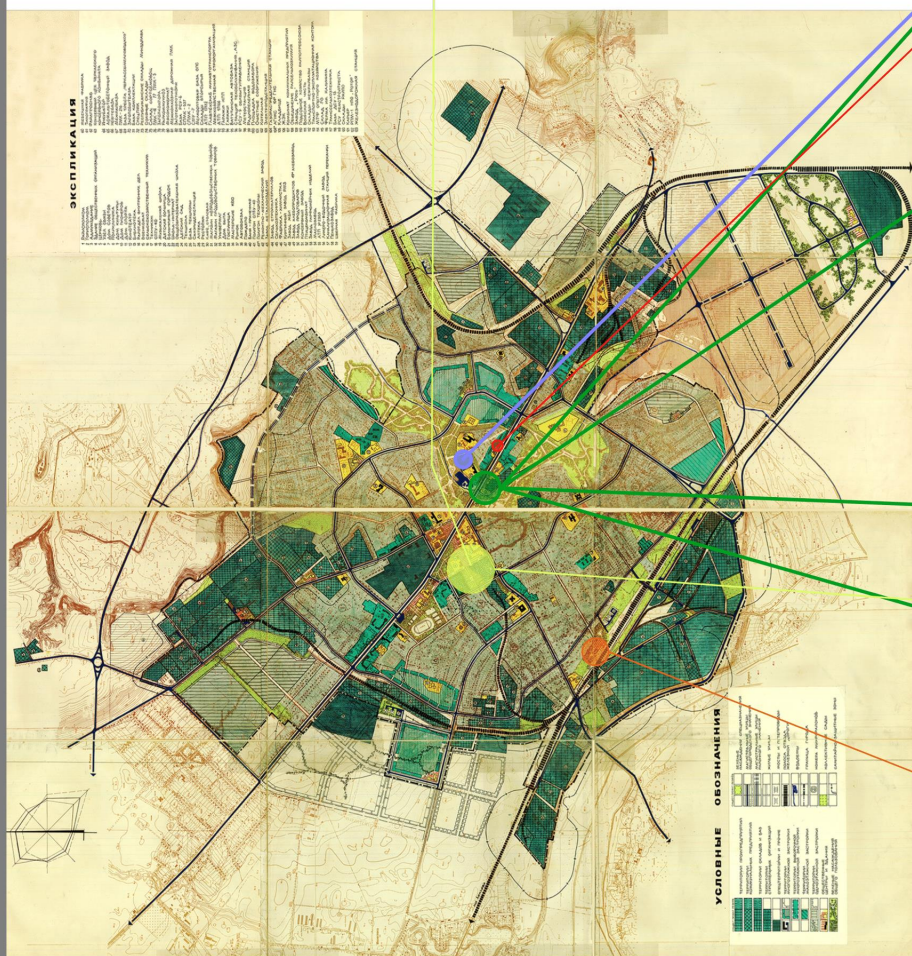
**Найбільші поселення:** Золотоноша, Гельмязів, Вознесенське, Піщане, Благодатне(раніше - Ботушкова Слобідка, Чапайівка), Нова Дмитрівка, Домантове

**Провідні галузі економіки:** сільське господарство, тваринництво, харчова промисловість, торгівля, легка промисловість парфумерія, металурго-косметичне виробництво, будівництво, транспорт

Місто є промисловим, економічним та адміністративним центром Львоberежної Черкащини.  
Економіка міста представлена такими галузями матеріального виробництва: промисловість, будівництво, транспорт, торгівля і громадське харчування, житлово-комунальне господарство, а також нематеріальною сферою: побутове обслуговування населення, охорона здоров'я, фізкультура і спорт, соціальне забезпечення та інші.  
Основа промислового виробництва в місті складає харчова промисловість — 76,96 %, до складу якої входять: "Золотоніський лікеро-горілчаний завод «Златотор», ЗАТ «Золотоніський маслоробний комбінат», ВАТ «Золотоношам'ясо», ПП «Сільвер Фуд», підприємство «Універсал», ДП «Роял Фрут Гарден — Іст» завод "MacCoffe", ТОВ ПП "Еконія". На легку промисловість припадає 1,55 %, на машинобудування — 6,96 %, на парфумерно-косметичне виробництво — 2,84 %

У місті функціонує стала мережа освітніх закладів, яка нараховує 18 навчальних закладів. Працює 7 дошкільних закладів комунальної власності, професійний ліцей, Золотоніський коледж ветеринарної медицини Білоцерківського національного аграрного університету. До складу відділу культури і туризму Золотоніської міської ради входять такі структурні підрозділи-культурні заклади: Золотоніська бібліотека для дітей, міський будинок культури, дитяча музична школа, краєзнавчий музей імені М. Ф. Пономаренка, картинна галерея, де виставлено картини художників-аматорів Золотоноші, міська бібліотека системи, до складу якої входять міські бібліотеки № 1 і № 2, міський клуб, районний будинок культури, 2 стадіони.  
Населення - 27,6 тис. осіб.

## Розділ 3. Характеристика м. Золотоноша та прилеглих територій



### Природно-екологічні проблеми:

1. Перевищення середньорічних, гранично допустимих концентрацій аміаку і сірководню.
2. Погіршення якості підрунтових і поверхневих вод. Незадовільний стан роботи очисних споруд.
3. Забруднення річки Золотоношка та її притоки Суха Згар недоочищеними стічними водами у великому обсязі (1,1-1,2 млн м<sup>3</sup>)
4. Переважаність полігону ТПВ.
5. Площа ландшафтно-рекреаційних територій міста становить лише 93тис. м<sup>2</sup>, що становить 3,17м<sup>2</sup>/1 людину при нормі в 10м<sup>2</sup>/1 людину.
6. Загальна площа озеленення міста становить 8,9%, що є недостатнім рівнем для міст з населенням до 50 тис. осіб (не менше 40%).
7. Частково незадовільний стан існуючих ландшафтно-рекреаційних об'єктів



### Соціально-демографічні проблеми:

1. Рівень народжуваності нижчий від середнього по Україні.
2. Рівень смертності в 2,3 рази більша за рівень народжуваності.
3. Постійне зменшення кількості населення міста.
4. Зменшення частки молоді, старіння населення міста.
5. Недостатня соціальна активність населення.

### Соціально-економічні проблеми:

1. Низький загальний рівень забезпечення матеріально-технічною базою соціальних інституцій.
2. Низька платоспроможність населення.
3. Брак іноземних інвестицій.
4. Низький рівень туризму

Також слід відзначити неналежний стан історичних пам'яток архітектури та монументального мистецтва

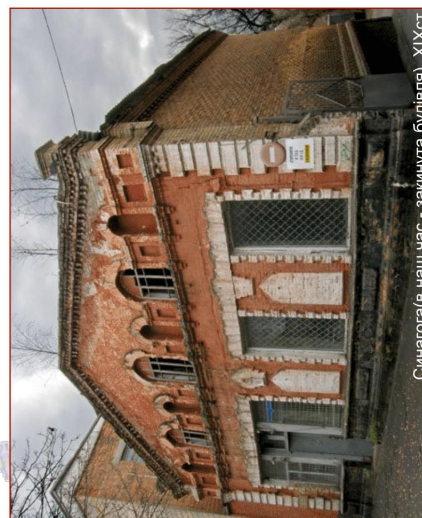
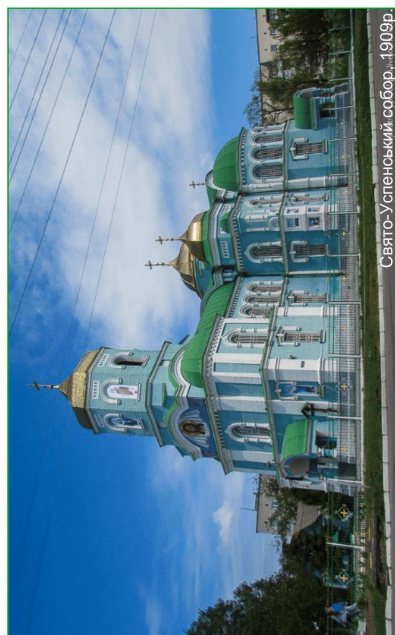
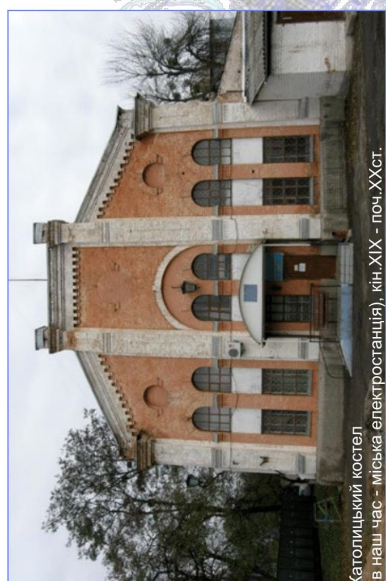


## Розділ 4. Комплексний аналіз м. Золотоноша та прилеглих територій

### 4.1. Історія м. Золотоноша в культових спорудах

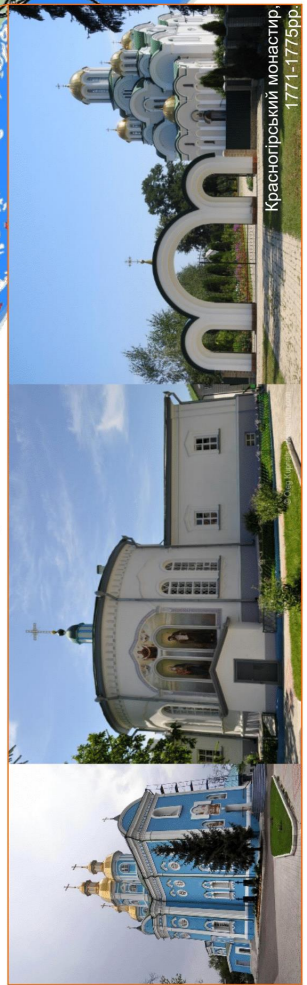
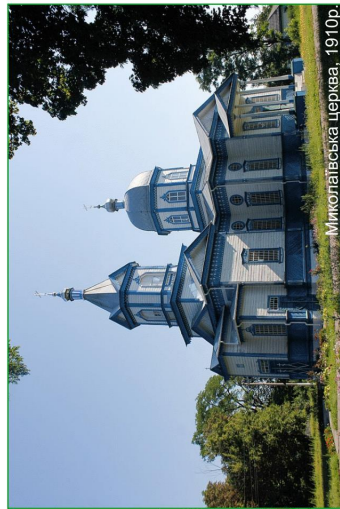
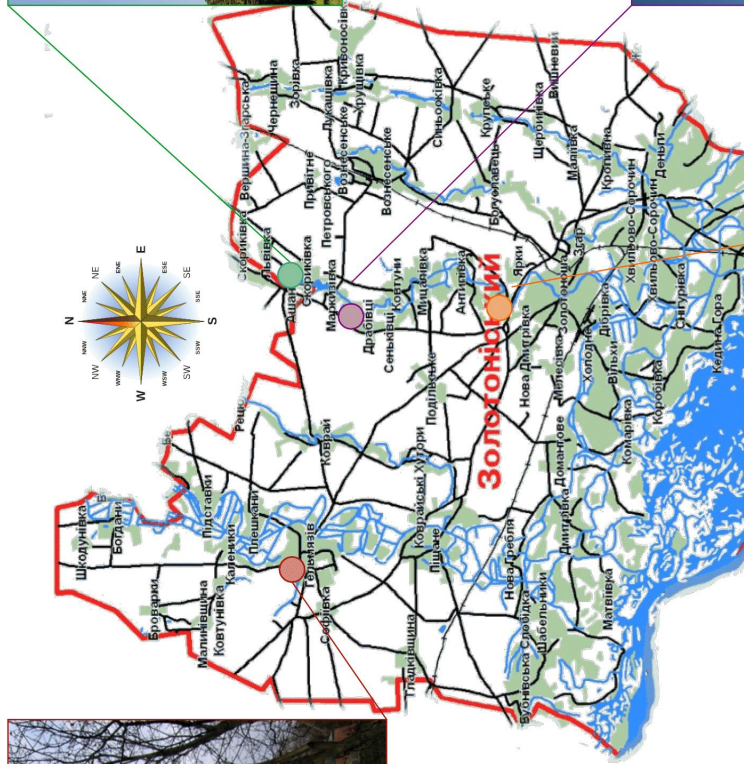
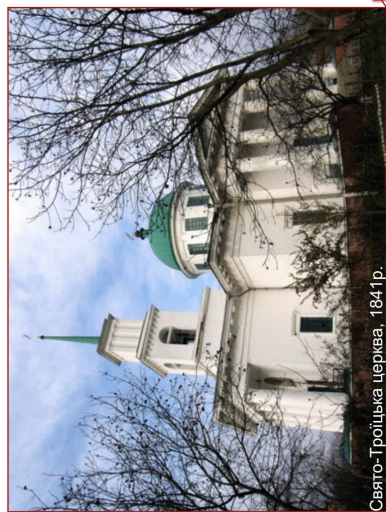
#### Розділ 4. Комплексний аналіз м. Золотоноша та прилеглих територій

##### 4.1. Історія м. Золотоноша в культових спорудах



## Розділ 4. Комплексний аналіз м. Золотоноша та прилеглих територій

### 4.2. Культурна спадщина приміської зони м. Золотоноша



### 4.3. Громадські будинки та споруди

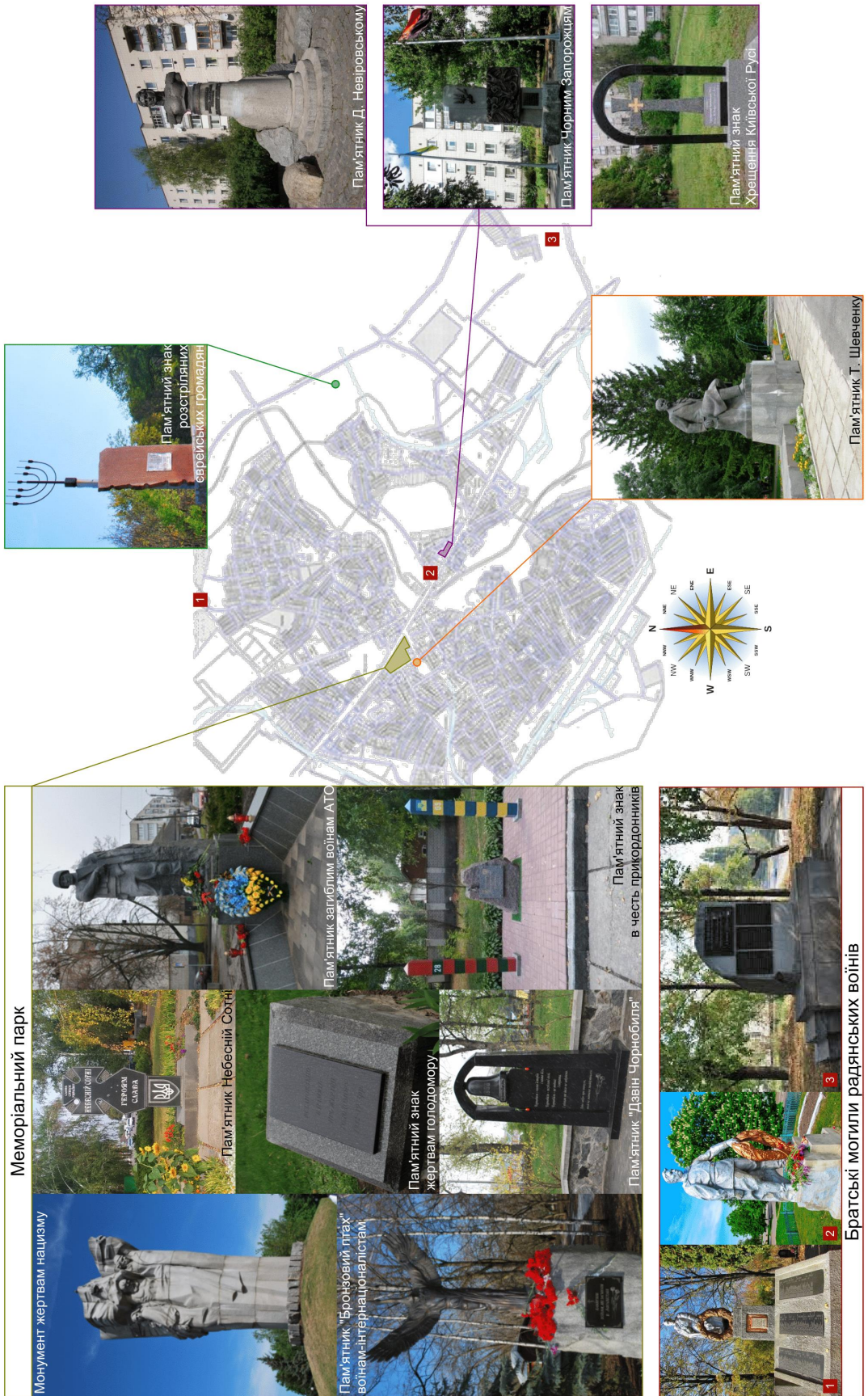
## Розділ 4. Комплексний аналіз м. Золотоноша та прилеглих територій

### 4.3. Громадські будинки та споруди



## Розділ 4. Комплексний аналіз м. Золотоноша та прилеглих територій

### 4.4. Об'єкти монументального мистецтва



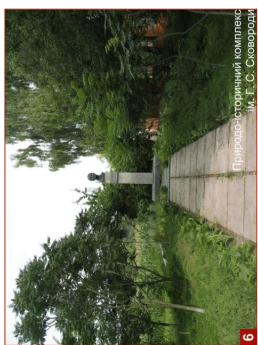
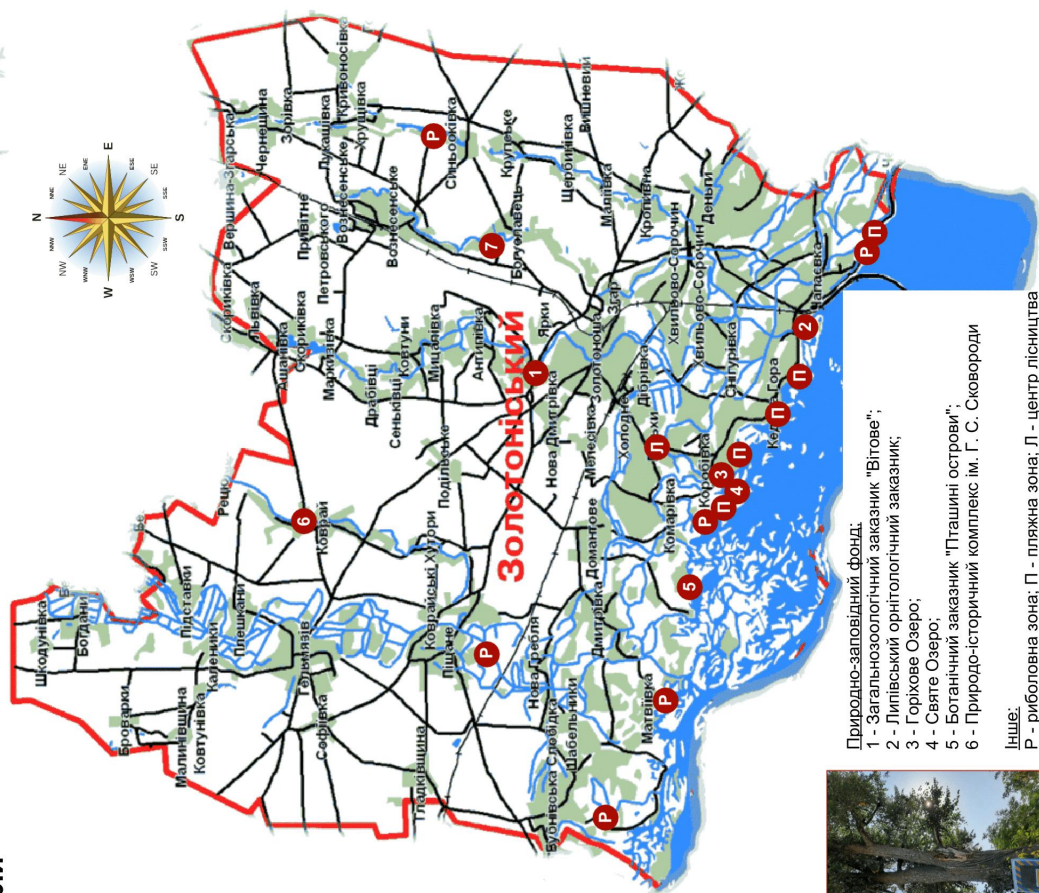
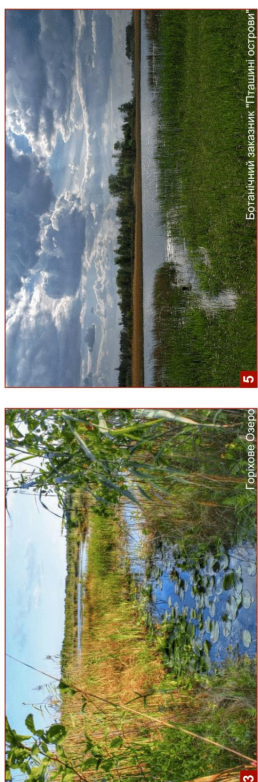
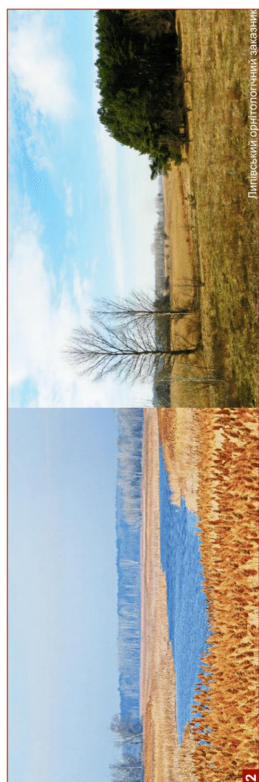
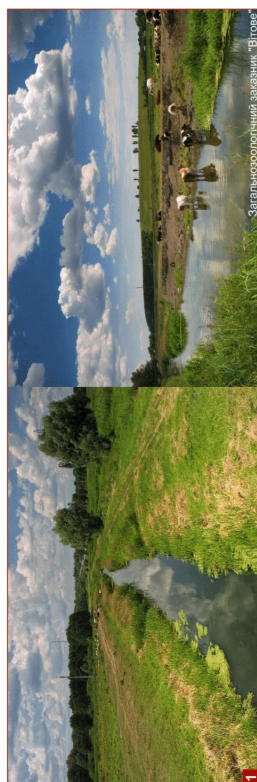
### 4.4. Об'єкти монументального мистецтва



## 4.6. Природно-заповідні ресурси прилеглих територій

### Розділ 4. Комплексний аналіз м. Золотоноша та прилеглих територій

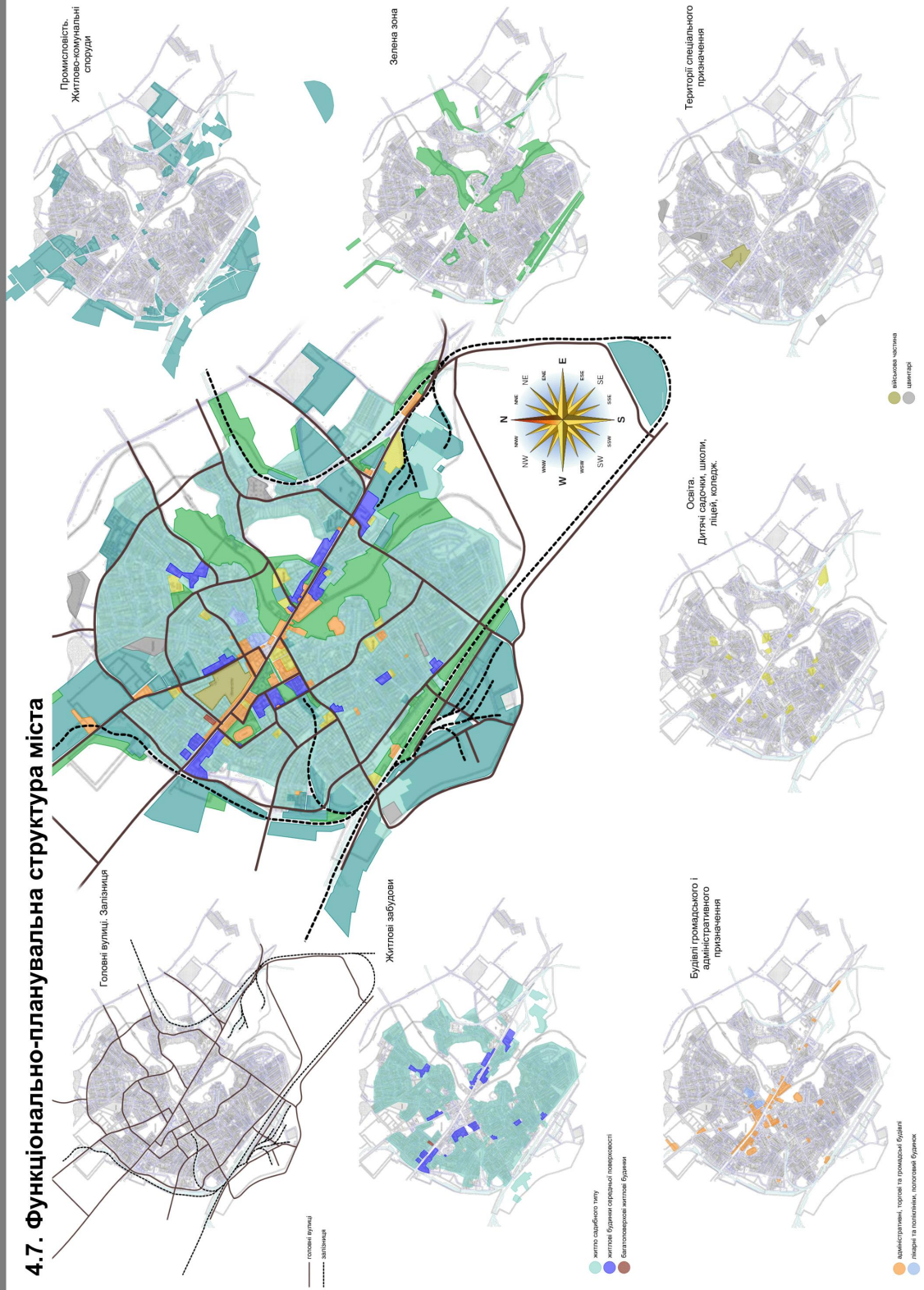
#### 4.6. Природно-заповідні ресурси прилеглих територій



## 4.7. Функціонально-планувальна структура міста

### Розділ 4. Комплексний аналіз м. Золотоноша та прилеглих територій

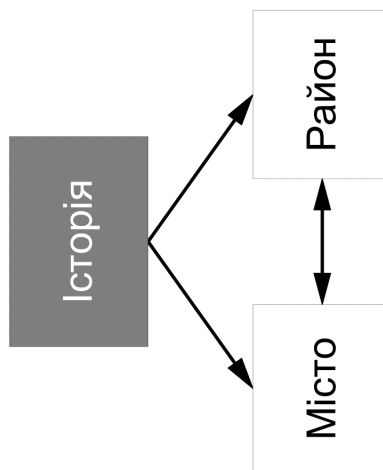
#### 4.7. Функціонально-планувальна структура міста



Розділ 5. Принципи формування туристично-рекреаційної мережі м. Золотоноша

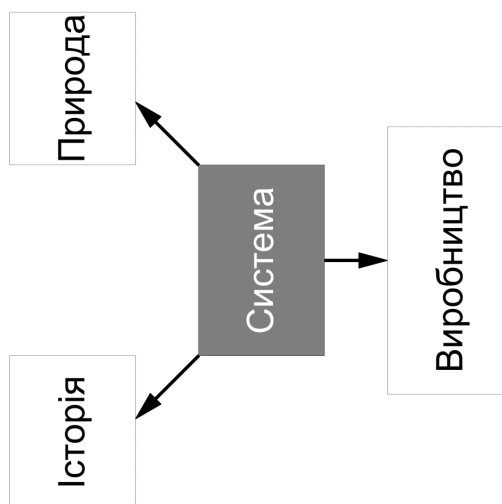
Принцип I

Принцип історичної аргументації  
можливостей організації  
туристично-рекреаційної мережі  
як системи місто-район



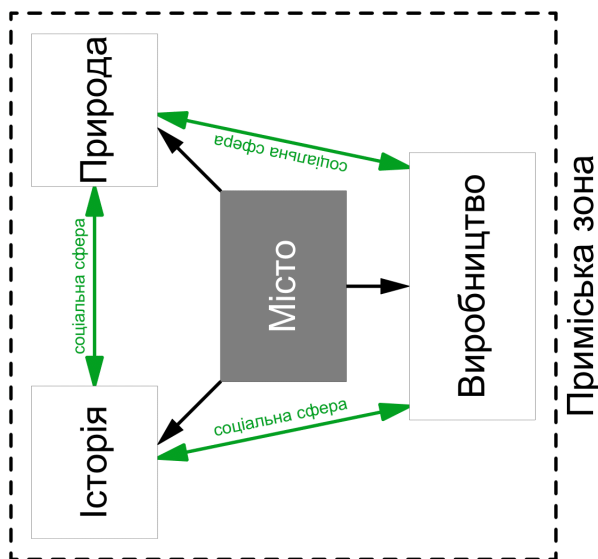
Принцип II

Принцип спільного розвитку  
туристично-рекреаційної  
системи:  
історія-природа-виробництво



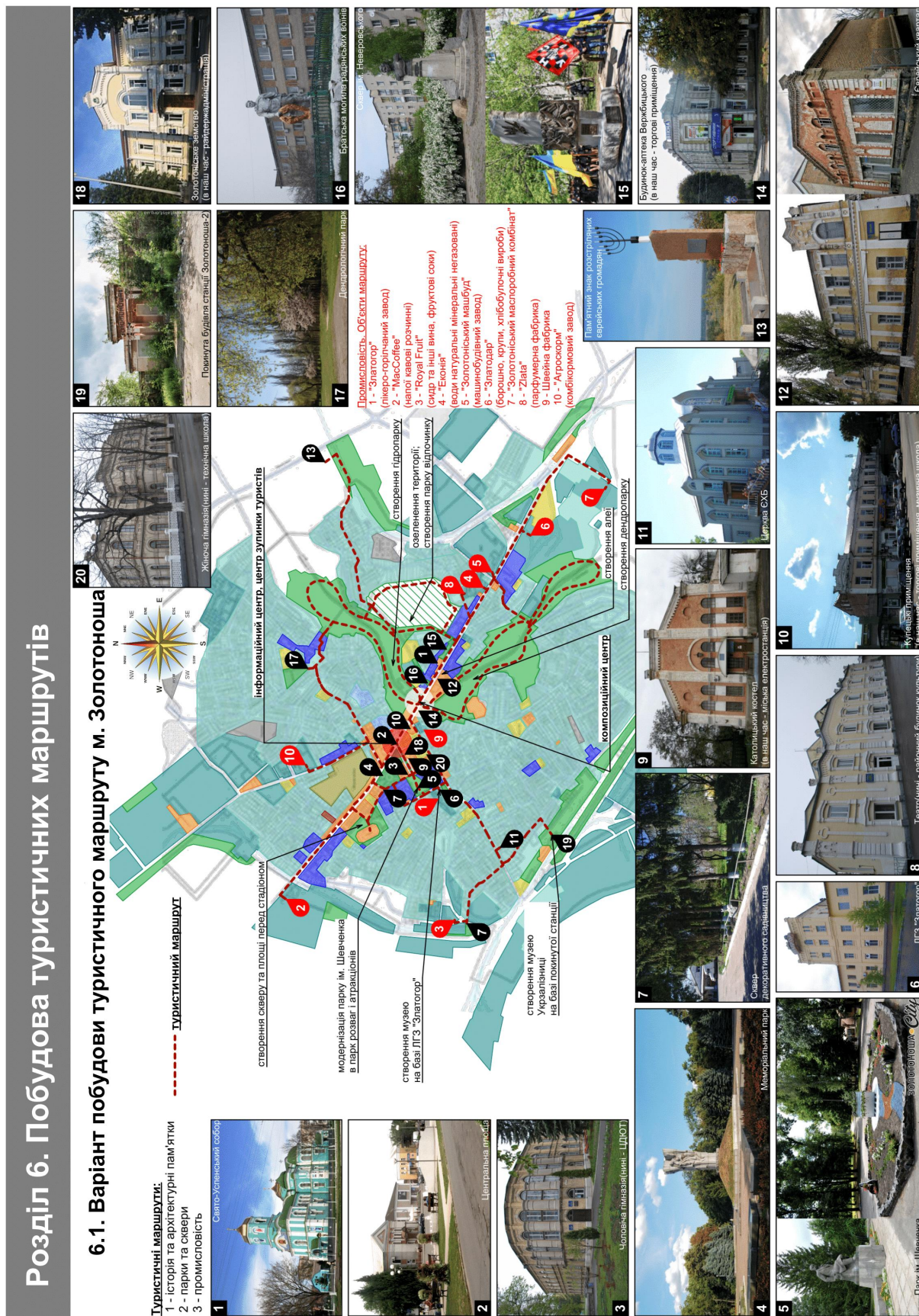
Принцип III

Соціальна сфера як об'єднуючий  
фактор цілісності туристично-  
рекреаційної системи міста і  
району



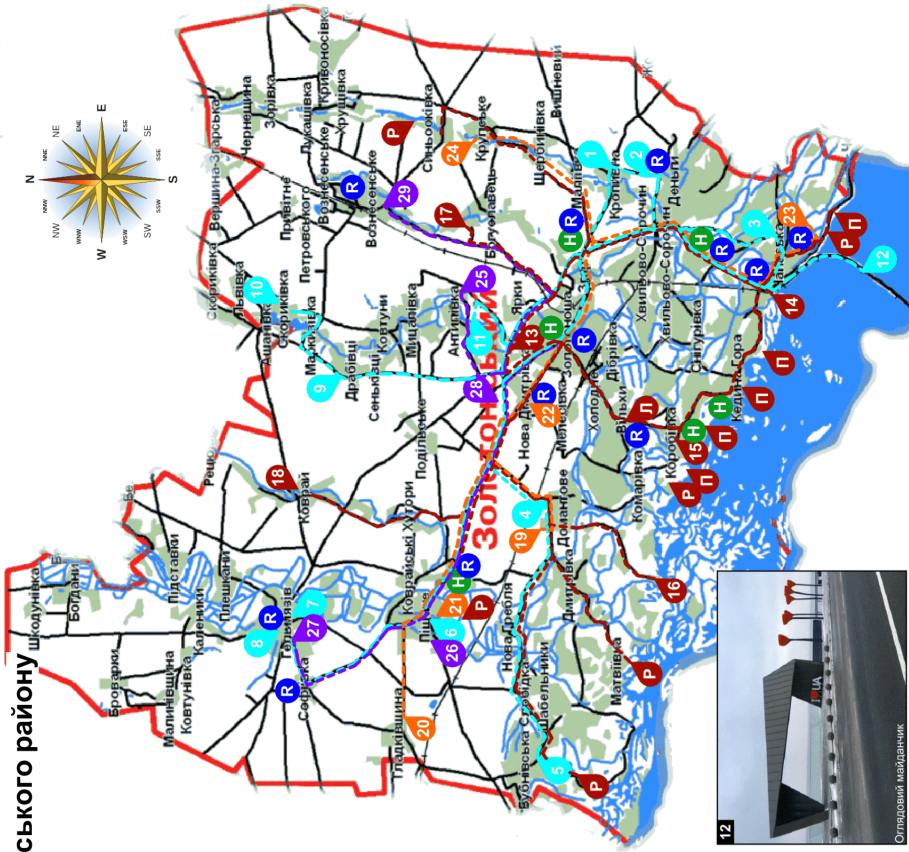
## Розділ 6. Побудова туристичних маршрутів

### 6.1. Варіант побудови туристичного маршруту м. Золотоноша



## 6.2. Варіант побудови туристичного маршруту Золотоніського району

### Розділ 6. Побудова туристичних маршрутів



#### 6.2. Варіант побудови туристичного маршруту Золотоніського району

##### Історія та архітектури пам'ятки

- Козацькі центри:  
 1 - Корюківка; 2 - Денки; 3 - Благодатне (раніше - Борушова Слобідка); 4 - Домангове;  
 5 - Бубнівська Слобідка (частина колишнього містечка Бубнів); 6 - Піщане; 7 - Гельмязів Археологічні пам'ятки;  
 8 - Свято-Троїцька церква (с. Гельмязів); 9 - Свято-Троїцька церква (с. Драбів); 10 - Миколаївська дерев'яна церква; 11 - Красногірський монастир Ільш.місця;  
 12 - затоплені села Кременчуцьким водосховищем, оглядовий майданчик

##### Природно-заповідні ресурси

- Природно-заповідний фонд:  
 13 - Заповідно-орнітологічний заказник "Вітове"; 14 - Ліпський орнітологічний заказник; 15 - Святе Озеро, Горікове Озеро;  
 16 - Ботанічний заказник "Трашнів острови"; 17 - Ліпа Максимівна; 18 - Природно-історичний комплекс ім. Г. С. Савурода  
 Р - риболовна зона; П - пляжна зона; Л - центр лісництва

##### Сільське господарство, садівництво

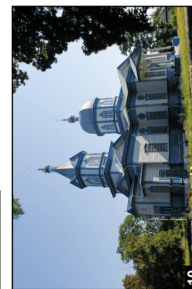
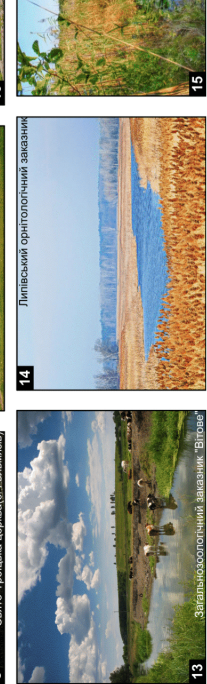
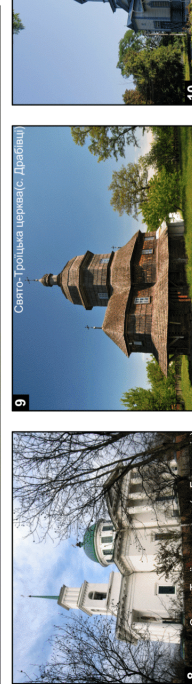
- 19 - ТОВ "Доманівське" (веревки культури); 20 - ТОВ "Золотоніські сади" (садівництво); 21 - Агростріма "Маяк" (веревки культури, оларство); 22 - Фі "Ділляна (самарство), род. приватних господарств (саджівництво, вівчарство); 23 - Виларівник (астрономічна равликова ферма); 24 - ТОВ "Золотоніський Бейон (самарство)

##### Промисловість

- 25 - Красногірський опійний завод; 26 - Комбінормовий завод "Крокус";  
 27 - Підприємство "Будівельний" (цегельня); 28 - Асфальтний завод; 29 - Пальмірівський цукровий завод

##### Інше

- Н - готелі, хостели, номери; R - ресторани, кафе, бари







## Розділ 8. Проектна пропозиція дендропарку

### 8.1. Визначення місцезросташування

## Розділ 8. Проектна пропозиція дендропарку

### 8.1. Визначення місцезросташування

Ділянка проектування знаходиться в Україні, Черкаська область, місто Золотоноша.

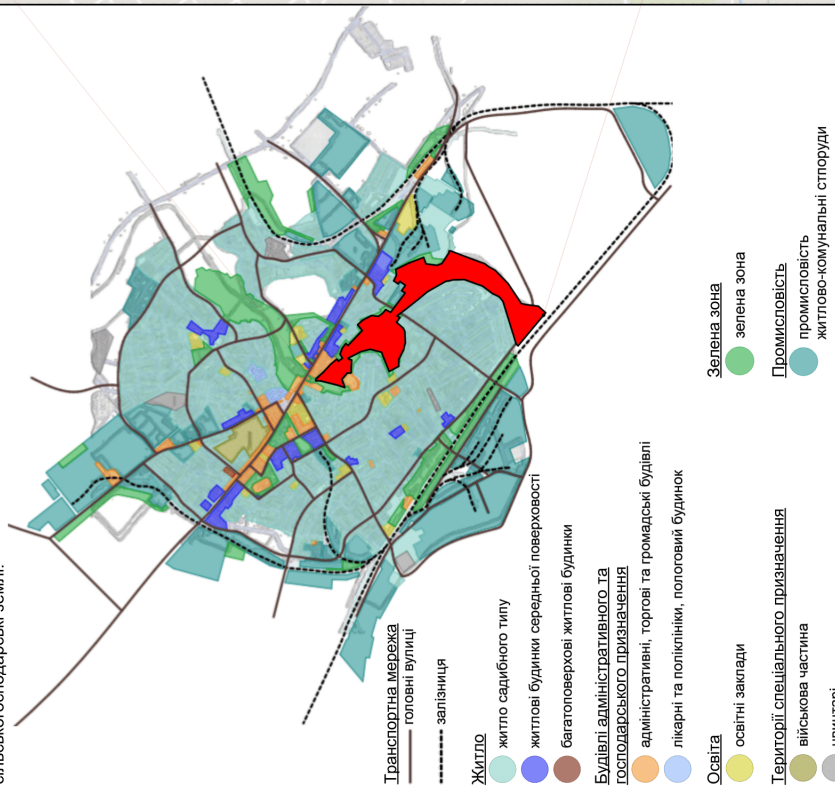
Територія дендропарку видоєжена, розташована вздовж річки Золотоношська, на обох її берегах, починаючи з центру міста від вул. Шевченка і до південно-західних околиць міста, де проходить вузькоколійна залізниця.

Майже з усіх сторін територію оточує міська забудова, окрім південно-західної (вузькоколійна залізниця), південної та південно-східної сторони (лісостеп).

До 50-х рр. ХХст. в даній місцевості було річне русло місцевої річки - Золотоношки.

Після цього періоду річку почали зневоднювати та проводили меліорацію земель, створювались сільськогосподарські угіддя.

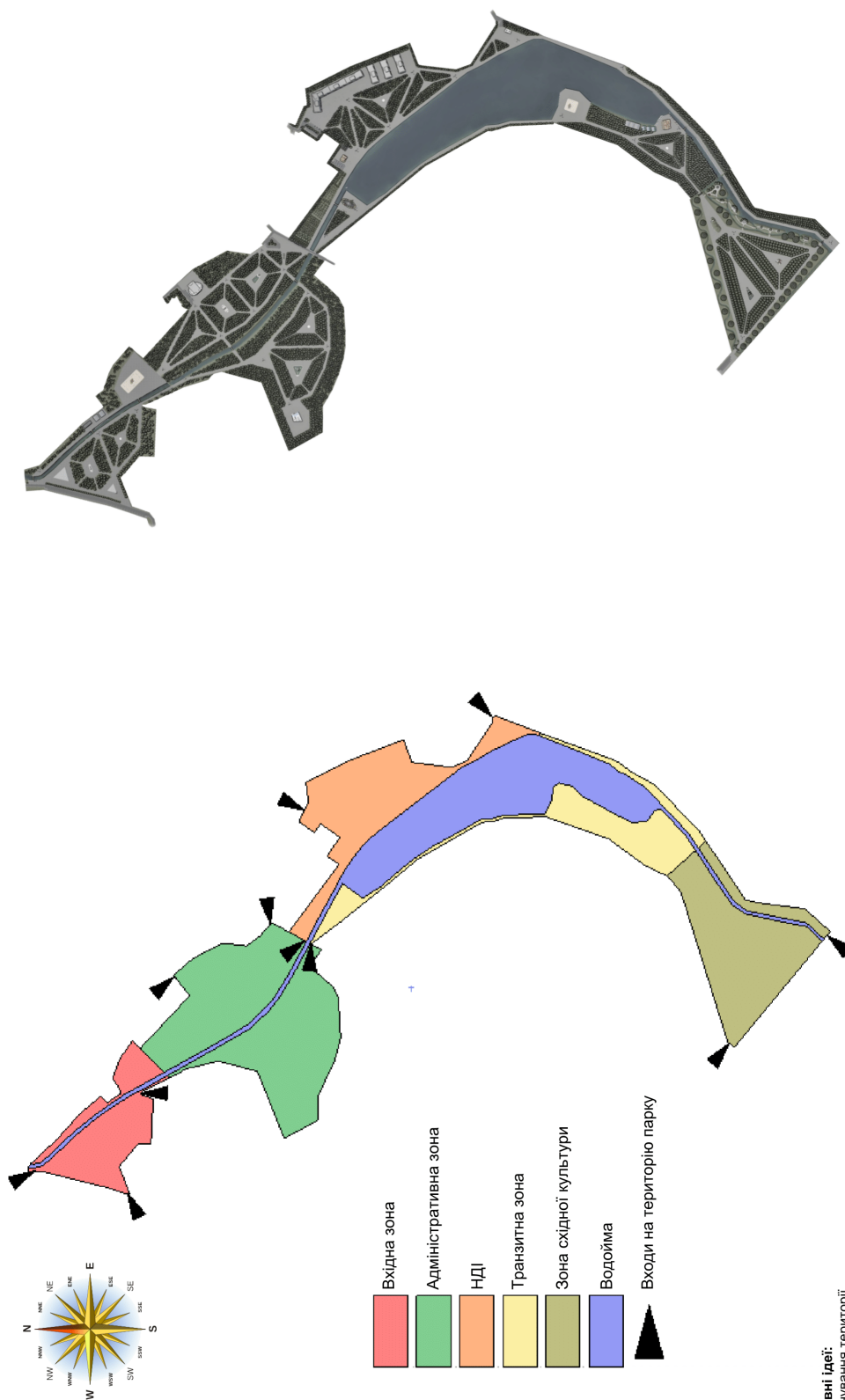
В наш час більшість території покинута та заболочена, лише подекуди є приватні сільськогосподарські землі.



## 8.2. Функціональне зонування та планування

### Розділ 8. Проектна пропозиція дендропарку

#### 8.2. Функціональне зонування та планування



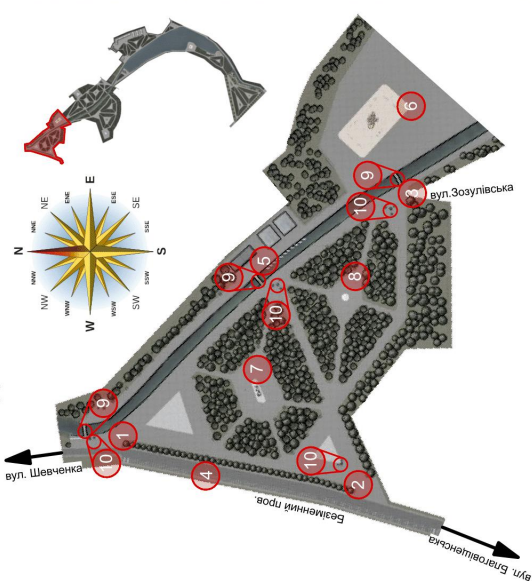
#### Основні ідеї:

1. Зонування території.
2. Широкий стежки вздовж річки.
3. Створення закритих територій для відпочинку в глибині парку подальше від основних шляхів (стежок).
4. Створення на базі закритого заводу металовиробів бази для прокату лодок, а також ще однієї в іншому кінці парку.
5. Створення науково-дослідного інституту на території парку, який буде займатись науковою діяльністю в сфері ботаніки, а також благоустроєм парку.
6. Створення музею флори і фауни Півобережної Черкащини.

### 8.3. Вхідна зона

## Розділ 8. Проектна пропозиція дендропарку

### 8.3. Вхідна зона



- 1 - головний вхід
- 2 - південно-західний вхід
- 3 - південний вхід
- 4 - автостоянка
- 5 - база прокату лодок
- 6 - дитячий майданчик
- 7 - композиція "Камені"
- 8 - фонтан
- 9 - мости
- 10 - інтерактивні колони



1 Головний вхід



2 Південно-західний вхід



7 Композиція "Камені"

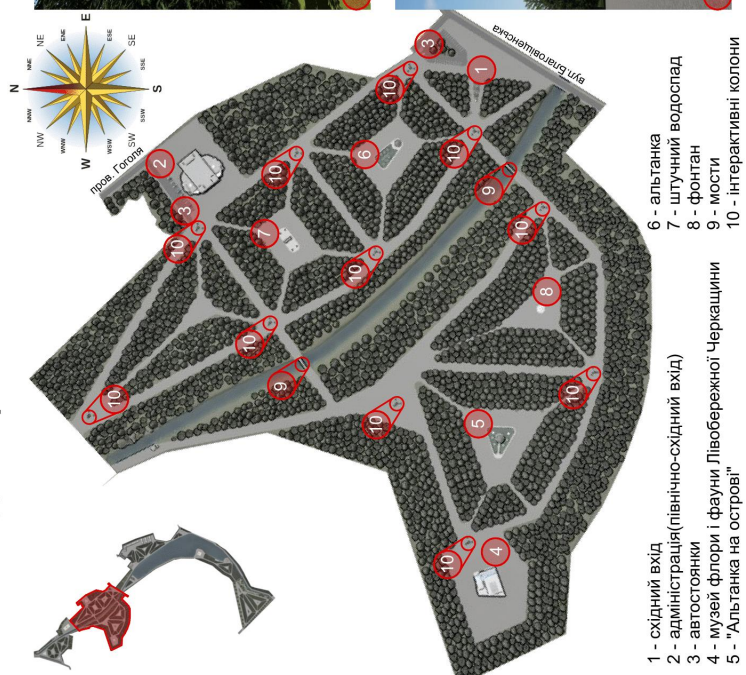


8 Фонтан

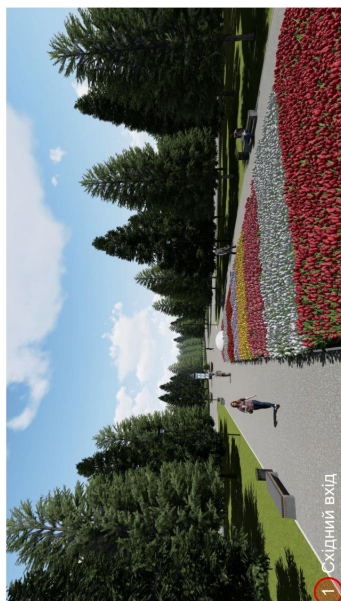
## 8.4. Адміністративна зона

### Розділ 8. Проектна пропозиція дендропарку

#### 8.4. Адміністративна зона



- 1 - східний вхід
- 2 - адміністрація (північно-східний вхід)
- 3 - автостоянки
- 4 - музей флори і фауни Лівобережної Черкащини
- 5 - "Альтанка на острові"
- 6 - альтанка
- 7 - штучний водоспад
- 8 - фонтан
- 9 - мости
- 10 - Інтерактивні колони



1 - Східний вхід



8 - Фонтан



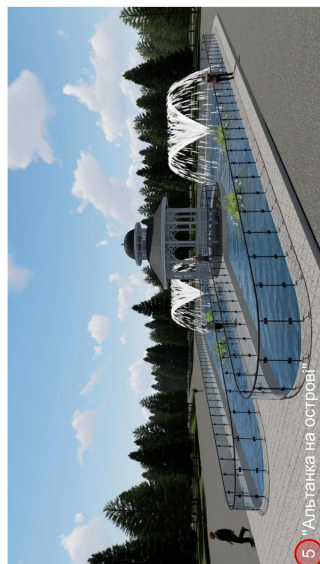
2 - Адміністрація



7 - Штучний водоспад



4 - Музей флори і фауни Лівобережної Черкащини



5 - "Аль-танка на острові"



6 - Альтанка

## 8.5. НДІ та транзитна зона

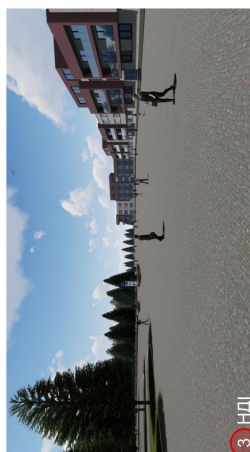
### Розділ 8. Проектна пропозиція дендропарку

#### 8.5. НДІ та транзитна зона



1 - Північно-західний вхід

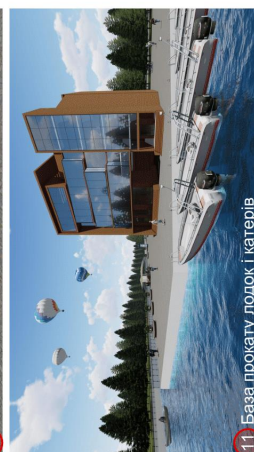
2 - Колесо огляду



3 - НДІ



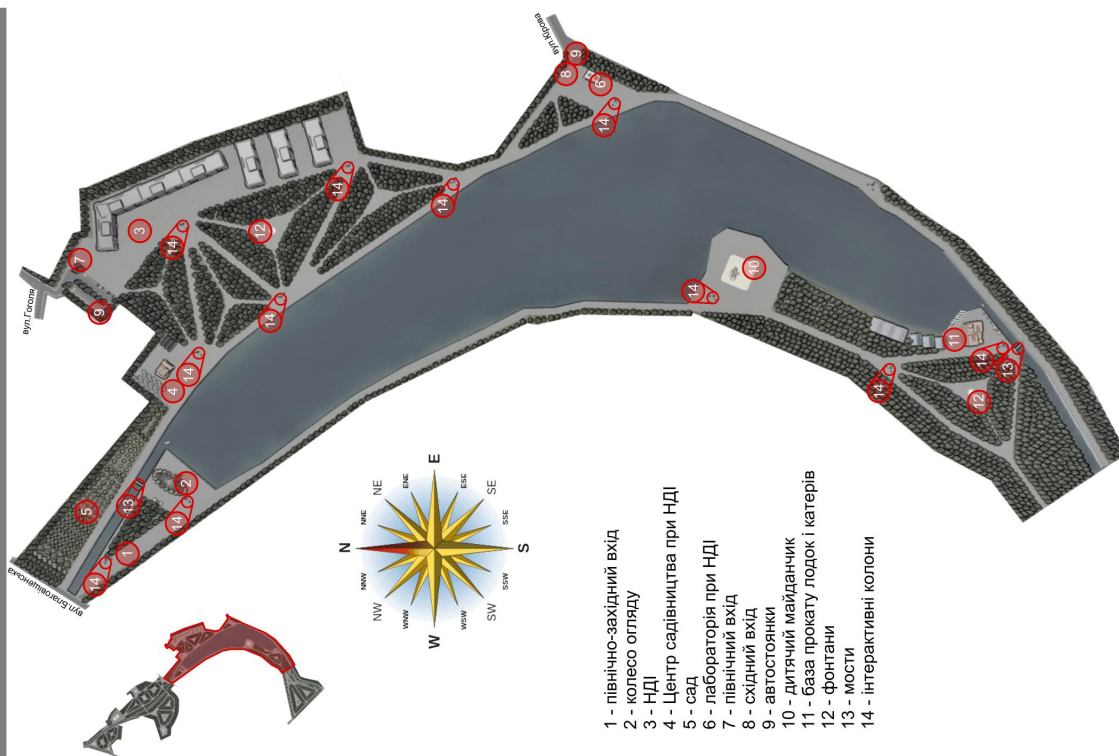
4 - Центр садівництва при НДІ



11 - База прокату лодок і катерів



12 - Фонтан



1 - північно-західний вхід

2 - колесо огляду

3 - НДІ

4 - Центр садівництва при НДІ

5 - сад

6 - лабораторія при НДІ

7 - північний вхід

8 - східний вхід

9 - автостанція

10 - дитячий майданчик

11 - база прокату лодок і катерів

12 - фонтани

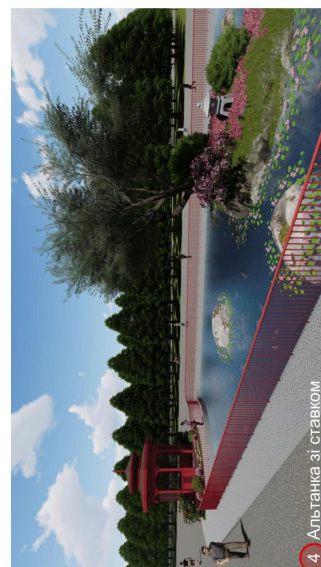
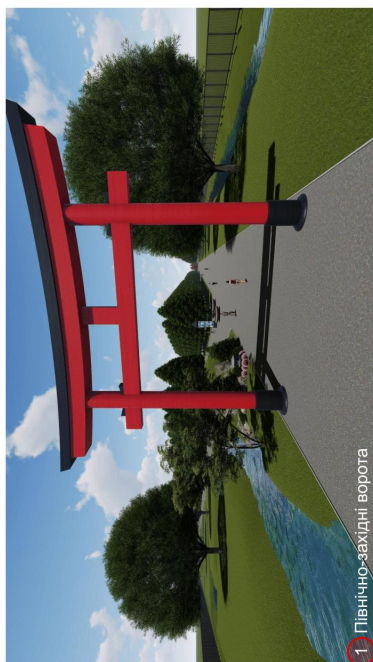
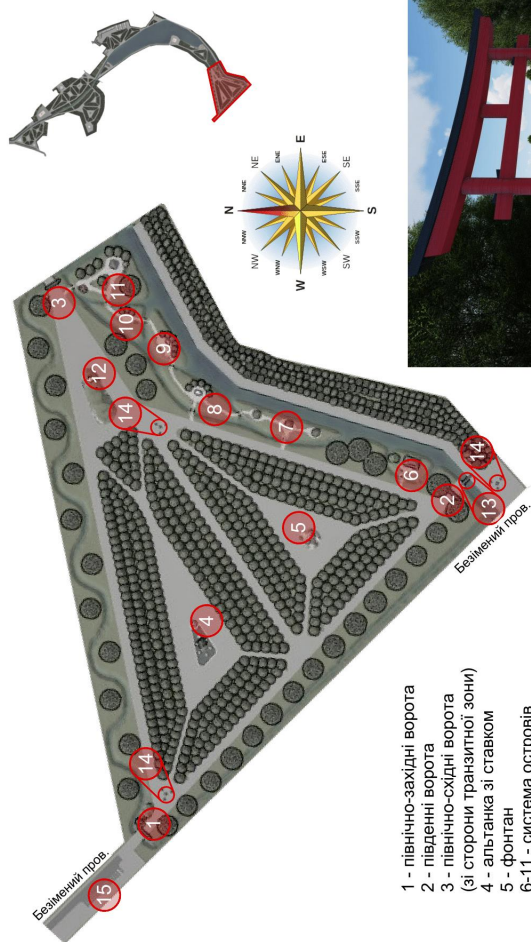
13 - мости

14 - інтерактивні колони

## 8.6. Зона східної культури

### Розділ 8. Проектна пропозиція дендропарку

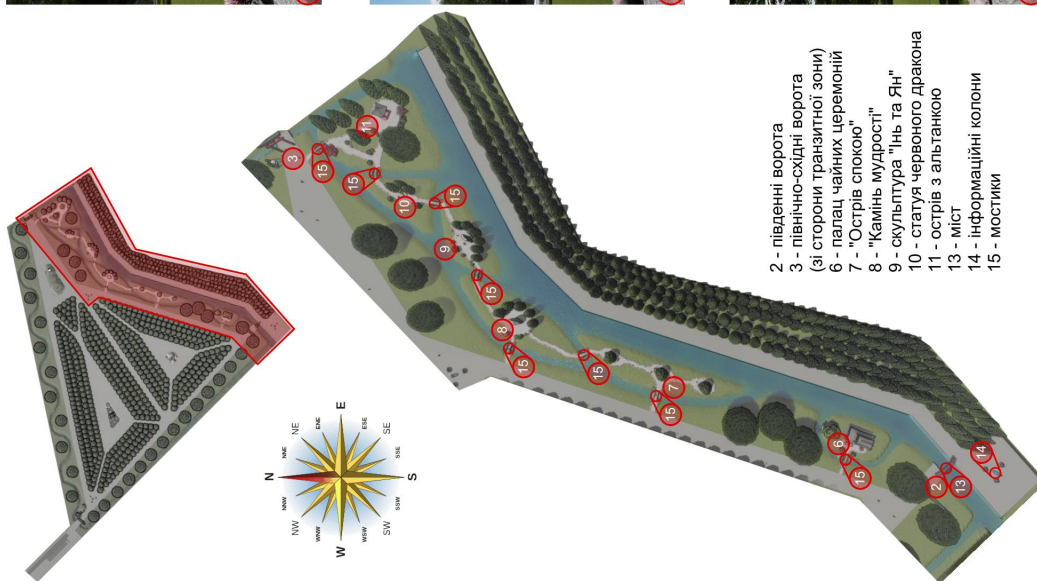
#### 8.6. Зона східної культури



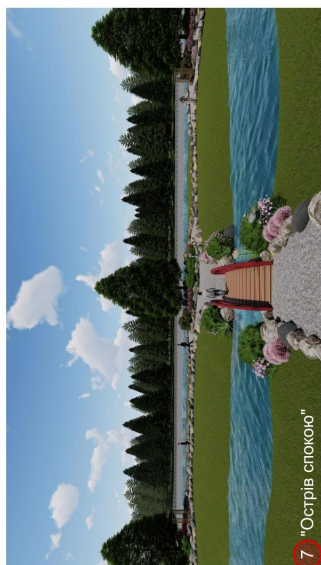
## 8.6. Зона східної культури. Система островів

### Розділ 8. Проектна пропозиція дендропарку

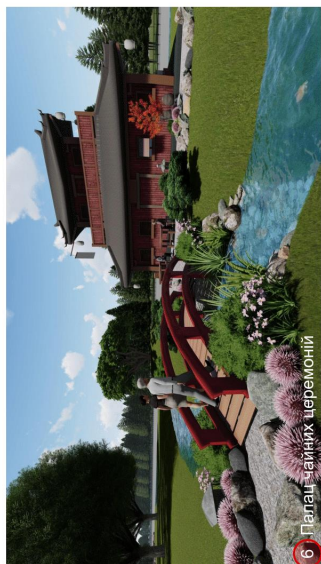
#### 8.6. Зона східної культури. Система островів



- 2 - південні ворота
- 3 - північно-східні ворота (зі сторони транзитної зони)
- 6 - палац чайних церемоній
- 7 - "Острів спокою"
- 8 - "Камінь мудрості"
- 9 - скульптура "Нь та Ян"
- 10 - статуя червоного дракона
- 11 - острів з альпійською
- 13 - міст
- 14 - інформаційні колони
- 15 - мостики



7 "Острів спокою"



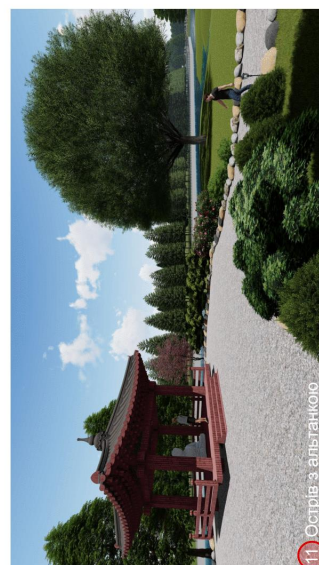
6 Палац чайних церемоній



9 Скульптура "Нь та Ян"



8 "Камінь мудрості"



11 Острів з альпійською



10 Статуя червоного дракона

## Anti-Plagiarism v- 15.257

**Максимальное совпадение с одним документом 5.0%**

Словари проверки: en\_US, ru\_RU, ua\_UA. **Ошибок в документах: 10%**

ID: 103560 Название: Принципи формування туристично-рекреаційної мережі м. Золотоноша та приміської зони Добавлено в БД: 2022-05-17 Авторы: Стеценко Віталій Геннадійович Руководители: Яценко Віктор Олександрович, Короткова Тетяна Миколаївна Консультанты: Оponentы:	Документ		Суммарное совпадение по Базе Данных	
	Символы	Лексемы	Символы	Лексемы
	68633	602	11947 (17%)	118 (20%)

### Источник плагиата

ID	Описание	Наличие плагиата в документе	
		Символы	Лексемы